

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΑ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 12^{ης} Απριλίου 2019*

Ωρα έναρξης: 11.05 π.μ.

Αρ. 22

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ τους έντιμους κύριους βουλευτές να δηλώσουν την παρουσία τους.

Παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΑΝΝΙΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τώρα τη γραμματέα όπως διαβάσει τις αναφορές που έχουμε στη σημερινή συνεδρία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Πρόεδρος της Βουλής ηγήθηκε αντιπροσωπίας που συμμετείχε στις εργασίες της 140^{ης} Διάσκεψης της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης, που διεξήχθησαν από τις 6 ως τις 10 Απριλίου στην Ντόχα του Κατάρ. Σε παρέμβασή του ενώπιον της ολομέλειας ο κ. Συλλούρης μίλησε για το θέμα «Τα κοινοβούλια ως πλατφόρμες για την ενίσχυση της εκπαίδευσης για την ειρήνη, την ασφάλεια και το κράτος δικαίου». Την αντιπροσωπία της Βουλής αποτέλεσαν οι βουλευτές κ. Σκευή Κουκουμά, Μάριος Μαυρίδης, Χρίστος Ορφανίδης και Άννα Θεολόγου, οι οποίοι με παρεμβάσεις τους ενώπιον των μόνιμων επιτροπών της Ένωσης μίλησαν για τους κινδύνους που ελλοχεύουν στη χρήση μισθοφόρων, για τον ρόλο του δίκαιου και ελεύθερου εμπορίου και των επενδύσεων στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, για τον ρόλο των κοινοβουλίων στη διασφάλιση του δικαιώματος στην υγεία, καθώς και για τη συμμετοχική δημοκρατία και την ισότητα.

Με την ευκαιρία της παρουσίας του στην Ντόχα ο Πρόεδρος της Βουλής είχε χωριστές συναντήσεις με τον Πρόεδρο της Εθνικής Συνέλευσης της Αρμενίας κ. Ararat Mirzoyan, τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων της Ιορδανίας κ. Atef Al Tarawneh και τον Πρόεδρο του Συμβουλευτικού Συμβουλίου (Βουλής) του Ομάν σείχη Khalid Bin Hilal Al Maawali. Κατά τις συναντήσεις επαναβεβαιώθηκαν οι πολύ καλές σχέσεις της Βουλής με τα εν λόγω κοινοβούλια και συζητήθηκαν τρόποι περαιτέρω ενίσχυσης της συνεργασίας στο πλαίσιο πρωτοβουλιών του Προέδρου για προώθηση συνεργειών σε τομείς ήπιας ισχύος.

Ο Πρόεδρος της Βουλής συμμετείχε στις 8 και 9 Απριλίου στη Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων των Χωρών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) στη Βιέννη. Συζητήθηκαν οι σχέσεις της ΕΕ με τους γείτονές της, καθώς και η συνεργασία των εθνικών κοινοβουλίων με τα θεσμικά όργανα της Ένωσης ενόψει των επικείμενων ευρωεκλογών. Ο Πρόεδρος της Βουλής ενημέρωσε για τις πρωτοβουλίες περιφερειακής συνεργασίας που αναπτύσσει η Κύπρος και που στοχεύουν να συνεισφέρουν τόσο στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης όσο και σε άλλους τομείς μέσω συμφωνιών στο διμερές και στο τριμερές

---

* Τα αναλυτικά αποτελέσματα όλων των ηλεκτρονικών ψηφοφοριών της συνεδρίασης ευρίσκονται στο Αρχείο της Βουλής.

επίπεδο. Αναφέρθηκε δε στις τριμερείς συνεργασίες Κύπρου-Ελλάδας με το Ισραήλ, την Αίγυπτο και την Ιορδανία στο επίπεδο προέδρων κοινοβουλίων. Αναφερόμενος στο πρόσφατο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την έκθεση για την Τουρκία για το έτος 2018, κατηγόρησε τις συνεχιζόμενες προκλητικές ενέργειες της Τουρκίας εντός της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης της Κύπρου και τόνισε ότι δεν πρέπει να υπάρξει επικαιροποίηση της τελωνειακής ένωσης με την Τουρκία χωρίς την υλοποίηση των υποχρεώσεων της έναντι της Κύπρου.

Ο Πρόεδρος της Βουλής αναφέρθηκε εξάλλου στην αδυναμία της ΕΕ να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη των Ευρωπαίων πολιτών προς τους ευρωπαϊκούς θεσμούς και στο δημοκρατικό έλλειμμα το οποίο τυγχάνει εκμετάλλευσης από φωνές λαϊκισμού, καθότι οι πολιτικοί απομακρύνθηκαν από την ουσία της πολιτικής, ακολουθώντας πρακτικές επικοινωνιακών προσεγγίσεων. Τόνισε ότι η Ευρώπη θα κριθεί από την αποτελεσματικότητά της και ιδιαίτερα την αντιμετώπιση των δύσκολων ζητημάτων. Η διάσκεψη ολοκλήρωσε τις εργασίες της με την υιοθέτηση συμπερασμάτων.

Κατά τη διάρκεια συνεδρίασης του προεδρείου της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΚΣ ΟΑΣΕ) στην Κοπεγχάγη στις 7 και 8 Απριλίου, ο κ. Κυριάκος Χατζηγιάννης παρουσίασε προσχέδια έκθεσης και ψηφίσματος που συντάξε υπό την ιδιότητά του ως Εισηγητή της Επιτροπής της Συνέλευσης για τη Δημοκρατία, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τα Ανθρωπιστικά Θέματα. Οι βασικές αναφορές του περιλαμβάνουν την άνοδο του λαϊκισμού, της ρητορικής μίσους και του ρατσισμού, την προσασία των δικαιωμάτων των παιδιών και τις διώξεις δημοσιογράφων. Σε γενικότερη συζήτηση για επίκαιρα πολιτικά ζητήματα ο κ. Χατζηγιάννης αναφέρθηκε στην τρέχουσα προσπάθεια για επανέναρχη των συνομιλιών για το Κυπριακό, επιβεβαιώνοντας την ετοιμότητα της ελληνοκυπριακής πλευράς για επανέναρχη του διαλόγου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Δημητρίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ξεκινήσουμε με το Κεφάλαιο Δεύτερο, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων, επειδή υπάρχουν με τον ίδιο τίτλο δύο σχέδια απόφασης της Βουλής των Αντιπροσώπων όσον αφορά το πόρισμα που εξέδωσε την 1^η Μαρτίου 2019 η Ερευνητική Επιτροπή για την Κατάρρευση του Συνεργατικού Πιστωτικού Συστήματος, το ένα από την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, την κοινοβουλευτική ομάδα του ΔΗΚΟ και το Κίνημα Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ, και το άλλο από το Εθνικό Λαϊκό Μέτωπο, για τα οποία υπάρχει εισήγηση να κατατεθούν σήμερα και να προωθηθούν για συζήτηση και έγκριση. Αλλά ταυτόχρονα -εντάξει, να τελειώσουμε με τούτο- θέλω να δούμε και τα ψηφίσματα, για να έχουμε ξεκάθαρη τη διαδικασία μας από τώρα, ανεξάρτητα αν κάποια από αυτά θα συζητηθούν στο τέλος. Και υπάρχει επίσης -γι' αυτό μιλώ για τη διαδικασία και για άλλα πράγματα- το σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων όσον αφορά την άρση του εμπάργκο πώλησης όπλων στην Κυπριακή Δημοκρατία από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, το οποίο κατατέθηκε από την κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Άρα, πρώτον, ρωτώ αν δεν υπάρχει ένσταση για τα σχέδια απόφασης. Υπάρχει ένσταση να τα συζητήσουμε; Στα πλαίσια της συζήτησης για το συνεργατισμό, είναι το τρίτο θέμα στη νομοθετική εργασία.

Ο κ. Λουκαΐδης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Γι' αυτό νομίζω δεν υπάρχει θέμα, απλώς πρέπει να καθορίσουμε τη διαδικασία και τη σειρά που θα τεθούν, αλλά μπορούμε να το κάνουμε στο τέλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Την ώρα που θα έρθει η ώρα του.

Λοιπόν, υπάρχει ήδη κατατεθειμένο...

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γι' αυτά, κύριε Παπαδόπουλε, ή είναι για τα ψηφίσματα;

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Για τα ψηφίσματα, το διαδικαστικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για τα ψηφίσματα να πούμε κάτι για το οποίο παρέλειψα να ενημερώσω, είναι και το ψήφισμα του Δημοκρατικού Συναγερμού, αλλά είναι και το ήδη κατατεθειμένο σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων που αφορά την παράνομη αναγνώριση από τις ΗΠΑ της κυριαρχίας του Ισραήλ στα κατεχόμενα συριακά Υψώματα Γκολάν, το οποίο κατέθεσε η κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις. Γι' αυτό θέλω να δούμε, επειδή υπήρχε μια άποψη από το Δημοκρατικό Κόμμα, να την ξεκαθαρίσουμε τώρα πολύ σύντομα στην ολομέλεια, αν θα γίνει συζήτηση και για τα δύο ή για το ένα ή ποια.

Ναι.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σε ό,τι αφορά το διαδικαστικό θέμα γι' αυτά τα τρία τα σχέδια, σε σχέση με τον συνεργατισμό η παράκλησή μας προς το σώμα -και αντιλαμβανόμαστε είναι ζήτημα που αφορά φυσικά και τον Πρόεδρο της Βουλής- είναι, αν γίνεται, η συζήτηση για το ψήφισμα του συνεργατισμού να μπει...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό αποφασίστηκε, κύριε Παπαδόπουλε. Αποφασίστηκε, όπως ήταν και το αίτημά σας, θα είναι το τρίτο θέμα, δηλαδή πέντε λεπτά μετά που θα ξεκινήσουμε τη νομοθετική εργασία.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Σε σχέση με τα δύο άλλα ψηφίσματα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Που είναι ψηφίσματα τα άλλα, όχι αποφάσεις, ναι.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Η δική μας παράκληση είναι να δοθεί μία εβδομάδα αναβολή. Εμείς είμαστε θετικά προσκείμενοι και για τα δύο, αλλά θεωρούμε ότι πρέπει να γίνουν κάποιες αλλαγές στα κείμενα. Στην περίπτωση ιδιαίτερα δε του ψηφίσματος που αφορά την επικρότηση της κίνησης συγκεκριμένων γερουσιαστών για την κατάθεση νομοσχεδίου που θα επιφέρει την άρση του εμπάργκο για την πώληση όπλων στην Κυπριακή Δημοκρατία, φυσικά και το θεωρούμε ως θετική εξέλιξη. Ίσως θα πρέπει να προηγηθεί όμως και μία συζήτηση στην Επιτροπή Εξωτερικών, για να υπάρξει μια περαιτέρω ενημέρωση από τον αρμόδιο Υπουργό Εξωτερικών για το τι ακριβώς περιλαμβάνει το σχετικό νομοσχέδιο.

Εμείς όμως δηλώνουμε, κύριε Πρόεδρε, ότι είμαστε θετικά προσκείμενοι προς υπερψήφιση και των δύο αυτών ψηφισμάτων. Απλώς, η παράκλησή μας είναι, επειδή ενδεχομένως να πρέπει να γίνουν κάποιες αλλαγές στα κείμενα, σε λιγότερο βαθμό σε ό,τι αφορά το κείμενο για τα Υψώματα Γκολάν, ζητούμε αναβολή μίας εβδομάδας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τορναρίτης.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς δεν έχουμε καμία ένσταση, αν η ολομέλεια προκρίνει την αναβολή για μια εβδομάδα και την αναφορά ή την εγγραφή του θέματος στην επιτροπή Εξωτερικών για συζήτηση και ενημέρωση κυρίως, γιατί είναι η αλήθεια ότι πολλές φορές πρέπει να ενημερωνόμαστε, πριν καταθέτουμε ψηφίσματα. Δεν έχουμε κανένα πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λουκαΐδης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι εσφαλμένα συνδέουμε το ένα ψήφισμα με το άλλο. Έχουμε ένα ψήφισμα για τα Υψώματα Γκολάν, που αφορά ένα γεγονός που συνέβη εδώ και αρκετές μέρες και για το οποίο κρίνουμε ότι θα πρέπει η Βουλή να τοποθετηθεί, όπως έκανε σε ανάλογες περιπτώσεις στο παρελθόν, ως μια συνήθης πρακτική του κοινοβουλίου μας, για ένα πολύ σοβαρό ζήτημα με επιπτώσεις και επιδράσεις που αγγίζουν και τη χώρα μας, η οποία συνεχίζει να βρίσκεται υπό κατοχή.

Το άλλο ζήτημα και διαδικαστικά είναι πρωτοφανές. Είναι πρωτοφανές να συζητούμε επί ενός νομοσχεδίου, όχι επί ενός γεγονότος που έχει επισυμβεί, και που, όπως συμβαίνει και στη δική μας την περίπτωση, είναι δυνατόν να διαμορφωθεί ανάλογα στην πορεία ή και να απορριφθεί. Μπορεί και να εγκριθεί βεβαίως. Οπότεν θα είναι πρωτοφανές και υπάρχει βεβαίως και ζήτημα ουσίας. Για την ουσία εμείς έχουμε ήδη αποφασίσει να εγγράψουμε το θέμα στην επιτροπή Εξωτερικών -και αντιλαμβανόμαστε ότι υπάρχει και κοινή

θέση πλέον με τις τοποθετήσεις που έγιναν- για να ενημερωθούμε ολοκληρωμένα. Θα πάμε να χαιρετίσουμε ένα νομοσχέδιο που ανάμεσα στα άλλα προβλέπει τη διαμόρφωση στρατηγικής και μας εντάσσει...

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Μπαίνεις στην ουσία.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Θα αναλύσουμε το νομοσχέδιο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μην μπούμε στην ουσία, κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Να μην μπούμε στην ουσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχουν δίκαιο, έχουν δίκαιο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Όμως υπάρχουν σοβαρά ερωτήματα και επί της ουσίας, διότι τέθηκε ενώπιόν μας ένα ψήφισμα χωρίς να έχουμε καν στα χέρια μας το νομοσχέδιο και να έχουμε ολοκληρωμένα ενημερωθεί περί τίνος πρόκειται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Όπoταν, εάν υπάρχει η βούληση να πάμε ακόμα μια εβδομάδα για το ζήτημα των Υψωμάτων Γκολάν, δεν υπάρχει πρόβλημα. Όμως, δε σημαίνει ότι την άλλη εβδομάδα πρέπει να πάμε και με το άλλο ψήφισμα. Εάν δεν έχουμε ολοκληρωμένη ενημέρωση προηγουμένως, όποτε θα μπορεί ο Υπουργός Εξωτερικών να έρθει να μας ενημερώσει περί τίνος πρόκειται, θεωρώ ότι αυτό το κοινοβούλιο σήμερα, η ολομέλεια, δεν μπορεί να αποφασίσει ότι έρχεται την ερχόμενη εβδομάδα. Είναι τουλάχιστον προϋπόθεση να ξέρουμε για τι πράγμα ψηφίζουμε.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Για εσένα, για εσένα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Ο κ. Περδίκης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, θα αποφύγω τον πειρασμό να μπω στην ουσία. Σίγουρα, υπάρχουν ποιοτικές διαφορές επί της ουσίας στα δύο ψηφίσματα. Είναι δύο ψηφίσματα τα οποία έχουν να κάνουν με εξωτερική πολιτική, αυτή είναι η ομοιότητά τους, αλλά έχουν ακόμα μία ομοιότητα: Δεν είναι επείγοντα. Συνεπώς, εμείς θα υποστηρίξουμε την εισήγηση του Δημοκρατικού Κόμματος για αναβολή, για μελέτη των δύο ψηφισμάτων και απόφαση επί της ουσίας, όταν είναι ώριμη αυτή η Βουλή να τοποθετηθεί.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λιλλήκας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα έλεγα αρχικά ότι θα μπορούσε το ψήφισμα για τα Υψώματα Γκολάν να πάει και σήμερα, δεδομένου ότι υπάρχει και τοποθέτηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση επί του θέματος. Μάλιστα, μας δεσμεύει. Αλλά, εάν το ΑΚΕΛ, που το κατέθεσε, είναι διατεθειμένο να πάει σε αναβολή, θα στηρίξουμε την αναβολή. Θα έλεγα όμως ότι θα ήταν καλά, αν συμφωνούμε όλοι, να εγγραφεί τότε στην επιτροπή Εξωτερικών το ζήτημα που αφορά τις σχέσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες, το σχετικό νομοσχέδιο στο αμερικάνικο κογκρέσο και στη γερουσία, για να ενημερωθούμε πλήρως στην τοποθέτησή μας. Νομίζω ότι θα διευκολύνει και τις προθέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού, αν γίνει αυτή η συζήτηση στην επιτροπή Εξωτερικών, παρά να περάσουμε κατευθείαν σε μια ψηφοφορία, είτε σήμερα είτε την ερχόμενη εβδομάδα, για κάτι για το οποίο δεν

υπάρχει ολοκληρωμένη ενημέρωση ούτε από την πλευρά της κυβέρνησης προς εμάς, αλλά και ούτε του σώματος για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

Είναι δύο τα θέματα. Αντιλαμβάνομαι ότι το δεύτερο ψήφισμα, το ήδη εγγεγραμμένο αναβάλλεται για μία εβδομάδα, δηλαδή για τα Υψώματα Γκολάν...

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι είναι, κύριε Τορναρίτη;

Εγώ νομίζω τελείωσε η συζήτηση.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ευχαρίστως να συνέλθει η επιτροπή Εξωτερικών εντός της εβδομάδας που μπαίνει και να...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα έρθω και εκεί.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Α, ωραία, ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όσον αφορά το ήδη εγγεγραμμένο, το σχέδιο ψηφίσματος για τα Υψώματα Γκολάν, αναβάλλεται για μία εβδομάδα.

Όσον αφορά την καινούργια πρόταση, τη σημερινή, από τον Δημοκρατικό Συναγερμό, το σχέδιο ψηφίσματος αναφορικά με το εμπάργκο, γίνεται αποδεκτή η κατάθεσή του και θα συζητηθεί είτε την ερχόμενη εβδομάδα ή αν αποφασίσετε διαφορετικά εσείς. Αλλά, η εγγραφή θέματος στην επιτροπή Εξωτερικών, κύριε Λιλλήκα, δε θα γίνει από την ολομέλεια, θα γίνει μέσω της νενομισμένης διαδικασίας. Εγγράψετε θέμα και, αν αποφασίσετε ότι θέλετε αναβολή παρακάτω από την Παρασκευή, να το δείτε. Δεν είναι εδώ που θα αποφασίσουμε αν θα εγγραφεί θέμα.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με την εισήγησή σας, απλώς θέλω να διευκρινίσω κάτι. Πάει οριστικά για τελεσίδικη ψήφιση ή απόρριψη το ψήφισμα του ΑΚΕΛ για τα Υψώματα Γκολάν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Του Γκολάν, του ΑΚΕΛ, μάλιστα.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

...είναι στην ερχόμενη συνεδρία της ολομέλειας και το ψήφισμα το δικό μας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκτός εάν...

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

...εκτός εάν η ολομέλεια, η πλειοψηφία, κρίνει ότι θέλει να το συζητήσει και να...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ναι, μάλιστα.

Εγγράφεται το θέμα.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Μα, είναι στην ατζέντα της...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει εγγραφεί το θέμα, μάλιστα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Θέλω να ξεκαθαρίσω τη δική μας θέση, κύριε Πρόεδρε. Δεν πρέπει να συζητήσουμε περαιτέρω αυτό το θέμα το διαδικαστικό, πλην όμως...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είστε εναντίον του να εγγραφεί, κύριε Λουκαΐδη;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Όχι, όχι, άλλο είναι που λέω. Θεωρώ ότι δεν αποφασίζουμε για την ερχόμενη εβδομάδα και δεν πρέπει να αποφασίσουμε, εκτός και αν ο Υπουργός Εξωτερικών μπορέσει να έρθει ενώπιον της επιτροπής Εξωτερικών την ερχόμενη εβδομάδα, για να ενημερώσει. Εάν δεν έχουμε επίσημη ενημέρωση, όχι από οποιονδήποτε άλλο, από τον Υπουργό Εξωτερικών...

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Θα αποφασίσει η πλειοψηφία.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

...λογικά, δε θα πρέπει να έρθουμε, για να ψηφίσουμε για κάτι για το οποίο δεν είμαστε ενήμεροι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Δε χρειάζεται να μιλήσετε, νομίζω τη διαδικασία την εξήγησα. Είναι ένα πράγμα η διαδικασία που θα ακολουθήσουμε, είναι άλλο οι απόψεις που έχετε γι' αυτή τη διαδικασία. Το θέμα έκλεισε, κατατέθηκαν τα θέματα και πάμε παρακάτω.

Τα υπόλοιπα προτεινόμενα νομοθετήματα κατατίθενται και παραπέμπονται στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές σύμφωνα με τον σχετικό κατάλογο που έχει ήδη διανεμηθεί.

(Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων)

Νομοσχέδια, κανονισμοί, αποφάσεις, έγγραφα, εκθέσεις	Κατάθεση από	Παραπομπή/ κοινοποίηση σε
1. Ο περί Ελεγκτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019. (Αρ. Φακ. 23.01.060.100-2019).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών
2. Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2019. (Αρ. Φακ. 23.01.060.101-2019).	Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
3. Ο περί Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2019. (Αρ. Φακ. 23.01.060.102-2019).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
4. Ο περί Ορισμένων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και

	Διοικητικών Συμβουλίων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019. (Αρ. Φακ. 23.01.060.103-2019).		Προϋπολογισμού
5.	Ο περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2019. (Αρ. Φακ. 23.01.060.104-2019).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
6.	Οι περί Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης (Χορήγηση και Αναθεώρηση Πιστωτικών Διευκολύνσεων) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.056.046-2019).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
7.	Οι περί Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης (Χορήγηση Δανείων) (Καταργητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.056.047-2019).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
8.	Οι περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.056.014-2019).	Υπουργό Υγείας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας
9.	Οι περί Προδιαγραφών Ιδρύσεως και Λειτουργίας Φαρμακείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.056.015-2019).	Υπουργό Υγείας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας
10.	Οι περί Προδιαγραφών Ιδρύσεως και Λειτουργίας Νοσοκομειακών Φαρμακείων Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.056.016-2019).	Υπουργό Υγείας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας
11.	Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης - Θέση Γενικού Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.056.017-2019).	Υπουργό Εσωτερικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών
12.	Ετήσια Έκθεση της Διοικητού της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου για το έτος 2018 προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων, δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) του άρθρου 55 των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 έως 2007 [N. 138(I)/2002]. (Αρ. Φακ. 13.29.003.001).	Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Προτάσεις νόμου

- Ο περί της Πρόληψης και της Καταστολής της Βίας στους Αθλητικούς Χώρους (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.02.060.060-2019).
- Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.02.060.061-2019).
- Ο περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Τροποποιητικός) Νόμος του

Κατάθεση από

- Χρίστο Χρίστου και Λίνο Παπαγιάννη, βουλευτές του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου
- Κωστή Ευσταθίου, βουλευτή Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ
- Ανδρέα Κυπριανού και Νίκο Νουρή εκ μέρους της
- 2059

Παραπομπή σε

- Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών
- Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών
- Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου,

2019. (Αρ. Φακ. 23.02.060.062-2019).	κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού	Βιομηχανίας και Τουρισμού
4. Ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019. (Αρ. Φακ. 23.02.060.063-2019).	Άγγελο Βότση, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού, Γιώργο Πεردίκη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών και Γιώργο Λιλλήκα εκ μέρους της Συμμαχίας Πολιτών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Πρώτο της ημερησίας διάταξης, που είναι η νομοθετική εργασία. Όλες οι εκθέσεις θεωρούνται αναγνωσθείσες.

Το υπ' αριθμόν 1 θέμα τιτλοφορείται «Ο περί της Διακρατικής Συμφωνίας Αναφορικά με Απευθείας Υποθαλάσσιο Αγωγό Φυσικού Αερίου μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου (Κυρωτικός) Νόμος του 2019».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κύρωση της Διακρατικής Συμφωνίας Αναφορικά με Απευθείας Υποθαλάσσιο Αγωγό Φυσικού Αερίου μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων για το νομοσχέδιο «Ο περί της Διακρατικής Συμφωνίας Αναφορικά με Απευθείας Υποθαλάσσιο Αγωγό Φυσικού Αερίου μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου (Κυρωτικός) Νόμος του 2019»

Παρόντες:

Γιώργος Λιλλήκας, πρόεδρος

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

Νίκος Τορναρίτης

Άγγελος Βότσης

Ελένη Σταύρου

Μη μέλη της επιτροπής:

Γιώργος Λουκαΐδης

Άριστος Δαμιανού

Αδάμος Αδάμου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 12 Απριλίου 2019. Στη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και του Υπουργείου Εξωτερικών και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η κύρωση της διακρατικής συμφωνίας η οποία υπογράφηκε στη Λευκωσία στις 19 Σεπτεμβρίου 2018 μεταξύ της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου αναφορικά με τον απευθείας υποθαλάσσιο αγωγό μεταφοράς φυσικού αερίου.

Στο πλαίσιο της συζήτησης που διεξήχθη ενώπιον της επιτροπής, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας δήλωσε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του με αριθμό 85665 και ημερομηνία 13 Σεπτεμβρίου 2018 εξουσιοδότησε τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας να προχωρήσει σε υπογραφή της Διακρατικής Συμφωνίας Αναφορικά με Απευθείας Υποθαλάσσιο Αγωγό Φυσικού Αερίου μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου.

Ειδικότερα, όπως δήλωσε ο ίδιος εκπρόσωπος, η διακρατική αυτή συμφωνία είναι η πρώτη από μια σειρά συμφωνιών που πρέπει να ολοκληρωθούν για την υλοποίηση του έργου του υποθαλάσσιου αγωγού φυσικού αερίου μεταξύ Κύπρου και Αιγύπτου. Επίσης, ο ίδιος εκπρόσωπος ανέφερε ότι ο αγωγός αυτός θα

επιτρέψει την εκμετάλλευση του φυσικού αερίου του κοιτάσματος «Αφροδίτη», που έχει ανακαλυφθεί στην κυπριακή αποκλειστική οικονομική ζώνη, και πως σκοπός της συμφωνίας είναι η υποστήριξη του έργου αυτού από τα δύο κράτη. Τέλος, ο ίδιος εκπρόσωπος δήλωσε ότι η υλοποίηση του έργου θα γίνει από επενδυτές.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εξωτερικών και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας δήλωσαν ότι συμφωνούν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου.

Με βάση τα πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε ότι τα μέλη της θα τοποθετηθούν επί του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέλω να ευχαριστήσω εδώ τον πρόεδρο της επιτροπής Εξωτερικών και τα μέλη της επιτροπής Εξωτερικών για την ταχύτατη διεκπεραίωση των εργασιών αναφορικά με αυτή την τόσο σημαντική νομοθετική εργασία, τη σύμβαση για τον αγωγό Κύπρου-Αιγύπτου.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Αν δεν υπάρχουν ομιλητές...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ναι.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως ανέφερε και ο διευθυντής της Υπηρεσίας Ενέργειας της Κυπριακής Δημοκρατίας, η συγκεκριμένη διακρατική συμφωνία, η οποία, ειρήσθω εν παρόδω, έχει ήδη επικυρωθεί από τη Δημοκρατία της Αιγύπτου, αποτελεί ορόσημο για την Κυπριακή Δημοκρατία. Ουσιαστικά, ανοίγεται σήμερα ο ενεργειακός διάδρομος της Ανατολικής Ευρώπης και ως τέτοιο οφείλουμε να το σημειώσουμε το γεγονός, κύριε Πρόεδρε. Θα πω ότι έχουμε δρόμο ασφαλέστατα να διανύσουμε μπροστά μας, όμως ο στόχος όλων μας εδώ πέρα, για να καταστήσουμε την Κύπρο ενεργειακό κόμβο της Ανατολικής Μεσογείου, παίρνει σάρκα και οστά.

Κλείνοντας, θέλω να πω ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει ένθερμα το συγκεκριμένο έργο και αυτό είναι ένα πρόσθετο στοιχείο που διασφαλίζει το γεγονός ότι τα πράγματα θα οδεύσουν εκεί που τα θέλουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Άγγελος Βότσης.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως θα υποστηρίξουμε την κύρωση της διακρατικής συμφωνίας. Να υπενθυμίσουμε και να επαναλάβουμε ότι, για να μπορεί να γίνει οποιαδήποτε εμπορική συμφωνία μεταξύ των εταιρειών ή μεταξύ των εμπλεκομένων, σε αυτή την περίπτωση που μιλούμε στην αξιοποίηση του κοιτάσματος «Αφροδίτη», θα πρέπει πρώτα να υπάρχει διακρατική συμφωνία. Μέχρι τώρα θα μπορούσε κάποιος να πει ότι ήταν και κάποια δικαιολογία για κάποιους για όποιες καθυστερήσεις. Εμείς θεωρούμε ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υπάρξουν άλλες καθυστερήσεις. Είναι απαραίτητο να προχωρήσει η διεργασία η οποία υπάρχει. Αντιλαμβάνομαι θα επισκεφθείτε ως Πρόεδρος της Βουλής το αιγυπτιακό κοινοβούλιο την επόμενη εβδομάδα, άρα σίγουρα σε ό,τι αφορά τη Βουλή δεν πρέπει να υπάρχει δικαιολογία για οποιοσδήποτε καθυστερήσεις, άρα βεβαίως θα υποστηρίξουμε αυτή τη συμφωνία και να εγκριθεί σήμερα από τη Βουλή εκείνο που πρέπει να εγκριθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατατέθηκε πριν τρεις εβδομάδες και ψηφίζεται σήμερα. Είναι ταχύτητα ρεκόρ!

Κύριε Λιλλήκα, ξανά συγχαρητήρια.

Ο πρόεδρος της επιτροπής.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Νομίζω συγχαρητήρια αξίζουν σε όλα τα μέλη της επιτροπής, γιατί παρευρέθηκαν όλοι στην έκτακτη συνεδρία της επιτροπής σήμερα.

Θα έλεγα ότι, ναι, είναι μια συμφωνία που δημιουργεί, μάλλον ένας νόμος πλέον που δημιουργεί το πλαίσιο που θα επιτρέψει ενδεχομένως είτε σύντομα είτε στο μέλλον σε εταιρείες να επενδύσουν σε αγωγούς για μεταφορά φυσικού αερίου στην Αίγυπτο, όμως δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένο ότι θα μεταφερθεί φυσικό αέριο στην Αίγυπτο, για να μην υπάρχει σύγχυση. Αυτό είναι υπόθεση των εταιρειών. Και δυστυχώς με τα συμβόλαια, που από production sharing agreement έγιναν profit sharing agreement, τον κύριο λόγο για το πού θα μεταφερθούν και τι συμφωνίες θα γίνουν, με ποιους κ.λπ. τον έχουν οι εταιρείες και όχι η Κυπριακή Δημοκρατία. Έχει δευτερεύοντα ή, αν θέλετε, αποδυναμωμένο ρόλο με τα νέα συμβόλαια η Κυπριακή Δημοκρατία.

Να επισημάνω, για να κλείσω, ότι όντως, όσον αφορά το κοίτασμα «Αφροδίτη», υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση. Έχει ξεφύγει παντελώς από τα χρονοδιαγράμματα που είχε η Noble και αυτός είναι ο κύριος λόγος που δεν έχει γίνει ακόμα η εκμετάλλευση στο κοίτασμα «Αφροδίτη».

Αυτά έτσι για ενημέρωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιώργος Λουκαΐδης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς πιστεύουμε ότι, για να πετύχουμε την πιο σωστή, την πιο ορθολογιστική αξιοποίηση του φυσικού πλούτου που βρίσκεται στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κυπριακής Δημοκρατίας, επιβάλλεται, αφού μελετούμε και αφού τεκμηριώνουμε, να έχουμε όλες τις επιλογές μπροστά μας, ώστε να μπορούμε να επιλέξουμε την πλέον συμφέρουσα για τη χώρα τζαι τον λαό μας.

Σε αυτό το πλαίσιο, εμείς δε θέλουμε με κανένα τρόπο να στερήσουμε από την κυπριακή πολιτεία, την κυβέρνηση, την εκάστοτε κυβέρνηση να έχει και αυτή την επιλογή, δηλαδή της δυνατότητας μεταφοράς φυσικού αερίου με αγωγό από την κυπριακή ΑΟΖ στην Αίγυπτο. Τούτου λεχθέντος όμως, θέλω να ξεκαθαρίσω ότι αυτή η ενέργεια, η οποία συνιστά μια στρατηγική επιλογή, δε γίνεται δυστυχώς στα πλαίσια ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού, μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής, με αποτέλεσμα να ανησυχούμε ιδιαίτερα κατά πόσο μέσα από αυτή την επιλογή θα αποστερήσουμε τη δυνατότητα στη χώρα μας να προχωρήσει για παράδειγμα σε αυτό που θεωρούμε ως την καταλληλότερη λύση σήμερα με βάση όλα τα δεδομένα, που είναι η δημιουργία τερματικού φυσικού αερίου, διότι στον βαθμό που θα προχωρήσει αυτή η επιλογή και μεγάλες ποσότητες φυσικού αερίου θα μεταφερθούν σε τερματικά στην Αίγυπτο αυτόματα περιορίζουμε και τις δυνατότητες και τις προοπτικές, πάντα με τα σημερινά δεδομένα, να δημιουργηθεί στη χώρα μας τερματικό υγροποίησης και συναφώς να μπορούμε να αξιοποιήσουμε το φυσικό αέριο τούτο για χρήση στο εσωτερικό της χώρας, που θα σημαίνει πολύ μεγαλύτερο κόστος για την Κύπρο για εισαγωγή φυσικού αερίου. Την ίδια ώρα οι ανησυχίες μας εντείνονται, γιατί θεωρούμε ότι αυτή η επιλογή, και μάλιστα μετά την αναπροσαρμογή των συμφωνιών προς όφελος των εταιρειών που έκαμε τούτη η κυβέρνηση, δε θα είναι οικονομικά συμφέρουσα για τη χώρα μας.

Έχοντας λοιπόν τούτες και άλλες επιφυλάξεις, εμείς δεν μπορούμε να υπερψηφίσουμε αυτή τη συμφωνία, την κύρωση αυτής της συμφωνίας, αλλά και δεν μπορούμε να καταψηφίσουμε για τους λόγους που εξήγησα εισαγωγικά. Ως εκ τούτου, η δική μας η θέση θα είναι αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή δεν μπήκατε στον αρχικό κατάλογο -και θα το τηρήσω- θα δώσω δευτερολογίες σε αυτούς που ζητούν δεύτερη φορά να μιλήσουν από ένα λεπτό.

Ο κ. Σιζόπουλος.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Πάρα πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε.

Είναι γεγονός ότι υπάρχουν διάφορα σενάρια για την εκμετάλλευση/αξιοποίηση του φυσικού αερίου, όπως είναι το τερματικό που αναφέρθηκε προηγουμένως, όπως επίσης και το θέμα του αγωγού της Ανατολικής Μεσογείου, που θεωρούμε εμείς ότι είναι στρατηγικής σημασίας. Όμως ένα σημαντικό στοιχείο αυτή τη στιγμή, μέσα από την έγκριση ακριβώς της κατασκευής του συγκεκριμένου αγωγού, στην ουσία σε πολύ μεγάλο βαθμό τερματίζονται και οι προσπάθειες οι οποίες σε μεγάλο βαθμό καταβάλλονται κυρίως από την Τουρκία με την άσκηση πιέσεων, για να δημιουργηθεί αγωγός φυσικού αερίου προς την Τουρκία, για να μεταφέρεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ευρώπη.

Γι' αυτό εμείς θεωρούμε ότι και αυτό είναι ένα βήμα ανατροπής αυτού του επικίνδυνου για εμάς ενδεχομένου και γι' αυτό ακριβώς εμείς θα ψηφίσουμε το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Ανδρέας Κυπριανού.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η επιτροπή Εμπορίου, Ενέργειας, Βιομηχανίας και Τουρισμού ενημερώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα από τον Υπουργό Ενέργειας για όλες τις παραμέτρους, είτε αυτές είναι οικονομικές είτε αυτές είναι πολιτικές, σε σχέση με τις αποφάσεις που θα ληφθούν, γιατί, όπως πολύ σωστά είπε ο πρόεδρος της επιτροπής Εξωτερικών, δεν υπάρχει καμία απόφαση, είναι μία διακρατική συμφωνία που υπογράφεται.

Ο κ. Λουκαΐδης έχει κάμει μία οικονομική ανάλυση μέσα στις δικές του προδιαγραφές. Δεν είναι έτσι τα πράγματα, αλλά δε θα μπω στον πειρασμό να αναλύσω τι είναι συμφέρον για την Κύπρο, πώς εμπλέκονται οι εταιρείες, ποιες είναι ή ποιες θα είναι οι διεθνείς τιμές του φυσικού αερίου, πώς και πότε μπορεί να γίνει τερματικό υγροποίησης. Γι' αυτό θα μείνουμε σε αυτή τη στρατηγική συμφωνία τεράστιας πολιτικής σημασίας που θα κυρώσουμε σήμερα και τις λεπτομέρειες επί της ουσίας των αποφάσεων που θα ληφθούν, ανάλογα και με άλλες εξελίξεις, θα τις δούμε εν καιρώ τω δέοντι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τορναρίτης.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα πω ότι, πέραν του γεγονότος ότι είναι ακόμα ένα δείγμα της εξωστρεφούς, πολυεπίπεδης εξωτερικής πολιτικής, αλλά και κοινοβουλευτικής διπλωματίας αυτό που συμβαίνει σήμερα, γιατί θυμάστε πριν οκτώ μήνες που βρεθήκαμε στο κοινοβούλιο της Αιγύπτου τι έλεγαν εκεί, θα πω το εξής: Δε μιλούμε για εμπορική συμφωνία -και εξηγήθηκε το συγκεκριμένο στον κ. Λουκαΐδη- μιλούμε για διακρατική συμφωνία. Μιλούμε για τον ενεργειακό διάδρομο της Ανατολικής Ευρώπης, ο οποίος ανοίγει σήμερα από την Κύπρο με ένα από τα κυρίαρχα κράτη του αραβικού κόσμου.

Και μη χαμογελάτε και μη μειδιάτε, κύριε Κυπριανού!

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Δεν έχω δικαίωμα να χαμογελάσω;

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Χαμογελάστε, αλλά μη μειδιάτε!

Λοιπόν...

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Έχω κάθε δικαίωμα!

Κύριε Τορναρίτη, μα, εν εκατάλαβα δηλαδή!

Κύριε Πρόεδρε, εν εκατάλαβα! Δηλαδή πρέπει να είμαστε σκυθρωποί;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Τορναρίτη, είναι αχρείαστη η...

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Επειδή έσιετε πρόβλημα εσείς...

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Μη μειδιάτε, κύριε Κυπριανού, και μη συγχύζεστε!

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Έχω κάθε δικαίωμα να κάμνω ό,τι θέλω, κύριε Τορναρίτη!

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Να μη συγχύζεστε! Αυτό λέω.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Εγώ; Τέλος πάντων!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Τορναρίτη, δε χρειάζεται αυτής της μορφής παρέμβασή σας!

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Να χαίρεστε με τις επιτυχίες της κυβέρνησης. Αυτό είναι το ζητούμενο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας παρακαλώ! Δε χρειάζεται, κύριε Τορναρίτη.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Ειλικρινά, κύριε Τορναρίτη... Ειλικρινά, επειδή...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Κυπριανού, μιλάτε.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

...επειδή είδα την έναρξη του αγωγού σήμερα, έν' γι' αυτό που χάρηκα τζιαι γι' αυτό μεϊδιάσα! Επειδή είδα τον αγωγό, όπως είπες πριν λίον, ότι ξεκίνησε να κατασκευάζεται!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Δεύτερη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Μιλάτε για τις επενδύσεις του Κατάρ απέναντι από το Χίλτον μήπως; Σας παρακαλώ, κύριε Κυπριανού!

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της Συμφωνίας. Άρθρο 3.

Κανονισμοί. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα, όταν είναι έτοιμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα δύο παρόντες, κύριε Πρόεδρε. Τριάντα επτά ψήφοι υπέρ, δεκατέσσερις αποχές. Ένα άτομο δεν έχει ψηφίσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δεκατέσσερις αποχές, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Διακρατικής Συμφωνίας Αναφορικά με Απευθείας Υποθαλάσσιο Αγωγό Φυσικού Αερίου μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου (Κυρωτικός) Νόμος του 2019.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τρεις παρόντες, κύριε Πρόεδρε. Τριάντα έξι ψήφοι υπέρ, δεκαπέντε αποχές και δύο άτομα δεν έχουν ψηφίσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα έξι ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δεκαπέντε αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 2 θέμα...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, παρακαλώ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Επειδή με το σύστημα κάμαμε... Τέλος πάντων, να μην το αναφέρω τώρα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι; Πέστε μου να δω.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ε, είμαστε δεκαέξι εδώ του ΑΚΕΛ, ψηφίσαμε, αντιλαμβάνομαι, και οι δεκαέξι. Την πρώτη φορά έβκαλε δεκατέσσερα, την άλλη δεκαπέντε το σύστημα! Εν ξέρω...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ:

(Αστειευόμενος)

Έσκει διαρροές!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Εν έχουμε διαρροές! Ρώτησα τζιαι εν έχουμε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ:

Έχετε διαρροές τζιαι εν το ξέρεις!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό, κύριε, ένα λεπτό.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Αφού έντζιε ελέγχεις τες διαρροές!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να επαναληφθεί η ψηφοφορία, παρακαλώ.

Ψηφίστε ξανά.

Να επαναληφθεί η ψηφοφορία.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ελέγξτε το σύστημα, Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, πρέπει να ελέγξω και τα χέρια των βουλευτών σας, κύριε Λουκαΐδη!

Κώστα, εσύ επάτησες;

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΑ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία! Είσαστε... Πάλαι λείπουν! Πάλι έχει έναν που εν εψήφισε; Είναι δεκαέξι τώρα ή δεκαεπτά; Δεκαέξι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες πενήντα δύο. Τριάντα τέσσερις ψήφοι υπέρ, αποχές δεκαέξι, δύο δεν ψήφισαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δεκαέξι αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο*.

Κύριε Λουκαΐδη, τώρα βλέπετε ότι το σύστημα δεν έχει πρόβλημα!

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Α, μπράβο!

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Δηλαδή, ποιος έσκει πρόβλημα τελικά, Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εννά 'βρουμεν!

Το λοιπόν, πάμε στο υπ' αριθμόν 2 θέμα, που είναι «Ο περί του Δικαιώματος Ορισμένων Υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στη Δημοκρατία Νόμος του 2019». Είναι για το Brexit. Πήγαμε Οκτώβρη, αλλά εμείς προληπτικά, παρ' όλο που είμαστε αργοπορημένοι, δεν είμαστε καθυστερημένοι!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεδομένης αυτής της εξέλιξης, που μπορεί να μην είναι Οκτώβρη τελικά βέβαια -νομίζω ότι έχουμε δει όλοι την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου- εισηγούμαστε αναβολή. Δεν υπάρχει λόγος να προχωρήσουμε σήμερα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν υπάρχει θέμα. Νομίζω δε θα φέρει ένσταση κανένας.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κανένας!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ναι.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Είναι καλύτερα πριν να κλείσει η Βουλή, πριν να κλείσει η Βουλή, το λέμε αυτό, και αναφέρομαι στις 10 του Μάη τουλάχιστον το αργότερο, αλλά τούτο θα δώσει χρόνο να ξαναπάει πίσω στην επιτροπή, γιατί φαίνεται ότι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να πάει, να πάει, εφόσον και η πρόεδρος της επιτροπής, η οποία ήταν πανέτοιμη την περασμένη βδομάδα, λόγω των αλλαγών των αποφάσεων στις Βρυξέλλες...

Αλλά ταυτόχρονα να πω αυτό που θα πει ο κ. Παπαδόπουλος: Πρέπει να επιταχυνθεί με κάποιο τρόπο και, αν χρειάζεται η προσωπική μου παρέμβαση, μία διαδικασία να μην ξαναέρθουμε εδώ τον Οκτώβρη τελευταία στιγμή να ψάχνουμε τι νομοθετήματα πρέπει να χειριστούμε. Άρα, νομίζω ότι, αν υπάρχει δυσκολία να έρθουν οι ανάλογοι αρμόδιοι υπουργοί, ένας ή περισσότεροι, τότε να ζητήσετε την παρέμβασή μου και θα την έχετε.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

---

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΚΣ ΕΔΕΚ, Συμμαχία Πολιτών, Αλληλεγγύη, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, ΕΛΑΜ, ανεξάρτητη βουλευτής.

Αποχή: ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Ναι, ακριβώς αυτό ήταν που θα έλεγα, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να επισημάνω τα εξής δύο διαφορετικά θέματα: Πρώτον, πρέπει να γνωρίζουμε συνολικά ποια νομοσχέδια θα έρθουν στη Βουλή ενόψει της πιθανής αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου, γιατί είναι αλληλοεξαρτώμενα και αλληλοσυνδεδεμένα τα ζητήματα που θα εξετάσουμε μέσα από αυτές τις νομοθεσίες. Για παράδειγμα, σήμερα, αν ήταν να ψηφίζαμε, θα νομοθετούσαμε για τους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου που θα διαμένουν στην Κύπρο. Καλά, δεν έχουμε αντίστοιχα και παράλληλα νομοσχέδια που πρέπει να ψηφίσουμε για άλλα ζητήματα που αφορούν υπηκόους της Κυπριακής Δημοκρατίας που εργάζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο, για εισαγωγές, για ΦΠΑ; Θέματα που θα πρέπει να δούμε με ιδιαίτερη προσοχή σε περίπτωση που θα αποχωρήσει το Ηνωμένο Βασίλειο από την Ευρώπη.

Και επισημαίνω τον εξής κίνδυνο, κύριε Πρόεδρε: Αν μας τα φέρουν τελευταία στιγμή, πολύ φοβούμαι ότι θα προχωρήσουμε σε προχειρότητες. Εμείς διαφωνούμε με το κείμενο του νομοσχεδίου που έχει έρθει και υπάρχουν ζητήματα μέσα που εμείς πιστεύουμε ότι πρέπει να εξετάσουμε νομοτεχνικά. Ναι μεν δεν επειγόμαστε αυτή τη στιγμή, αλλά θα ήταν καλά αυτά τα ζητήματα να τα εξετάσουμε με προσοχή, γιατί είναι τεράστια τα συμφέροντα που διακυβεύονται σε περίπτωση που κάμουμε λάθος.

Το δεύτερο σημείο που θέλω να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι, ανεξαρτήτως των νομοσχεδίων και της τελικής έκβασης της διαδικασίας του Brexit, πιστεύω ότι πρέπει η Βουλή να συζητήσει σε πολιτικό επίπεδο πλέον το τι πρέπει να εισηγηθούμε ως αντιμετώπιση σε σχέση με τις αγγλικές βάσεις ενόψει του Brexit. Είναι ένα γεγονός ιστορικής σημασίας, είναι μια ευκαιρία για την Κυπριακή Δημοκρατία να θέσει κάτω ζητήματα τα οποία ενδεχομένως να μην μπορούσε να θέσει υπό διαφορετικές περιστάσεις. Εάν χάσουμε αυτή την ευκαιρία, θα χάσουμε μια ιστορική ευκαιρία να θέσουμε το θέμα του καθεστώτος των βρετανικών βάσεων στην Κυπριακή Δημοκρατία. Δεν είναι δυνατόν να συζητείται το Brexit σε όλες τις Βουλές της Ευρώπης και η μόνη Βουλή που δεν έχει συζητήσει σε πολιτικό πλαίσιο αυτή τη διαδικασία είναι η χώρα που επηρεάζεται περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Νομίζω η αναβολή εγκρίνεται. Θα το δούμε λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα λέχθηκαν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα συνεχίσουμε και θα ολοκληρώσουμε τη συζήτηση για το πόρισμα της Ερευνητικής Επιτροπής για τον συνεργατισμό. Και όσον αφορά τους χρόνους, για να προχωρήσουμε όμως και στη νομοθετική εργασία, δηλαδή την έγκριση των αποφάσεων, είναι δύο λεπτά στο κάθε κόμμα και επιπλέον τα λεπτά τα οποία έμειναν πίσω. Έχει δηλαδή σύνολο δεκαοκτώ λεπτά ο ΔΗΣΥ, δέκα λεπτά το ΑΚΕΛ, ένα λεπτό συν δύο-τρία λεπτά το ΔΗΚΟ, οκτώ η ΕΔΕΚ, τρία η Συμμαχία Πολιτών και δύο το ΕΛΑΜ. Τέσσερα το ΕΛΑΜ, με συγχωρείτε. Εντάξει, θα τα βρούμε και στη συνέχεια. Μπορεί να μη χρειαστεί όλος αυτός ο χρόνος ή, σας παρακαλώ, εκεί που δεν έχετε να προσθέσετε πολλά επιχειρήματα...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ζαχαρία Κουλία)

Συγγνώμη; Έχετε τα δύο λεπτά. Όσους άφησα πίσω έχουν τα λεπτά, ναι.

Το λοιπόν, υπάρχουν κάποιοι ομιλητές;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Όπως είναι η πάγια τακτική, ξεκινάμε από το μικρότερο κόμμα τζιαι καταλήγουμε στο μεγαλύτερο.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Ένθεν η συνέχεια της προηγούμενης συνεδρίας;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι μείγμα, για να είμαι δίκαιος, όπως το εκάμαμε τζιαι εβάλαμεν το μαζί. Διότι έπρεπε να πάμε στο Κεφάλαιο Τέταρτο, να τελειώσουμε, να ξανάρτουμε τζιαι αυτή η διαδικασία θα ήταν... Εγώ νομίζω να τ' αφήσω ελεύθερο, όποιος θέλει να μιλήσει.

Ποιος θέλει να μιλήσει;

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, κυρία Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας...

(Θόρυβος στην αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μιλάτε ταυτόχρονα τζι εγώ εννά βκάλω συμπέρασμα.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

...για να κάμουμε τα πράγματα πιο απλά. Επειδή ούτως ή άλλως έχουμε φθάσει στο σημείο όπου το κάθε κόμμα θα τοποθετηθεί επί της ουσίας του ψηφίσματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ουσιαστικά, ναι. Εν κατακλείδι, ναι.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Οπότε, αυτά τα λεπτά να τα χρησιμοποιήσουν οι ομιλητές, έτσι ώστε να αιτιολογήσουν την τοποθέτηση του κόμματός τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, δεν μπορώ να υποδείξω στον καθένα πώς θα χρησιμοποιήσει τον χρόνο του, αλλά φαντάζομαι θα αναλύσουν...

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ούτως ή άλλως, είναι ένας ομιλητής από κάθε κόμμα, κύριε Πρόεδρε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Λιλλήκα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Διαδικαστικά, κύριε Πρόεδρε, θα έλεγα ότι είναι συνέχεια της προηγούμενης συζήτησης. Δεν έχει νόημα να πάμε με την αρχική τοποθέτηση τα μικρά και μετά τα μεγάλα κόμματα. Είχε ξεκινήσει μια συζήτηση, έπρεπε να ολοκληρωθεί, δεν ολοκληρώθηκε. Να ολοκληρωθεί σήμερα όπως...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, ένα λεπτό. Εάν ακολουθούσαμε να πάμε στο Κεφάλαιο Τέταρτο, να γίνει η συζήτηση, για να ολοκληρωθεί η προηγούμενη, και μετά να επανέλθουμε στη νομοθετική, να ξαναξεκινήσουμε τοποθετήσεις επί των αποφάσεων, θα ήταν μια διαδικασία η οποία θα ήταν σπασμένη στη μέση. Και απεφάσισα, τα έβαλα μαζί. Τώρα να μεν σκοντάψουμε στο ποιος εννά ξεκινήσει να μιλά. Να μιλήσετε όπως θέλετε.

Και στο τέλος εξάλλου, κύριε Λουκαΐδη, εσείς έχετε αρκετό χρόνο, να αφήσετε χρόνο και στο τέλος.

Ο κ. Νεοφύτου κάτι θέλει να πει.

Κύριε Νεοφύτου.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Πάλε να βρούμε λύση εύκολη να ικανοποιηθούν όλοι. Στον χρόνο που έμεινε για την εξάντληση της προηγούμενης συζήτησης ας ξεκινήσουν από το μικρότερο στο μεγαλύτερο και μετά τα δίλεπτα που έχουμε για τις τοποθετήσεις πάνω στα ψηφίσματα πάλι με τον ίδιο τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή, αν έχει ένας ένα λεπτό, να μιλήσει ένα λεπτό και ύστερα να σηκωθεί να μιλήσει αλλό δκυο λεπτά.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Αν θέλει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό το κοινοβούλιο νομίζω εδώ και δεκαετίες έχει καθιερώσει μια πρακτική, επειδή ο καθένας θέλει να μιλά τελευταίος. Και δεν είναι κακό το ότι θέλει να μιλά τελευταίος. Επειδή δε θα βρίσκουμε ποιος θα μιλήσει τώρα, είναι πολύ απλό. Δε χρειάζεται να κάμνουμε αυτές τις συζητήσεις για θέματα που τα έχουμε λυμένα. Και επειδή προφανώς δεν μπορεί να γίνει αυτό που εισηγήθηκε ο κ. Νεοφύτου, για πολύ πρακτικούς λόγους δηλαδή, δεν έχει έννοια, όσοι έχουν λεπτά θα τα χρησιμοποιήσουν στα δύο που έχουν, το ένα ή τα δύο περισσότερα ή τα πέντε, εννιά τα προσθέσουν.

Ξεκινούμε, κύριε Πρόεδρε, όπως κάμνουμε πάντα, αφού είναι νέα συζήτηση τώρα. Όπως κάμνουμε σε επόμενη μέρα συζητήσεως στους προϋπολογισμούς, πάντα τελειώνουμε με τους μεγαλύτερους. Μα, δε χρειάζεται να κάμνουμε τούτην συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χρίστου, αφού συμφωνούν τα δύο μεγάλα κόμματα, έχετε τον λόγο. Νομίζω τα ίδια θα πείτε, είτε πρώτος είτε δεύτερος είτε τελευταίος.

Ο κ. Χρίστου.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ναι, ναι.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Μία διευκρίνιση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμη, κύριε Χρίστου.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Εμείς έχουμε δεκαοκτώ λεπτά. Έχουμε δύο ομιλητές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Ο κ. Χρίστου.

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Κύριοι, μεν κάμνετε θέματα τωρά, για να δημιουργήσουμε διαφορά εκεί που δεν υπάρχει, και μην προκαλείτε να δημιουργηθεί κάτι που εν εσκέφτηκαν οι άλλοι, να το κάμουμε διαφορά.

Παρακαλώ, κύριοι! Ξεκινούμε.

Ο κ. Χρίστου.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα συμπληρώσουμε σε όσα έχουμε αναφέρει την προηγούμενη εβδομάδα. Θα κάμω μία αναφορά στα ψηφίσματα, εκτός αν θα μας δοθεί ξανά χρόνος στη συνέχεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στις αποφάσεις, όχι στα ψηφίσματα.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Μάλιστα, στις αποφάσεις, ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, τώρα. Τώρα τελειώνουν όλα και οι αποφάσεις και οι τοποθετήσεις και ό,τι θέλετε να πείτε.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ωραία!

Εμείς έχουμε καταθέσει ένα σχέδιο δικής μας απόφασης, το οποίο θεωρούμε ότι καταλογίζει τις ευθύνες σε όλα τα κόμματα και όχι αποκλειστικά στην κυβέρνηση. Φυσικά, καταλογίζει και στην κυβέρνηση τις ευθύνες που της αναλογούν. Το θεωρούμε πιο ολοκληρωμένο και πιο εμπειριστατωμένο όσον αφορά τα πεπραγμένα στον συνεργατισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ετελειώσετε;

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Από τους Οικολόγους ποιος θα μιλήσει;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Όπως θα ξέρετε, έχουμε καταθέσει μία πρόταση νόμου προ ημερών, για να γίνονται σεβαστά τα πορίσματα των ερευνητικών επιτροπών, ως συνέχεια προηγούμενης νομοθετικής μας ρύθμισης το 2013, που είχαμε τότε πρωτοβουλία με τον κ. Αναστασιάδη, που τότε ήταν αντιπολίτευση και ήταν της παπαδικιάς τα ξύλα, που μαζί είχαμε ενδυναμώσει τον ρόλο των ερευνητικών επιτροπών. Τώρα εμείς πάμε ένα βήμα παρακάτω, έχοντας τις εμπειρίες των τελευταίων χρόνων, και έχουμε καταθέσει πρόταση νόμου, η οποία ελπίζω σύντομα να συζητηθεί, για να γίνεται σεβαστό το πόρισμα ερευνητικής επιτροπής.

Με αυτή τη λογική και γιατί πάντα είμαστε συνεπείς στα λόγια μας διαχρονικά και στις πράξεις μας, θεωρούμε ότι και το πόρισμα της τριμελούς Ερευνητικής Επιτροπής για τον συνεργατισμό πρέπει να γίνει καθ' ολοκληρίαν σεβαστό. Και καταλήγει μεν ότι την κύρια ευθύνη έχει ο υπουργός και πρέπει να παραιτηθεί και επιμένουμε ότι πρέπει να παραιτηθεί, συνδέοντας το θέμα με τον συνεργατισμό και όχι με οποιοδήποτε άλλο ζήτημα, αλλά οπωσδήποτε στο πόρισμα περιλαμβάνονται και οι ευθύνες των κομμάτων, τουλάχιστον για την πριν από το 2013 εποχή. Ευθύνες πιστεύουμε ότι υπάρχουν και μετά το '13 και υπάρχουν σε όλους μας, αλλά πριν από το '13 υπάρχουν στα κόμματα εκείνα τα οποία διόριζαν ουσιαστικά τις προεδρίες και τις επιτροπείες των συνεργατικών ιδρυμάτων.

Αυτό λέει το σχέδιο απόφασης που έχουμε καταθέσει μαζί με τη Συμμαχία Πολιτών και θεωρούμε ότι είναι σωστό και δίκαιο να εγκριθεί το σχέδιο απόφασης, το οποίο περιλαμβάνει το στοιχείο της πλήρους και ολοκληρωμένης υιοθέτησης του πορίσματος της τριμελούς ανεξάρτητης επιτροπής.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιωργάλλας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δε θα προσθέσω και πολλά πράγματα σε σχέση με αυτά τα οποία είπα την προηγούμενη βδομάδα. Οι ευθύνες και για τον συνεργατισμό είναι διαχρονικές και συγκεκριμένες. Και επειδή η δική μας η θέση εκφράστηκε έγκαιρα, τουλάχιστον για την τελευταία περίοδο, από εσάς στη συνεδρία της ολομέλειας τον Δεκέμβριο του 2015, όπου, εάν γίνονταν άλλες επιλογές από αυτό εδώ το σώμα, ίσως να ήταν και άλλη η πορεία του συνεργατισμού, εμείς θα μείνουμε σταθεροί σ' αυτή τη θέση. Δε συμφωνούμε με την προσωποποίηση των ευθυνών. Δε συμφωνούμε να κατανεμηθούν πολιτικές ευθύνες. Οι πολιτικές ευθύνες αναλαμβάνονται, δεν κατανέμονται. Όμως συμφωνούμε ότι υπάρχουν καθοριστικές ευθύνες τουλάχιστον για την τελευταία περίοδο και αυτές ανήκουν στο σύνολο της κυβέρνησης, στην Κεντρική Τράπεζα, ακόμα και στους θεσμούς της Ευρώπης.

Γι' αυτό σε σχέση με τις προτάσεις που έχουμε ενώπιόν μας, θα εγκρίνουμε το ψήφισμα που κατατίθεται από τα κόμματα ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, διαχωρίζοντας τη θέση μας ως προς την υπόδειξη παραίτησης του Υπουργού Οικονομικών, θεωρώντας ότι είναι άδικο να φορτωθεί όλη η ευθύνη, η οποία όπως είπα προηγουμένως είναι συλλογική, σ' ένα πρόσωπο, όσο καθοριστικός και αν ήταν ο ρόλος του, όσα λάθη και αν έκανε κατά τη διαχείριση αυτής της ιστορίας. Εμείς διαφωνούμε με την υπόδειξη παραίτησης του υπουργού, αλλά θα εγκρίνουμε τα υπόλοιπα σημεία του ψηφίσματος των τριών κομμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Γιωργάλλα.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Λιλλήκας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα πω πολλά λόγια. Εγώ θα μιλήσω την ώρα που θα συζητήσουμε για τα σχέδια απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Θεολόγου, έπρεπε να σας δώσω κι εσάς, αν θέλετε, ένα-δύο λεπτά. Να τελειώσει ο κ. Λιλλήκας όμως πρώτα τζαι μετά.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Το μόνο που θέλω να επισημάνω είναι την άρνησή μας σε αυτό το σώμα να αναλάβουμε όχι τη συνευθύνη, όσοι έχουν και κατονομάζονται στο πόρισμα της Ερευνητικής Επιτροπής, αλλά την ευθύνη στο ποσοστό που αναλογεί στο κάθε κόμμα, που είναι σαφέστατα μικρότερο από το ποσοστό και το μέγεθος της ευθύνης που έχει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και πολύ περισσότερο ο Υπουργός Οικονομικών. Η αποδοχή λοιπόν ανάληψης ευθύνης απ' αυτό το σώμα, σε όσους αναλογεί, στο μερίδιο που τους αναλογεί, θα βοηθούσε τα μέγιστα στο να μην επαναληφθούν τα ίδια πράγματα στο μέλλον. Θα βοηθούσε στο να ξεκινήσει μια νέα πολιτική κουλτούρα, που θα μας επέτρεπε να αλλάξουμε πολιτικές πρακτικές οι οποίες έχουν ζημιώσει κατά καιρούς το δημόσιο και στην προκειμένη περίπτωση έχουν ζημιώσει, αν θέλετε, την ευρωστία μέχρι το 2013 του συνεργατισμού. Γ' αυτό θα ανέμενα από τις πολιτικές δυνάμεις, με τις εμπειρίες που έχουμε πλέον αποκτήσει σε όλα αυτά τα ζητήματα, μεγαλύτερη δεκτικότητα στο ν' αναλάβουν το δικό τους μερίδιο ευθύνης.

Για τα υπόλοιπα, για το ψήφισμα, θα μιλήσω την ώρα που θα έρθει η ώρα της συζήτησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Κύριε Σιζόπουλε, να μου επιτρέψετε, γιατί ξέχασα να δώσω τον λόγο εντελώς στην αρχή στην κ. Θεολόγου.

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή εγώ έχω τοποθετηθεί, απλώς την ώρα της ψήφισης θα δικαιολογήσω την ψήφο μου. Τώρα δε χρειάζεται να τοποθετηθώ για κάτι άλλο. Την ώρα της ψήφισης...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κάντε το τώρα, κυρία Θεολόγου.

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Εμένα η θέση μου, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι θα εγκρίνω και το ψήφισμα και τα σχέδια απόφασης σχετικά με τον συνεργατισμό και ο λόγος που θα ψηφίσω και τα τρία είναι γιατί θεωρώ ότι και τα τρία πληρούν αυτό που θα ήθελε ο λαός να εγκρίνουμε και όχι το να γίνει μεμονωμένη έγκριση ζητημάτων τα οποία βρίσκονται στο ένα ψήφισμα ή στην άλλη απόφαση. Εγώ θεωρώ ότι και τα τρία μαζί αποτελούν το σωστό βήμα, γι' αυτό θα εγκρίνω και τα τρία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Σιζόπουλος έχει τον λόγο.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Την προηγούμενη βδομάδα στην αρχική μου τοποθέτηση είχα αναφερθεί με συγκεκριμένα στοιχεία για τις ευθύνες που υπήρχαν τόσο πριν από το 2013, για τον τρόπο διαχείρισης του συνεργατισμού, για τις παρεμβάσεις, για τη στέρξη σημαντικού εποπτικού ελέγχου, για την ευνοιοκρατία που υπήρχε, τα προβλήματα που προκλήθηκαν, καθώς και για τις ευθύνες που ακολούθησαν μετά το 2013.

Ως εκ τούτου, θεωρώ ότι δεν είναι της ώρας αυτή τη στιγμή να αναφερθώ ξανά σε αυτά τα ζητήματα, αλλά μου δίνεται η ευκαιρία σήμερα να απαντήσω σε ορισμένα από τα όσα ακούστηκαν την περασμένη

βδομάδα. Μάλιστα, μία από τις κατηγορίες η οποία υπήρχε για την ΕΔΕΚ ήταν ότι αγωνιζόμαστε από πριν από το 2013 συστηματικά να υιοθετηθεί η απλή αναλογική ως εκλογικό σύστημα για την εκλογή των επιτροπειών των συνεργατικών πιστωτικών εταιρειών. Και αυτό, αντί να θεωρηθεί ότι ήταν μια κίνηση προς τη σωστή κατεύθυνση, προς τη διαφάνεια, προς τη δημοκρατία, προς τον πλουραλισμό και τον καλύτερο έλεγχο, ότι ήταν ακριβώς γιατί θέλαμε να λαμβάνουμε κι εμείς μέρος στις επιτροπείες, για να τακτοποιούμε δήθεν τους δικούς μας. Ε, κάποιοι, από τη στιγμή που διαφωνούν με την απλή αναλογική, η οποία είναι το πλέον δημοκρατικό εκλογικό σύστημα στον πλανήτη, διερωτούμαι γιατί συμμετέχουν σε διαδικασίες εκλογής σωμάτων με την απλή αναλογική οι ίδιοι! Είναι ένα ερώτημα το οποίο πρέπει να απαντήσουν και δεν απαντούν, γιατί ακριβώς, από τη στιγμή που είτε είσαι υπέρ της Δημοκρατίας είτε υπέρ του ολοκληρωτισμού, πρέπει να έχεις και συγκεκριμένες θέσεις και τοποθετήσεις ξεκάθαρες, ποιο από τα δύο υιοθετείς και ακολουθείς.

Επίσης, έκαναν μια επίκληση ότι η ΕΔΕΚ έλαβε μέρος εις τη διαδικασία της ψήφισης τον Ιούλιο του 2018 για την πώληση της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας εις την Ελληνική Τράπεζα, επικαλούμενοι μάλιστα μία επίσκεψη προσωπική δική μου στο Προεδρικό Μέγαρο και συνάντηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Η συνάντηση αυτή ήταν γνωστοποιημένη από την ίδια στιγμή και μάλιστα υπήρξε και στη συνεδρίαση της επιτροπής Οικονομικών ανοικτή τηλεφωνική επικοινωνία με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας που αφορούσε ένα σημαντικό ζήτημα που είχε σχέση με τις εκποιήσεις, ότι δε θα μπορούσαν οι τράπεζες να προχωρήσουν σε διαδικασία εκποίησης, σε ένδικα μέτρα, ενώ υπήρχε προσφυγή από τον πρωτοφειλέτη, τον δανειολήπτη δηλαδή, κάτι το οποίο δυστυχώς ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ενώ είχε αποδεχθεί, η πλειοψηφία της Βουλής δεν το ενέκρινε, δεν το αποδέχτηκε και στερήσαμε τους πολίτες από ένα σημαντικό όπλο αντιμετώπισης των άδικων εκποιήσεων, που σήμερα ο τραπεζικός τομέας επιχειρεί σε βάρος τους.

Το τρίτο στοιχείο είναι ότι υπάρχει προσπάθεια επίρριψης ευθυνών, αλλά την ίδια στιγμή αυτοί οι οποίοι είχαν ευθύνη δεν έδειξαν πρώτοι τον καλό τρόπο να αναλάβουν τις δικές τους ευθύνες ως μέλη του νομοθετικού σώματος, όταν για παράδειγμα ψήφισαν νομοθεσίες που έδιναν τη δυνατότητα στήριξης του εποπτικού ελέγχου, την ίδια ώρα που έδιναν μεγαλύτερες δυνατότητες και αρμοδιότητες στις επιτροπείες ως ΣΠΕ, την ίδια στιγμή που καταψήφισαν την απλή αναλογική ως μέθοδο και μέτρο για την εκλογή των Συνεργατικών Πιστωτικών Εταιρειών, των επιτροπειών τους για διαφάνεια, αλλά και όταν ακόμα και ως μέλη της εκτελεστικής εξουσίας δεν μας είπαν τι έπραξαν, για να προστατεύσουν τον συνεργατισμό. Αντίθετα, σήμερα είναι πολύ πιο εύκολο να επιρρίπτουμε τις ευθύνες σε όλους τους υπολοίπους, αποποιούμαστε ουσιαστικά τις δικές μας τις ευθύνες.

Γιατί ψήφισε τελικά η ΕΔΕΚ την πρόταση πώλησης της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας εις την Ελληνική Τράπεζα; Ενώπιόν μας υπήρχαν τρεις επιλογές -και οι τρεις, όπως είπαμε, κακές επιλογές- και έπρεπε να επιλέξουμε τη λιγότερο κακή επιλογή. Ποια ήταν η πρώτη επιλογή; Η εκκαθάριση. Τι σημαίνει εκκαθάριση; Απώλεια €8,5 δις καταθέσεων από τον συνεργατισμό. Και ποιοι ήταν οι καταθέτες στον συνεργατισμό; Οι ξένοι επενδυτές, οι πολυεκατομμυριούχοι; Ή οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι αστυνομικοί, οι αγρότες, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και όλοι οι υπόλοιποι; Είχαμε τη δυνατότητα να στερήσουμε από όλους αυτούς τους ανθρώπους €8,5 δις από τις καταθέσεις τους; Ποιος θα τους αποζημίωνε στη συνέχεια;

Η δεύτερη επιλογή ήταν η επιλογή του κουρέματος. Με την επιλογή του κουρέματος οι καταθέσεις οι οποίες ήταν κάτω των €100.000 και έπρεπε να προστατευθούν ήταν €8 δις, ενώ η ρευστότητα του συνεργατισμού ήταν €1 δις. Τα υπόλοιπα €7 δις, που το κράτος έπρεπε να τα καλύψει, πού θα τα έβρισκε; Με ένα νέο μνημόνιο, με νέες φορολογίες, με νέα μέτρα οικονομικής και κοινωνικής εξόντωσης των πολιτών, με αποδόμηση ολόκληρου του συστήματος. Αυτό ήθελαν κάποιοι; Να πάμε σε ένα νέο μνημόνιο;

Η τρίτη επιλογή ήταν η πώληση. Τι πετυχαίναμε με την πώληση; Τη διασφάλιση των €9,5 δις καταθέσεων των καταθετών. Την ίδια στιγμή, ναι, υπήρχε μία απώλεια €1.675.000.000 από το κράτος, που τα έδωσε στον συνεργατισμό για σκοπούς κρατικοποίησης και ανακεφαλαιοποίησης, και τα €2,6 δις ως εγγυήσεις για τη διατήρηση των εξυπηρετούμενων και των μη εξυπηρετούμενων δανείων, που δόθηκαν στην Ελληνική Τράπεζα για τα επόμενα δώδεκα χρόνια.

Μπροστά λοιπόν και σε αυτούς τους υπολογισμούς κάθε ένας που σκέφτεται όχι με λαϊκισμό, όχι με σκοπιμότητα αλλά με γνώμονα το συμφέρον των πολιτών και των καταθετών, το συμφέρον της οικονομίας και του κράτους τι έπρεπε να κάνει; Η ΕΔΕΚ θεώρησε ότι η σωστή επιλογή ήταν αυτή που έκαμε και γι' αυτό αναλαμπάνει και αυτή την ευθύνη. Και είμαστε έτοιμοι αυτή την ευθύνη να τη συζητήσουμε και όποιος θέλει να τη συζητήσουμε είμαστε ανοικτοί και δημόσια και εντός της Βουλής. Να ξαναγίνει μία συζήτηση γι' αυτό το ζήτημα με απεριόριστο χρόνο, για να υπάρχει δυνατότητα να κατατεθούν όλα τα στοιχεία.

Και τώρα επί του ψηφίσματος. Εμείς δώσαμε τη συγκατάθεσή μας και υπογράψαμε το συγκεκριμένο ψήφισμα που ετοιμάστηκε από το Δημοκρατικό Κόμμα και το ΑΚΕΛ, τονίζοντας από την πρώτη στιγμή ότι δε συμφωνούμε με το σύνολο των προνοιών που περιλαμβάνονται στο συγκεκριμένο ψήφισμα. Και συγκεκριμένα ξεκαθαρίσαμε ότι ποινικές ευθύνες υπάρχουν και μετά το 2013 και πριν από το 2013 και αυτές πρέπει να αποδοθούν.

Το δεύτερο στοιχείο: Οι πολιτικές ευθύνες. Οι πολιτικές ευθύνες -το τονίσαμε- αναλαμβάνονται από αυτούς που έχουν την ευθύνη και κρίνονται. Δεν είναι η ώρα εμείς να αποδώσουμε πολιτικές ευθύνες και να ζητήσουμε είτε παραιτήσεις είτε το ένα είτε το άλλο, πράγματα τα οποία δεν έγιναν στο παρελθόν. Αλλά και όταν κάποια στιγμή -να υπενθυμίσω, τον Μάρτιο του 1985- έγινε μια τέτοια προσπάθεια, στο τέλος της ημέρας απέτυχε. Άρα λοιπόν, γιατί επαναλαμβάνουμε τα ίδια ζητήματα;

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο διαφωνούμε με την παράγραφο (4) του κυρίου ζητήματος του ψηφίσματος για τα €8 δις. Εμείς θεωρούμε ότι αυτό δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Επίσης, στο διατακτικό μέρος ζητούμε η παράγραφος (4) να απαλειφθεί. Δε συμφωνώ με την παράγραφο (4) και ζητούμε να καταγραφεί στα πρακτικά. Στην παράγραφο (1) ζητούμε να προστεθούν οι ποινικές και αστικές ευθύνες και για τα δεδομένα που υπήρχαν πριν από το 2013.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ολοκληρώστε, κύριε Σιζόπουλε.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Τελειώνω με αυτό, κύριε Πρόεδρε: Τέλος, όσον αφορά την παράγραφο (5), για μας υπάρχει μια συγκεκριμένη διαφοροποίηση, αλλά, επειδή δεν είναι ώρα να μπουν σε ψηφοφορία οι τροπολογίες μας, εμείς για σκοπούς πρακτικών και ιστορίας καταθέτουμε γραπτώς αυτές τις διαφορετικές μας τοποθετήσεις, για να βρίσκονται στα πρακτικά.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ εγώ.

Το Δημοκρατικό Κόμμα μέχρι τρία λεπτά.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ενώπιόν μας έχουμε ένα ψήφισμα το οποίο συνετάχθη από το ΑΚΕΛ, το Δημοκρατικό Κόμμα και στις πλείστες του πρόνοιες από την ΕΔΕΚ και πιστεύουμε ότι το περιεχόμενο αυτού του ψηφίσματος είναι αληθές και ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, αλλά, ναι, και αποδίδει πολιτικές ευθύνες τις οποίες θεωρώ ότι οφείλουμε ως πολιτικά κόμματα και να αποδώσουμε και να αναλάβουμε, όταν τις έχουμε.

Όμως πρέπει σε αυτό το στάδιο, κύριε Πρόεδρε, να πω το εξής: Είναι η άποψή μας ότι όλη αυτή η συζήτηση που γίνεται από κάποιους για την προ του 2013 εποχή στην ουσία το μοναδικό πράγμα που κάμνει είναι να αποπροσανατολίζει. Να αποπροσανατολίζει από όλα αυτά τα οποία είδαμε, ζήσαμε, βιώσαμε και πληρώσαμε από το 2013 και μετά. Και γιατί αποπροσανατολίζει; Ερώτημα, κύριε Πρόεδρε: Καλά, αφού ήταν τόσο μεγάλα τα προβλήματα του συνεργατισμού πριν από το 2013 και ήταν αυτά που οδήγησαν στην κατάρρευση, γιατί κανένας από τους σημερινούς άλλους εισηγητές δε ζήτησε έρευνα το 2013 και περίμεναν το 2019; Ή έχω ένα άλλο ερώτημα, κύριε Πρόεδρε: Εάν σήμερα ο συνεργατισμός ζούσε και αν σήμερα ο συνεργατισμός λειτουργούσε, θα απέδιδε κανένας τα εύσημα στα κόμματα τα οποία -κάποια από αυτά- είχαν μέλη τους στα διοικητικά συμβούλια του συνεργατισμού πριν από το 2013; Και αυτοί οι πολιτικοί, αυτά τα κόμματα θα έλεγαν: «Ξέρετε, διεκδικούμε εμείς την επιτυχία του συνεργατισμού, γιατί εμείς τον διοικούσαμε ή συμμετείχαμε στην επιτροπεία του πριν από το 2013.»; Φυσικά και όχι! Αυτό είναι εν ολίγοις παράλογο επιχείρημα. Και λέω ότι αποπροσανατολίζει αυτή η επιχειρηματολογία που επιχειρείται σήμερα για την προ του 2013 εποχή, επειδή με αυτόν τον τρόπο μεταθέτουμε το βάρος της προσοχής και της ευθύνης από τις ασήκωτες ευθύνες της κυβέρνησης σε όλους τους προηγούμενους. Και δεν μπορεί να υπάρχει σύγκριση των προηγούμενων, των προ του 2013, με τις βαρύτατες, επαναλαμβάνω, ευθύνες για τη μετά του 2013 εποχή.

Προκύπτουν, κύριε Πρόεδρε, πολλά ερωτήματα από συναδέλφους που ακούω σήμερα και τους τελευταίους μήνες να κόπτονται δημοσίως για τα €7 δις μη εξυπηρετούμενων δανείων. Καλά, εγώ θέτω το ερώτημα: Εάν ήταν τόσο μεγάλα τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια του συνεργατισμού, γιατί με τόση ευκολία η διοίκηση από το 2013 και μετά διέγραφε εκατοντάδες εκατομμύρια από εξυπηρετούμενα δάνεια; Διέγραφε δηλαδή την υποχρέωση κατά τα άλλα εκείνων που εξυπηρετούσαν τα δανειά τους. Όλα αυτά είναι δικαιολογίες και είναι υπεκφυγές.

Η αλήθεια, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι από το 2013 και μετά αυτό το οποίο έγινε στον συνεργατισμό ήταν μνημείο κακοδιαχείρισης, την ανάληψη ευθύνης για την οποία κανένας από την κυβέρνηση δεν είναι διατεθειμένος να αναλάβει. Γι' αυτό εμείς ζητούμε μαζί, επαναλαμβάνω, με το ΑΚΕΛ και την ΕΔΕΚ να υπερψηφιστεί το ψήφισμα, γιατί ακριβώς αποδίδει στην ορθή τους διάσταση και στην πραγματικότητα τα γεγονότα, τα οποία έλαβαν μέρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Τον λόγο έχει το ΑΚΕΛ και έχει δέκα συν δύο λεπτά.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επειδή γίνεται από όλους λόγος κατά τα άλλα ότι σεβόμαστε ή πρέπει να σεβόμαστε το πόρισμα, το πρώτο ερώτημα που πρέπει να τεθεί είναι κατά πόσο αυτό που συζητούμε σήμερα είναι τη μεγάλη επιτυχία της κυβέρνησης όπως την επαρουσίασε ο Υπουργός Οικονομικών σε σχέση με τον συνεργατισμό. Θυμίζω τις δηλώσεις του στο Euronews. Πρέπει να πιστώσουμε αυτή την επιτυχία στην κυβέρνηση; Ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομικών -και δεν υπήρξε καμιά διαφορετική προσέγγιση ή διαφωνία ή απαρέσκεια για δηλώσεις του Υπουργού Οικονομικών και της κυβέρνησης- μας είπε δύο μέρες μετά τις αποφάσεις του Ιούλη για διάλυση του συνεργατισμού -του περασμένου Ιούλη- ότι έγινε στο πλαίσιο της πολιτικής της κυβέρνησης για λιγότερες και πιο εύρωστες τράπεζες. Συζητούμε για ένα προμελετημένο έγκλημα λοιπόν ή συζητούμε για μια επιτυχία;

Έχουμε αναντίλεκτα γεγονότα και αυταπόδεικτες ευθύνες για ένα προμελετημένο έγκλημα που έγινε και ασφαλώς όχι για μια επιτυχία. Το πόρισμα, θέλω να θυμίσω, όπως και η αλήθεια -δε θέλουμε το πόρισμα να μας τα πει- λέει ότι ο συνεργατισμός ήταν μια τεράστια κοινωνική κατάκτηση. Ήταν επιτυχία το ότι αφήσαμε τη Χαρικλούν 'πού την Τρασιυπέδουσαν χωρίς συνεργατισμό και ούτε κατάσταση εις το χωρόν της; Ήταν επιτυχία το ότι εφορτώσαμε με €8 δις, αγαπητέ φίλε, κύριε Σιζόπουλε, €8 δις λογαριασμών; Οι υποχρεώσεις που έχουμε αναλάβει ως φορολογούμενοι είναι €8 δις! Δεν υπάρχει κανένα λάθος και καμιά παρανόηση. Κάποια από αυτά είναι δυνατό να τα εισπράξει το κράτος πίσω, κάποια 'πού τες εγγυήσεις είναι δυνατό να τα πληρώσει. Ο λογαριασμός είναι €8 δις! Είναι επιτυχία το ότι έχουμε πάει σε μια κατάσταση ολιγοπωλίου σήμερα στο τραπεζικό σύστημα, όπως ήταν ο σκοπός και ο στόχος της κυβέρνησης εκ των πραγμάτων, με αποτέλεσμα η Χαρικλούν 'πού την Τρασιυπέδουσαν, όποτε πάει στην τράπεζα, να πληρώνει για κάθε πράξη που κάμνει σήμερα και να έχουν ενισχυθεί ήδη οι καταχρηστικές πρακτικές των τραπεζών που έχουν απομείνει; Και ακόμα έχουμε πολλά να δούμε βέβαια! Προφανώς, για την κυβέρνηση, για τον Δημοκρατικό Συναγερμό ήταν και είναι επιτυχία! Για τους λίγους προνομιούχους, τους εκατομμυριούχους, τα μεγάλα ιδιωτικά συμφέροντα ήταν και είναι επιτυχία! Για τους πολλούς όμως, για την κοινωνία τζιαι για την Χαρικλούν 'πού την Τρασιυπέδουσαν ήταν μια τεράστια, τεράστια καταστροφή!

Λυπούμαι που συνεχίζω το θεατρικό μονόπρακτο της περασμένης εβδομάδας για τη Χαρικλούν 'πού την Τρασιυπέδουσαν...

ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Έν έσειε! Έσειε πεήντα χρόνια να έσειε στην Τρασιυπέδουσαν...

(Γέλια)

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Δε μιλούμε κυριολεκτικά. Ελπίζω να μεν έσειε καμιάν Χαρικλούν 'πού την Τρασιυπέδουσαν τζιαι να την πκιάννουμεν εις το στόμα μας! Δε μιλούμε κυριολεκτικά βεβαίως ούτε για τη Χαρικλούν ούτε για την Τρασιυπέδουσαν. Νομίζω ότι ούτε και ο κ. Αβέρωφ το έκαμνε! Μιλούμε για τον απλό άνθρωπο. Καταστροφικό, λοιπόν!

Φεύγω από αυτό τζιαι πάω στο δεύτερο που ετέθη από τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου και λέγεται συνεχώς: «Επροστατεύσαμε τους πολίτες από το κούρεμα». Με δραματικούς τόνους και πάλι για τη Χαρικλούν 'πού την Τρασιυπέδουσαν, επροστάτευσε τες καταθέσεις της ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου! Αλλά προσέξτε στην ομιλία του επανέλαβε αυτό που μας λέει εδώ και καιρό. Ήθελε να κουρέψει τους πολλούς του συνεργατισμού από την αρχή με την πρόταση που κατέθεσε ο Πρόεδρος Αναστασιάδης στο Eurogroup, θέλω να θυμίσω, και μας έλεγε επαναλαμβανόμενα ψέματα ότι ήταν άλλων η πρόταση. Και προσέξτε: Τη Χαρικλούν 'πού την Τρασιυπέδουσαν, που θα είχε €40.000 στην τράπεζα θα την εκουρεύαμεν, ανεξάρτητα αν είσιεν τζιαι €120.000 χρέος! Αυτό ήθελε ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου και λέει μέχρι σήμερα ότι έτσι έπρεπε να κάμουμε. Αν είναι ποτέ δυνατόν! Στην ίδια του ομιλία! Μετά μας είπε βέβαια ότι έπρεπε να πάει σε εξυγίανση ο συνεργατισμός, διότι ήταν αφερέγγυος, όπως αντίστοιχα συνέβαινε με την Τράπεζα Κύπρου και τη Λαϊκή, για να υπάρξει δίκαιη μεταχείριση. Και πάλι ήθελε να κουρέψει τη Χαρικλούν 'πού την Τρασιυπέδουσαν, δεύτερη φορά!

Τη δεύτερη φορά. Την πρώτη ήταν, για να γλυτώσουν τα εκατομμύρια και να πληρώσει ο κόσμος, ανεξάρτητα από τα χρέη. Τη δεύτερη για σκοπούς ίσης μεταχείρισης για τον ίδιο λόγο.

Αλλά, κύριε Νεοφύτου, είχαμε και απόφαση δικαστηρίου, 13 Ιουλίου του 2018, και μάλιστα του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου η οποία λέει κατά λέξη: «Δεύτερον, όσον αφορά τις δυσχέρειες τις οποίες αντιμετώπιζαν τα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα...» -αναφέρεται στη Λαϊκή και την Τράπεζα Κύπρου- «...το συμβούλιο και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα υποστηρίζουν ότι οι επηρεαζόμενες τράπεζες βρίσκονταν σε χειρότερη κατάσταση απ' ότι ο συνεταιριστικός τραπεζικός τομέας. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα δικόγραφα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ενώπιον του γενικού δικαστηρίου, τα οποία οι ενάγοντες δεν αμφισβητούν ως προς το συγκεκριμένο σημείο, ο συνεταιριστικός τραπεζικός τομέας δεν ήταν αφερέγγυος κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών εν αντιθέσει προς τις επηρεαζόμενες τράπεζες». Είχε θετικά κεφάλαια και όχι αρνητικά ο συνεργατισμός. Αλλά ακόμα και τώρα λέτε ότι έπρεπε να κουρέψουμε τον κόσμο! Για να προστατεύσετε ποιους; Το καταθέτω.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Γιώργος Λουκαΐδης καταθέτει στη γραμματεία το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο Αρχείο της Βουλής.)

Λέτε ότι ήταν νομοτέλεια αυτό που έγινε με τον... Η κατάληξη του συνεργατισμού, η διάλυσή του και η παράδοσή του σε μια ιδιωτική τράπεζα. «Είχε να διαχειριστεί €7 δις μη εξυπηρετούμενα». Ακόμα ένα μεγάλο ψέμα. Ειπώθηκαν πάρα πολλά ψέματα, αλλά αυτό είναι σημαντικό. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια που παραλάβατε -έχω στοιχεία για την 31^η Μαρτίου του 2012 εδώ- ήταν €1,5 δις. Μετά που άλλαξε και ο τρόπος υπολογισμού και είχαμε και το κούρεμα τζιαι ξεκίνησε η διαδικασία φτωχοποίησης του κόσμου, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια -στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας- ήταν €2,7 δις τον Νιόμβρη του '13. Όταν αυξήθηκαν ήδη σημαντικά μετά από την αλλαγή των παραδοχών. Επιδέχεται να λέτε ψέματα. Τα μη εξυπηρετούμενα εκτοξεύθηκαν, υπερτριπλασιάστηκαν, υπάρχουν και εδώ τα στοιχεία, υπερτριπλασιάστηκαν, όταν αναλάβατε την κυβέρνηση, την διακυβέρνηση του τόπου. Και μέχρι σήμερα δεν εκαταφέρατε να αντιμετωπίσετε αυτό το πολύ σοβαρό πρόβλημα που έχουμε μπροστά μας. Απ' εκεί και πέρα, θέλω...

Πόσα λεπτά έχω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε άλλο πέντε λεπτά συνολικά, τεσεράμισι.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Λοιπόν, για να μείνω στο ίδιο θέμα. Επειδή έγινε τζιαι τούτη η συζήτηση τώρα, τελικά ήταν νομοτέλεια; Ήταν η μόνη εναλλακτική αυτό που συνέβηκε με τον συνεργατισμό τζιαι έπρεπε να προστατεύσουμε τον απλό κόσμο, τον απλό τον καταθέτη στον συνεργατισμό; Να μας απαντήσει ο Αβέρωφ... Όχι ο Αβέρωφ Νεοφύτου, ο Χάρης ο Γεωργιάδης. Ας τον αφήσουμε να μας απαντήσει, αν ήταν η μόνη εναλλακτική επιλογή τζιαι ότι ήταν νομοτέλεια να καταστραφεί ο συνεργατισμός. Εδώ στη Βουλή μας απάντησε. Ξέρετε, πέντε μήνες, τέσσερις μήνες πριν να εκτελεστεί το προμελετημένο και προαποφασισμένο έγκλημα λέει λοιπόν ο κ. Γεωργιάδης, την 21^η Αυγούστου 2017, στην επιτροπή Ελέγχου: «Το €1,7 δις μπήκε, για να διασφαλιστούν πρώτα και κύρια οι καταθέσεις των €13 δις σχεδόν των συμπολιτών μας. Αυτός ο στόχος έχει διασφαλιστεί», λέει, κύριε Νεοφύτου, ο κ. Γεωργιάδης. «Διασφαλίσαμε τις καταθέσεις. Η Συνεργατική Τράπεζα έχει σταθεροποιηθεί, έχει ενδυναμωθεί παρά τις συνεχώς μεταβαλλόμενες εποπτικές απαιτήσεις». Ακόμα κάτι που χρησιμοποιείται. Μα άλλαζαν συνέχεια οι εποπτικές απαιτήσεις.

Ο κ. Γεωργιάδης διαβεβαιώνει ότι, παρά τις συνεχείς αλλαγές στις εποπτικές απαιτήσεις, ο συνεργατισμός πάει πολύ καλά. Και το λέει: «Νέα κεφάλαια που θα είναι μια μόνιμη κατάσταση σήμερα. Έχει ικανοποιητική κεφαλαιουχική επάρκεια. Την πιο υψηλή κατ' ακρίβεια από τις μεγάλες κυπριακές τράπεζες». Σε καλύτερη θέση ο συνεργατισμός, και δεν άκουσα να διαφωνείτε, από τις υπόλοιπες τράπεζες κατά τον κ. Γεωργιάδη. Οι καταθέσεις του κόσμου έχουν διασφαλιστεί και δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος, καμιά ανησυχία. Έχει γίνει μια σειρά από πολύ αναγκαίες κινήσεις λέει και λέει και τα υπόλοιπα. Μιλά για την ευελιξία τζιαι την καλύτερη λήψη αποφάσεων. Πόσο καλά λειτουργούσε ο συνεργατισμός τα ευλογημένα!

Συνεχίζει ο κ. Γεωργιάδης: «Πρόθεσή μας θα ήταν το σύνολο, όλες οι μετοχές να παραχωρηθούν και βεβαίως θα προχωρήσουμε ως πρώτο βήμα το ένα τέταρτο να δοθεί σε συγκεκριμένη κατηγορία συμπολιτών μας που έχουμε προσδιορίσει». Εμείς θεωρούμε πως το σύνολο θα πρέπει να επιστρέψει στους Κυπρίους πολίτες, πιθανότατα χωρίς τίμημα, χωρίς να τις πληρώσουν, επειδή τις έχουν πληρώσει για ακόμα μια φορά. Και λέει επίσης ότι εξασφαλίστηκε και η έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για να επιστρέψουν τον συνεργατισμό στους πολίτες. Και σε αυτήν την περίπτωση βέβαια, άλλα λέγατε, άλλα εννοούσατε τζιαι άλλα εκάμαντε. Είχατε αποφασίσει να σώσετε την Ελληνική Τράπεζα σε βάρος αυτής της μεγάλης κοινωνικής κατάκτησης του λαού μας.

Πάω στο πόρισμα ως τέτοιο, το οποίο είναι ένα εμπεριστατωμένο, τεκμηριωμένο, ολοκληρωμένο πόρισμα. Αλλά κανένα πόρισμα δεν είναι υπεράνω κριτικής. Δεν υπάρχει τίποτα θέσφατο και τίποτε δεν μπορεί να θεωρείται ως Ευαγγέλιο. Μια ή περισσότερες πτυχές ή συνολικά το πόρισμα μπορεί να αμφισβητηθεί, αν υπάρχουν τεκμήρια που να το αμφισβητούν. Ή ακόμα χειρότερα, αν εκείνοι που το συνέγραψαν, βγαίνουν 'πού τις τηλεοράσεις και τα ράδια... Στη συγκεκριμένη περίπτωση, για παράδειγμα,

έβγαιναν -υποθετικά το λέω- 'πού τις τηλεοράσεις και τα ράδια και έλεγαν «Το μόνο καλό που πρόσφερε ο κ. Αναστασιάδης και ο κ. Γεωργιάδης είναι ότι παρέσυραν μαζί τους και τον Δημοκρατικό Συναγερμό. Ο λαός πρέπει να τους έχει ευγνωμοσύνη». Αν ο κ. Αρέστη και τα μέλη της ερευνητικής επιτροπής έλεγαν αυτά τα πράγματα θα είχατε κάθε δικαίωμα να αμφισβητείτε την αξιοπιστία του πορίσματος. Ο κ. Αρέστη όμως δεν έκανε αυτά τα πράγματα. Συμπεριφέρθηκε υπεύθυνα, σωστά, αντικειμενικά και αξιόπιστα, όπως και τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής, για να καταγράψουν με έναν ολοκληρωμένο τρόπο αυτό που έχουμε ενώπιόν μας, το οποίο δεν μπορεί να το ερμηνεύουμε επιλεκτικά.

Συμφωνούμε σε τούτο, κύριε Αβέρωφ, είναι το μόνο, μόνο που εσείς δεν εμείνατε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ολοκληρώστε, κύριε Λουκαΐδη, έχει τερματιστεί ο...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας το εξής: Και αυτό είναι απάντηση και σε άλλους φίλους που λυτούμαι να πω ότι δυστυχώς, ηθελημένα ή άθελα, προσφέρουν ή επιχειρούν να προσφέρουν -γιατί νομίζω ότι δεν μπορεί να το καταφέρουν, είτε ηθελημένα είτε άθελα δεν μπορεί να προκύψει έτσι αποτέλεσμα- πολιτικό σωσίβιο σε αυτούς που έχουν την ευθύνη κατάρρευσης, διάλυσης του συνεργατισμού.

Η ερευνητική επιτροπή μελέτησε το σύνολο των γεγονότων και πριν το 2013 και μετά το 2013. Και έχει μια ολοκληρωμένη εκτίμηση για ευθύνες που υπήρξαν διαχρονικά, αλλά και την περίοδο μετά το '13. Αφού τα εμελέτησε όλα εμπειριστικά τζιαι ολοκληρωμένα τζιαι έκαμε τις παρατηρήσεις της και απέδωσε ευθύνες, κατέληξε σε ένα συμπέρασμα και αν θέλουμε να είμαστε συνεπείς σε αυτό που λέμε ότι πρέπει να γίνεται σεβαστό το πόρισμα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λουκαΐδη, πρέπει να τελειώσετε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

...πρέπει να αποδεχτούμε το συμπέρασμα που έλαβε...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου)

Ξέρω ότι δεν σας άρεσε, κύριε Νεοφύτου, εν υπάρχει πρόβλημα...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Μετά που έκαμε τζιαι εν πκιάννει την τάδε σελ. τζιαι την τάδε σελ., για να μας διαβάξει αποσπασματικά, αφού τα είχε όλα ενώπιόν της η επιτροπή, τα είδε σε συνεχείς συνεντεύξεις που έκαμε, εκατέληξε να λέει: «Επομένως η τελική κατάρρευση του το '18, του συνεργατισμού, δεν μπορεί να αναζητείται στα όσα συνέβηκαν πριν το '13. Πρέπει να αναζητηθεί σε λάθη, παραλείψεις, απραξία, ανικανότητα, εγκληματική αμέλεια και ίσως και σε παράνομες πρακτικές τα οποία διαπράχθηκαν απ' όσους ανέλαβαν να διαχειριστούν τις υποθέσεις του συνεργατισμού από την ανακεφαλαιοποίηση και εντεύθεν». Αυτό σημαίνει σεβασμός στον πόρισμα. Όλα τα υπόλοιπα είναι, για να συσκοτίσουν και να απενεχοποιήσουν τους ενόχους και δυστυχώς δεν προέρχονται μόνο από τα δεξιά μας, προέρχονται τζιαι από τα αριστερά.

Και η κατάληξη είναι, κύριε Πρόεδρε, η έκκλησή μας, για να εναρμονιστεί το κοινοβούλιο, η Βουλή των Αντιπροσώπων, με το περί δικαίου αίσθημα των πολιτών, για να στηριχθούν οι θεσμοί που έχουν υπονομευθεί από τη βάνουση περιφρόνηση που έχει επιδειχθεί από την κυβέρνηση και τον Δημοκρατικό Συναγερμό απέναντι σε αυτό το πόρισμα, πρέπει να στείλουμε ένα ηχηρό μήνυμα υπερψηφίζοντας το ψήφισμα που έχει κατατεθεί από πλευράς των κομμάτων ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ, ανεξάρτητα αν υπάρχουν οι συγκεκριμένες επιφυλάξεις, γιατί αυτό είναι που επιβάλλει και η ορθή ανάγνωση του πορίσματος, αλλά, όπως είπα και προηγουμένως, είναι αυτό που επιβάλλουν τα αναντίλεκτα γεγονότα και οι αυταπόδεικτες ευθύνες που έχουν καταγραφεί γι' αυτή τη διάλυση, την καταστροφή μιας μεγάλης κοινωνικής κατάκτησης που είχε ο λαός μας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ. Επειδή παίρνω τοις μετρητοίς αυτό που μου λέτε, κύριε Νεοφύτου, αντί δεκαοκτώ συν δύο λεπτά, έχετε δεκαπέντε συν δύο λεπτά, διότι έμιλησε τρία λεπτά περισσότερο ο Λουκαΐδης. Είπε «Πάρτε από εμάς», έτσι; Ά, εν το εννοούσατε;

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Πράγματι το εννοούσα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αλλά;

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Αλλά με ευγενικό τρόπο να του δίδεις χρόνο και να σου απαντά με αυτό το ύφος, αντιλαμβάνεσαι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρα, εν τον δίνετε, οκεί. Εννά τα βρούμε τότε.

Κύριε Κουλλά, έχετε τον λόγο.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Εμείς δεν έχουμε κανένα πρόβλημα να συζητούμε αυτά τα θέματα. Αλλά, όταν θα λέμε κάποιες αλήθειες, να μην μειδιάσετε. Έχουμε ένα πόρισμα. Λέμε ότι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κουλλά, ένα λεπτό.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Μα, κύριε Κυπριανού, σας παρακαλώ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν επιτρέπεται, κύριε Κουλλά.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Δεν ξεκίνησα ακόμα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, γι' αυτό σας διακόπτω, αν εξεκινούσατε, έθθα σας εδιέκοπτα, διότι...

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω να μιλάτε με επιχειρήματα και όχι είτε χαρακτηρισμούς είτε οτιδήποτε.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Ήθελα να το πω προηγουμένως του κ. Τορναρίτη, αλλά επειδή έν υποψήφιος εν του το είπα. Του κ. Κουλλά που ένεν υποψήφιος θα του το πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πες του το.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Έχουν την απαίτηση να μεν μιλούμε. Τώρα έχουν και την απαίτηση να μην χαμογελούμε. Ε συγγνώμη δηλαδή!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Αστειευόμενος)

Προς το παρόν σας επιτρέπουν να είσατε εντός της αίθουσας όμως!

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Εγώ προτιμώ όλοι να χαμογελούμε, κύριε Κυπριανού...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από την αρχή, Αννίτα, το ρολόι. Από μηδέν.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Προτιμώ να χαμογελούμε. Αλίμονο, αλίμονο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τώρα ξεκινούμε.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Έχουμε ένα πόρισμα. Λέμε έχει σημαντικά ευρήματα. Λέμε ότι πρέπει να προχωρήσουν και ποινικές και αστικές υποθέσεις να μελετηθούν. Λάθη έγιναν. Ουδείς τέλειος. Μήπως και οι άλλες διοικήσεις των τραπεζών έλυσαν όλα τα προβλήματα διά μιας όσο ακριβοπληρωμένοι και να είναι; Αλλά δεν πρέπει να παίρνουμε το πόρισμα επιλεκτικά.

Στα κόμματα αποδίδονται ευθύνες σημαντικότερες και πριν το 2013, αλλά και μετά το 2013. Έχω την αίσθηση πως μοναδική έγνοια, μιας και έχει και εκλογές, δεν είναι να κλαίμε για τον συνεργατισμό, είναι πώς να πληγεί ο Συναγερμός, για να κερδίσουμε μερικές ψήφους.

Όλα τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια που ήταν η πηγή του κακού, αγαπητοί συνάδελφοι, ήταν πριν από το 2013. Ξέρετε πόσα ήταν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια που δόθηκαν από το '14 και μετά; 1% πολύ πιο κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 70% ήταν πριν. Και θέλω εξαρχής να πω πως δε δεχόμαστε μαθήματα για την οικονομία και για τα πορίσματα από το ΑΚΕΛ, γιατί θα αντιμετωπίσουμε τη μήνιν των πολιτών, αν δεχθούμε τέτοια μαθήματα. Και μου αρέσει που κάποιοι κλαυθμυρίζουν για όλους, κλαυθμυρίζουν για τους φορολογούμενους πολίτες, κλαυθμυρίζουν για τους καταθέτες, κλαυθμυρίζουν για τους δανειολήπτες. Ε, δεν είπα και κάποιος τι έπρεπε να γίνει. Κανένας. Και είναι μια πραγματικότητα ότι η συνεργατική ιδέα, αυτήν για την οποία κλαίτε, έκλεισε αγαπητοί συνάδελφοι, το 2012 με την κρατικοποίηση, με την έκδοση μετοχών. Έπαυσαν να υπάρχουν μέλη, έπαυσε να υπάρχει η αρχή του ένα μέλος μία ψήφος, η αρχή της αλληλεγγύης μεταξύ μελών, η αρχή της αλληλεγγύης μεταξύ των συνεργατικών. Και έγινε μια κρατική τράπεζα που έπρεπε να δουλέψει ακριβώς όπως μια ιδιωτική, που δεν ήταν μια τράπεζα, ήταν διάσπαρτα ενενήντα τρεις τράπεζες που προέκυψαν από συγχωνεύσεις τριακόσιων εξήντα διαφορετικών συνεργατικών και έπρεπε να γίνει μία τράπεζα που να εργάζεται ως ιδιωτική. Αυτό είχαμε μετά και κακώς και παρανόμως χρησιμοποιούμε ακόμα τον όρο «συνεργατισμός» μετά το 2013.

Και για μας, θα το πω ευθέως, την μεγάλη ευθύνη για το κλείσιμο του συνεργατισμού και της συνεργατικής ιδέας πριν από το 2013 φέρει το ΑΚΕΛ για τρεις λόγους: Πρώτον, γιατί δημιούργησε, επέτυχε την οικονομική κρίση, που ασφαλώς πολλαπλασίασε τα προβλήματα όλων των τραπεζών και του συνεργατισμού. Δεύτερον, είναι αλήθεια, και νομίζω κόμπιαζε και το ΑΚΕΛ για αυτό, ότι είχε δεσπόζουσα θέση στον συνεργατισμό... Εμείς αναλαμβάνουμε ένα μερίδιο της ευθύνης αλλά όχι το ίδιο. Είχε δεσπόζουσα θέση στον συνεργατισμό! Και, τρίτον, εκεί που ήταν δικές του οι συνεργατικές, δικές του οι συνεργατικές, υπήρχαν και τα περισσότερα σκάνδαλα και οι περισσότερες ατασθαλίες και τα πιο υψηλά μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Κουλλά, τούτο λέει το πόρισμα;

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Σας παρακαλώ, κύριε Λουκαΐδη! Όποτε θέλετε συζήτηση, σας λέμε θα την έχετε. Όταν πούμε κάποιες αλήθειες, δεν τις αντέχετε!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Το πόρισμα καταλήγει στο...

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Δεν τις αντέχετε!

Για το πόρισμα, εγώ λέω ότι λείπει μια σύγκριση με τις άλλες τράπεζες. Και η μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και των λειτουργικών εξόδων και η οργανική κερδοφορία που απορροφάτο από τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και η κεφαλαιουχική επάρκεια ουδόλως διέφεραν από τους μέσους όρους του τραπεζικού συστήματος. Και υπήρχαν και αντικειμενικές δυσκολίες όσον αφορά τον συνεργατισμό. Προέκυψε από συγχωνεύσεις. Υπήρχαν και υπάρχουν ακόμα συμβόλαια δανείων από τριακόσιες εξήντα τρεις συνεργατικές, διαφορετικά. Έπρεπε να υπάρχουν νέες δομές. Τμήμα ανάλυσης κινδύνου, τμήμα διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων, όλα αυτά τα οποία γινόταν η προσπάθεια να κτιστούν.

Στεγαστικά δάνεια. Είχε περισσότερα στεγαστικά δάνεια και μάλιστα σε φτωχότερους πολίτες, είναι αλήθεια. Και βεβαίως είχε πιο ευάλωτους δανειολήπτες. Αλλά είναι και κάτι άλλο. Ποιοι δημιουργούσαν αμφιβολίες στους καταθέτες; Ποια επιτελεία πριν από τις εκλογές προσπαθούσαν να δημιουργήσουν αποσταθεροποίηση της οικονομίας; Ποιοι έταζαν στον κόσμο κούρεμα δανείων και δημιουργία φορέα; Που έγινε. Για να παίρνουμε εμείς τηλεφωνήματα από εκατοντάδες καταθέτες να τους λέμε να κάμουν υπομονή, να

περιμένουν, να μη φοβούνται. Θα διαχειριστούμε και αυτή την κρίση. Για να παίρνουμε τηλεφωνήματα από δανειολήπτες που να μας λένε «μα, αν θα γίνει κάποιο κούρεμα, πέστε μας, να σταματήσουμε να πληρώνουμε». Αυτά απαντούσαμε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Και όταν φτάσαμε στις επιλογές, την άλφα και τη βήτα, που δεν ξέρω αν κάποιοι ήθελαν την άλφα επιλογή -την ξεχάσατε- κάποιοι δηλαδή να βάλει €500-€600 εκατομμύρια κεφάλαια και να πάρει ολόκληρο ως είχε τον οργανισμό. Που και αυτό, για να επιτευχθεί, έπρεπε πρώτα να γίνει μία τράπεζα, με ενωμένα συστήματα, ενοποιημένα, που έγινε καλοκαίρι του 2017 αυτό το πράγμα, ολοκληρώθηκε. Και για να δείτε πόσο δύσκολο είναι, και η Ελληνική, που παίρνει μία τράπεζα, υποκαταστήματα, λέει «θέλω δεκαπέντε μήνες, για να ενοποιήσω τα συστήματα». Και εμείς λέγαμε για την επιλογή βήτα από τότε, από τότε λέγαμε ότι έχει κάποια πλεονεκτήματα. Πως προστατεύονται τετρακόσιες είκοσι χιλιάδες καταθέτες, πάνε σε μια πιο ασφαλή τράπεζα, πως οι δανειολήπτες έχουν καλύτερες επιλογές, πως προστατεύονται οι περισσότερες θέσεις εργασίας. Η τραπεζική σταθερότητα, η σταθερότητα στην οικονομία. Βελτιώνονται οι προοπτικές. Ακόμα και οι φορολογούμενοι θα μπορούν να ανακτήσουν κάποια ποσά, μπορεί και όλα, αλλά, αν δινόταν εξ ολοκλήρου η άλφα επιλογή κάπου αλλού, τι θα παίρναμε πίσω; Και έλεγα από τότε για τα ακίνητα, ότι θα περιέλθουν στην κατοχή μας, για να μπορούμε σήμερα να ζητάτε να τα δώσουμε πίσω και είναι ούτως ή άλλως και η δική μας επιλογή.

Δεν πέρασαν πολλοί μήνες και αυτά που λέγαμε εμείς τα είπαν και οι οίκοι αξιολόγησης και η επενδυτική κοινότητα. Αυτοί που σε δανείζουν τα χρήματά τους μας δάνεισαν για πρώτη φορά για δεκαπέντε χρόνια με λογικό επιτόκιο και επικαλούνται τις αναβαθμίσεις, επικαλούνται αυτή την πράξη, αυτή τη συναλλαγή. Γιατί αυτοί γνωρίζουν πως τράπεζα είναι η διαχείριση των καταθέσεων και τίποτε άλλο. Και δε θα είχαμε ούτε κεφαλαιουχική επάρκεια ούτε εποπτικές αρχές ούτε τίποτε, δείκτες ρευστότητας, αν δεν ήταν η διαχείριση των καταθέσεων του κόσμου και ήταν τα λεφτά κάποιων άλλων. Γι' αυτό έχουμε εποπτικές αρχές. Και, επομένως αυτοί οι αυστηροί κριτές, που πρέπει να το ξέρουμε πολύ καλά εμείς, να το μάθαμε εδώ στην Κύπρο, μας αναβάθμισαν στην επενδυτική βαθμίδα, μας δανείζουν με χαμηλά επιτόκια, μας δανείζουν για δεκαπέντε χρόνια για πρώτη φορά. Και αν δε γινόταν η συναλλαγή, όσοι καταψήφισαν τη συμφωνία, τι θα προκαλείτο; Θα προκαλείτο το κούρεμα των καταθέσεων τετρακοσίων είκοσι χιλιάδων συμπολιτών μας. Και ας το ακούσουν αυτοί οι πολίτες, πως, αν δεν ήταν κάποιοι εδώ μέσα να συμπεριφερθούν υπεύθυνα, θα έχαναν τις καταθέσεις τους. Αν ακολουθούσαμε το ΑΚΕΛ για παράδειγμα.

Πώς διοριζόταν το διοικητικό συμβούλιο, η επιτροπεία; Όλα λέμε τα διαχειριζόταν η κυβέρνηση. Όχι, αγαπητοί συνάδελφοι. Απαιτήσατε να εγκρίνεται από τη Βουλή αυτή η επιτροπεία, για να γίνεται παρασκήνιο και να βρίσκονται άτομα κοινής αποδοχής. Δε διόρισε όποιους ήθελε η κυβέρνηση, γιατί αυτό απαιτήσε η Βουλή, να έχει ρόλο. Και άρα, δεν ευθύνεται μόνο η κυβέρνηση για την πορεία μετά το 2013. Αν ήταν έξυπνη η Βουλή, θα έλεγε «εμείς δε θέλουμε κανένα ρόλο, κάμετε ότι θέλετε». Και οι διευθυντές δε διορίζονται από κανέναν υπουργό και κανένα Υπουργικό Συμβούλιο. Διορίζονται από την επιτροπεία, η οποία διοριζόταν κατόπιν συναίνεσης της πλειοψηφίας της Βουλής.

Όντως, ο συνεργατισμός ήταν ένα κοινωνικό δημιούργημα, όχι κατάκτηση, δημιούργημα από τον κόσμο και συνεισέφερε πάρα πολύ στην εξέλιξη της οικονομίας και της κοινωνίας. Δημιουργήθηκε, για να δίνει μικρά δάνεια στα μέλη του. Περιορισμένα. Να υπάρχει αλληλεγγύη. Υπήρχε απεριόριστη ευθύνη των μελών, δηλαδή κινδύνευαν και οι δικές τους περιουσίες. Αλλά όλα αυτά άλλαξαν με την πάροδο του χρόνου και πολλά συνεργατικά έγιναν κομματικά αμπελοχώραφα, για να βολεύουμε κόσμο, υπαλλήλους, να δίνουμε δάνεια χωρίς κανέναν έλεγχο. Για να δίνουμε σε developers. Δεν έγινε μετά αυτό. Έγινε την τελευταία δεκαετία, πριν να κλείσει ο συνεργατισμός, πριν το 2012, δηλαδή τα τελευταία δέκα χρόνια, όταν ο δανεισμός εκτοξεύθηκε συνολικά στην οικονομία από €22 δις σε €72 δις. Και τι έκανε ουσιαστικά, αγαπητοί συνάδελφοι, ο συνεργατισμός; Ουσιαστικά αντέγραψε τις κακές εμπορικές τραπεζικές πρακτικές, γιατί υπήρχαν και από τις εμπορικές τράπεζες οι ίδιες κακές πρακτικές στο παρελθόν. Και πήγε να τις αντιγράψει, να δίνει πιστωτική κάρτα με όριο, να δίνει δάνεια σε developers, να δίνει πέντε και δέκα εκατομμύρια, να δίνει ένα εκατομμύριο στεγαστικό δάνειο. Όταν παλιά είχε όρια, έλεγε ότι κανένα μέλος δεν μπορεί να δανειστεί πάνω από £50.000 για οποιοδήποτε σκοπό. Και γι' αυτό είχε αρνητικά κεφάλαια και τα μη εξυπηρετούμενα δεν καταμετρήθηκαν το 2013. Αξιοπίστη καταγραφή ολοκληρώθηκε το τέλος του 2014, για να απαντήσω στον κ. Λουκαΐδη, όχι το 2013. Αξιοπίστη καταγραφή με τους νέους ορισμούς έγινε τέλος του 2014 και ήταν €7,5 δις. Και δεν πρέπει να βλέπουμε στατικά τα πράγματα, τι δήλωσε κάποιος το 2013 και τι δήλωσε το 2014 και τι το 2015. Γιατί άλλαζαν συνεχώς οι κανόνες. Άλλαζαν συνεχώς. Και, ναι, μέχρι το φθινόπωρο του 2017 υπήρχε υψηλή κεφαλαιουχική επάρκεια, αλλά, όταν αποφασίστηκε τον Δεκέμβριο του 2018 να γίνει επιτόπιος έλεγχος, τότε διαπιστώθηκε, τον Μάρτιο του 2018, μετά τις προεδρικές εκλογές, ότι θα μηδενίσουν €800 εκατομ. στεγαστικά δάνεια. Και αυτό ήταν μια νέα εξέλιξη, που δεν μπορούσε πλέον να αντιμετωπιστεί με τίποτε, παρά την όποια πρόοδο υπήρξε τα προηγούμενα χρόνια και την όποια οργανική κερδοφορία.

Εμείς λέμε πως πήραμε μια δύσκολη αλλά επωφεληή απόφαση και αυτή έχει επιβεβαιωθεί. Και, για να μη λέμε τα ίδια και τα ίδια, θέλω να απευθυνθώ στους συμπολίτες μας και να τους πω πως παραλάβαμε μια πολύ δύσκολη κατάσταση, ελλείμματα, ύφεση, ανεργία που επέτεινε και τα προβλήματα στον τραπεζικό τομέα, μια χώρα χωρίς καμία υπόληψη διεθνώς, που ήμασταν πιο σκουπίδια από τα σκουπίδια και που σταδιακά

αντιστρέψαμε την κατάσταση. Και αν πετύχαμε αυτά που πετύχαμε, το αν νιώθουν σήμερα οι συμπολίτες μας καλύτερα, το αν έχουν δουλειά, το αν βλέπουν μια προοπτική, το αν βλέπουν ένα καλύτερο μέλλον για τα παιδιά τους, είναι γιατί πήραμε δύσκολες αποφάσεις, αλλά επωφελείς αποφάσεις για τον τόπο. Το αν καταφέραμε να μειώσουμε φορολογίες, να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας, να επαναφέρουμε επιδόματα, προχθές για τις ορεινές περιοχές, πιο παλιά για την πολύτεκνη μάνα, για τους τρίτεκνους, για τους πολύτεκνους, για όλα αυτά τα οποία με πόνο ψυχής απέκοψε η Βουλή επί της διακυβέρνησης Χριστόφια-ΑΚΕΛ και που ψηφίσαμε όλοι, ναι, είναι γιατί εμείς θέλουμε να συμπεριφερόμαστε υπεύθυνα. Και αυτό το οποίο θέλουμε να κάμουμε είναι να σβήσουμε όλες τις συνέπειες που προκάλεσε μια άσχημη, κάκιστη πενταετία διακυβερνήσεως του ΑΚΕΛ. Θα το πετύχουμε. Και μη μας λέτε «κυβερνάτε έξι χρόνια». Είναι εύκολο να κατεδαφίσουμε κάτι σε δύο μέρες, αλλά δύσκολο να το ξανακτίσουμε και θέλει δύο χρόνια. Εμείς λέμε θα τα καταφέρουμε! Το λέω στους συμπολίτες μας. Θα σβήσουμε τις κακές αυτές συνέπειες, αλλά γνωρίζουμε πως δεν μπορούμε να σβήσουμε τις κακές αναμνήσεις, τις άσχημες μνήμες που θα έχουν για δεκαετίες. Αυτό δε θα το καταφέρουμε.

Δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις. Υπάρχει ο δύσκολος δρόμος των δύσκολων αλλά υπεύθυνων αποφάσεων, που διατηρούν τη σταθερότητα, την ανάπτυξη, ένα πλαίσιο βελτίωσης για όλους. Και ενόσω αυτή η πορεία θα υπάρχει, όλοι θα κερδίζουν ένα μερίδιο από την ανάπτυξη, γιατί αυτό θα το φροντίζουμε εμείς, μέσα από τα αυξημένα έσοδα για το κράτος. Και θέλω ακριβώς να πω σε όλους τους συμπολίτες μας να κωφεύσουν σε αυτά τα εύκολα συνθήματα και σε όσους τάζουν εύκολες λύσεις. Να συμπορευτούν μαζί μας, γιατί είναι ο δρόμος της προκοπής, είναι ο δρόμος που μπορεί να βελτιώσει την καθημερινή τους ζωή, είναι ο δρόμος που μπορεί να επουλώσει πληγές που ακόμα υπάρχουν, και το αναγνωρίζουμε, αλλά εμείς δεν τις λέμε μόνο, εμείς γνωρίζουμε και τις λύσεις. Και το έχουμε αποδείξει. Διαχειριστήκαμε κρίσεις. Οι μεγάλες φουρτούνες μπορεί να πέρασαν. Ξέρουμε ότι ουδέποτε θα υπάρχει νηνεμία. Μικρές φουρτούνες θα υπάρχουν πάντοτε. Μπορούμε να τις προβλέψουμε, μπορούμε να τις αντιμετωπίσουμε και σίγουρα δε θα λέμε ότι θα μας προσπεράσουν.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο Συναγερμός έχει ακόμα ένα συν δύο λεπτά, αν θα τα χρησιμοποιήσει. Αν όχι, να μπούμε στην...

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε μέχρι τρία λεπτά.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει ένα ψήφισμα των Οικολόγων και της Συμμαχίας των Πολιτών, το οποίο εμείς στη φιλοσοφία του το εγκρίνουμε, αλλά, αν πράγματι το εννοούν οι συνάδελφοι, όπως και για τα άλλα δύο ψηφίσματα, θα τους παρακαλέσω κάτι. Αφού καλούν τα πολιτικά κόμματα που έλεγχαν τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα πριν από το 2013 να αναλάβουν εμπράκτως τις πολιτικές τους ευθύνες, δεν είναι με ψηφίσματα που αναλαμβάνεις τις πολιτικές ευθύνες. Έχει άρθρο το σύνταγμα, το άρθρο 67, που δίδει το δικαίωμα στη Βουλή των Αντιπροσώπων να διαλυθεί με απόφασή της, με απόλυτη πλειοψηφία, δηλαδή, όταν βρεθούν είκοσι οχτώ βουλευτές. Αν εννοείτε περί πολιτικής ευθύνης, ιδού η Ρόδος, ιδού και το πηδύμα! Φέρτε πρόταση να διαλυθεί η Βουλή και να μην μπαίνει σε έξοδα επιπρόσθετα ο κόσμος, να πάμε στις ευρωεκλογές και παράλληλα σε βουλευτικές εκλογές. Να αναλάβουμε την ευθύνη μας και να μας κρίνει ο λαός. Όλα τα άλλα είναι για να περιπαιζούμαστεν!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Υπάρχει έτσι πρόταση, για να τη βάλω σε ψηφοφορία τώρα να τελειώνουμε;

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Προχωρούμε τώρα σε ψηφοφορία. Απλώς, θα γίνεται αναφορά στους εισηγητές...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουμε δυο λεπτά!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κάτι θέλει να πει ο κύριος...

Ναι, κύριε Λιλλήκα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Εμείς δε μιλήσαμε. Δε χρησιμοποίησα ούτε τα τρία λεπτά που μας είχαν παραμείνει και είχα πει στην παρέμβασή μου ότι θα κάνω τοποθέτηση, όταν έρθει η ώρα των σχεδίων απόφασης, για να τοποθετηθούμε επί της ουσίας των σχεδίων απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λιλλήκα, λυπούμαι, αλλά ήταν ξεκάθαρη η διαδικασία, την εξήγησα, πήρατε τον λόγο και είπαμε... Μάλιστα, ρωτήθηκα από κάτω, αν δεν κάμνω λάθος από τον κ. Χρίστου, ο οποίος χρησιμοποίησε μόνο μισό λεπτό από τα τρία που είχε, αν θα μιλήσουμε μετά για τα σχέδια ψηφίσματος και του είπα «όχι, τώρα μιλάτε για όλα». Ήταν ξεκάθαρο!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορείτε να προστρέξετε στα πρακτικά. Θα μπορούσατε, την ώρα που είπα «δε θα κάνω παρέμβαση, ένα μικρό σχόλιο και θα μιλήσω για το προσχέδιο απόφασης που έχουμε καταθέσει», να μου πείτε «όχι, κάντε το τώρα, γιατί δε θα σας δώσω τον λόγο μετά». Μπορείτε να προστρέξετε στα πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κοίταξε, εγώ δε θα φάω τώρα την ώρα. Αυτό αποφάσισα.

Προχωρούμε σε ψηφοφορία.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Επί της διαδικασίας...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Έθθα μας δώσετε τον λόγο, κύριε Πρόεδρε; Συγγνώμη, με όλο το συμπάθειον! Την ώρα που τοποθετήθηκα, είχατε όλη την άνεση ως Πρόεδρος του σώματος να μου πείτε «όχι, κάνετε τώρα την τοποθέτησή σας για το σχέδιο και δε θα μιλήσετε μετά».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λουκαΐδης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας. Έχουμε ενώπιόν μας δύο ψηφίσματα, δεν ξέρω, δύο αποφάσεις...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε, θέλω μια απλή διευκρίνιση, γιατί μιλάτε και ο κ. Αβέρωφ πριν και εσείς και τώρα ο κ. Λουκαΐδης...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πρώτα απ' όλα να μη διακόπτετε τον ομιλητή και θα σας δώσω τη διευκρίνιση μετά!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Σήκωσα το χέρι μου πιο πριν για μια απλή διευκρίνιση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λουκαΐδη, έχετε τον λόγο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

...για ψηφίσματα ή για αποφάσεις. Είναι δύο διαφορετικά πράγματα. Είναι σχεδόν από τη γη ως τον ουρανό, αν δεν το ξέρετε! Διαβάστε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λουκαΐδη, έχετε τον λόγο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουμε ενώπιόν μας ψηφίσματα, αποφάσεις για το ίδιο θέμα αλλά με διαφορετικό περιεχόμενο. Δεν είναι ταυτόσημο. Σε κάποια σημεία είναι ταυτόσημο, σε κάποια σημεία δεν είναι ταυτόσημο. Η πρακτική είναι, όπως έχουμε κάμει και στο παρελθόν -θυμούμαι ότι η τελευταία φορά ήταν, όταν είχαμε ψήφισμα για το Παλαιστινιακό και κατατέθηκε και άλλο με άλλο περιεχόμενο- όπως γίνεται στο πλαίσιο της κοινοβουλευτικής πρακτικής σ' όλο τον κόσμο, σε όλους όσους σέβονται τον εαυτό τους, να τίθεται ενώπιον του σώματος το ψήφισμα το οποίο λαμβάνει και την περισσότερη στήριξη πρώτο και να ακολουθούν τα υπόλοιπα, εάν δε συγκεντρώσει πλειοψηφία εκείνο που φαίνεται ότι συγκεντρώνει την πλειοψηφία. Τα κόμματα έχουν καταθέσει τις απόψεις τους, τις διαφοροποιήσεις τους, τις ξεχωριστές θέσεις τους και νομίζω ότι είναι αρκετό, εάν τελειώσουμε και έχουμε πλειοψηφία με εκείνο το ψήφισμα που φαίνεται να συγκεντρώνει και τη μεγαλύτερη πιθανότητα να υποστηριχθεί, η διαδικασία να ολοκληρωθεί εκεί. Με κανένα τρόπο δεν πρέπει να δημιουργήσουμε προηγούμενο να ψηφίζουμε πέντε διαφορετικά ψηφίσματα για το ίδιο θέμα με το ίδιο περιεχόμενο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καταρχάς να κάμω τη διόρθωση ότι μιλούμε για αποφάσεις της Βουλής και όχι για ψηφίσματα, έτσι;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Εμάς εν' ψήφισμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άλλα δύο είναι αποφάσεις. Έτσι;

Έτσι έχω γραμμένο.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Και του ΕΛΑΜ είναι ψήφισμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι τίτλοι που έχω πάνω είναι «αποφάσεις». Να το διευκρινίσετε τούτο.

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Αυτό να το διευκρινίσετε.

Παρακαλώ, κύριοι!

Θα δούμε τη σειρά, έστω και αν πρέπει να ανατραπεί στο λογισμικό. Θα δούμε τη σειρά που θα γίνει η ψηφοφορία. Μόνο να παρακαλέσω τους εισηγητές να διευκρινίζουν αν είναι απόφαση ή αν είναι ψήφισμα.

Ο κ. Περδικής ήθελε κάτι να πει και δεν τον άκουσα, διότι διέκοπτε τον κ. Λουκαΐδη.

Έχει τον λόγο τώρα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Αυτό ακριβώς που είπατε, κύριε Πρόεδρε, και κάνετε αυτή τη στιγμή. Αυτό ήθελα να πω. Να διευκρινιστεί ποια είναι τα ψηφίσματα και ποια είναι οι αποφάσεις, γιατί εν' διαφορετική η νομική ισχύς του ενός από το άλλο. Είναι τεράστια η διαφορά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ σωστά. Να δώσω και δύο λεπτά στον κ. Λιλλήκα, μια και έχει και παράπονο ότι δεν του έδωσα, να μας πει τι θέλει.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Να κάνω την τοποθέτησή μου για το ψήφισμα ή...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ό,τι θέλεις κάμε. Δε θα σου ξαναδώσω τον λόγο, χρησιμοποίη τον χρόνο τζιαι πε ό,τι θέλεις, να καταλάβουμε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Καταρχήν και διαδικαστικά. Θεωρώ ότι θα πρέπει να τεθούν όλα σε ψηφοφορία και πρώτα το δικό μας σχέδιο απόφασης, γιατί είναι ευρύτερο, καλύπτει πλήρως αυτά που περιλαμβάνει το ψήφισμα των τριών κομμάτων και η πρακτική αυτού του κοινοβουλίου ήταν να τοποθετούνται αυτά που καλύπτουν ευρύτερα ένα θέμα πρώτα σε ψηφοφορία και, αν δεν εγκριθεί, τότε να πάμε σε αυτά που έχουν πιο στενό περιεχόμενο.

Τώρα επί της ουσίας, κύριε Πρόεδρε, πρέπει να πω ότι ακούσαμε πάρα πολλά παράδοξα σήμερα εδώ. Ακούσαμε τον Δημοκρατικό Συναγερμό περίπου να μας λέει ότι διαπίστωσε ότι ο συνεργατισμός ήταν ασθενής, αλλά είχε μια κακή θεραπεία και αποφάσισε να του δώσει την ευθανασία ως λύση. Αυτό έκανε. Ακούσαμε ταυτόχρονα ότι το ξεπούλημα του συνεργατισμού και το κλείσιμό του, το ξεπούλημά του στη Λαϊκή Τράπεζα έγινε για το καλό των πολιτών. Άλλο παράδοξο αυτό. Φορτώσαμε τους φορολογούμενους με €2,7 δις εγγυήσεις για το καλό τους!

Ακούσαμε ταυτόχρονα ότι δε γίνονται ουσιαστικές αναφορές για ευθύνες των κομμάτων και ότι ήταν το σύστημα, που δεν επέτρεπε την απλή αναλογική, τη συμμετοχή αναλογικά των κομμάτων στα συμβούλια και στις επιτροπές, που ευθύνεται. Λυπούμαι να πω ότι εδώ έχω μπροστά μου μία ανακοίνωση-διαφήμιση στον τύπο, Φεβρουάριο του 2009, όπως έχει δημοσιευθεί στον τύπο, στην οποία γίνεται ανακοίνωση από τα κόμματα ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΑΚΕΛ, ΕΔΕΚ και γράφει: «8 Φεβρουαρίου, ημέρα Τετάρτη, θα διεξαχθούν εκλογές για την ανάδειξη ενός νέου διοικητικού συμβουλίου του Συνεργατικού Ταμιευτηρίου Λευκωσίας με αίσθημα ευθύνης, με στόχο τη διατήρηση της ενότητας και συναίνεσης» κ.λπ. κ.λπ. Για το δυνάμωμα του συνεργατισμού, του ανθρώπινου προσώπου του αποφάσισαν οι τοπικές επιτροπές ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ Αγίου Δομετίου, ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΑΚΕΛ, ΕΔΕΚ Έγκωμης κ.λπ. κ.λπ. και καταμερίζουν τα μέλη στις επιτροπές. Αυτή είναι η συμμετοχή και αυτές τις ευθύνες είναι που καταμερίζει το πόρισμα όχι ισότιμα, το επαναλαμβάνω, γι' αυτό και απορρίπτουμε την τοποθέτηση των φίλων από την αριστερά ότι με το δικό μας σχέδιο απόφασης τάχατες προσφέρουμε κάλυψη στον Δημοκρατικό Συναγερμό. Καθόλου! Εμείς δεν εξισώνουμε τις ευθύνες των κομμάτων που ευθύνονται γιατί δεν είχε την καλύτερη διαχείριση ο συνεργατισμός με τη συμμετοχή τους με τις ευθύνες του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Υπουργού Οικονομικών και της κυβέρνησης που ευθύνονται για την κατάρρευση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ολοκληρώστε, κύριε Λιλλήκα. Περάσατε και τον χρόνο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Γι' αυτό κλείνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι θα πρέπει να γίνει υιοθέτηση όλων των συμπερασμάτων του πορίσματος, όχι επιλεκτικά, επαναλαμβάνω, χωρίς εξίσωση, γι' αυτό ζητώ όπως μπει πρώτα το δικό μας σχέδιο απόφασης σε ψηφοφορία που καλύπτει, αν εγκριθεί, όλα όσα περιλαμβάνει το σχέδιο ψηφίσματος των τριών κομμάτων και μετά, αν δεν εγκριθεί, τότε να μπει σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Η κ. Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πρώτα απ' όλα να πω το εξής: Αυτό το οποίο έχει κατατεθεί από κοινού από το ΑΚΕΛ, το Δημοκρατικό Κόμμα και την ΕΔΕΚ είναι ψήφισμα και όχι απόφαση. Προφανώς, από τις υπηρεσίες της Βουλής πρέπει να έγινε κάποιο λάθος και αναγράφεται στην επικεφαλίδα «απόφαση».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σε όλα αναγράφεται «απόφαση». Να μας πείτε ποια δεν είναι τώρα.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Είναι ψήφισμα που έχουμε από την αρχή. Είναι ψήφισμα το οποίο κατατέθηκε από κοινού από το ΑΚΕΛ, το ΔΗΚΟ και την ΕΔΕΚ.

Κατά δεύτερο λόγο, κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι έχουμε καλύψει όλο το φάσμα, πρέπει να πάμε κατευθείαν σε ψηφοφορία και συμφωνώ με τον κ. Λουκαΐδη ότι από τα κόμματα που φαίνεται ότι υποστηρίζουν το κοινό ψήφισμα ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ προκύπτει ότι δημιουργείται και μία ισχυρή πλειοψηφία. Άρα, πρέπει αυτό πρωτίστως να τεθεί ενώπιον του σώματος, για να τοποθετηθούμε, και αναλόγως της έκβασης, εάν δε συγκεντρώσει τελικά πλειοψηφία, τότε να πάμε και στα επόμενα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να ρωτήσω και το ΕΛΑΜ. Είναι ψήφισμα ή είναι απόφαση;

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Μετά που έχει διευκρινιστεί από τους υπόλοιπους, κύριε Πρόεδρε, κανονικά πρέπει να είναι και το δικό μας ψήφισμα, με την ίδια λογική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έτσι το εδώσετε, ως ψήφισμα. Απλώς, γίνεται η διευκρίνιση τώρα για το άλλο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ως απόφαση το έδωσε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Α, συγγνώμη, ως απόφαση το εδώσετε. Τώρα εσείς το θέλετε ως τι, ψήφισμα ή απόφαση;

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Από τη στιγμή, κύριε Πρόεδρε, που τα δύο υπόλοιπα θα πάνε ως ψήφισμα πρέπει να είναι παράλληλη η ουσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Μπορεί να είναι διαφορετική η ισχύς, κύριε Πρόεδρε, αλλά, εφόσον συζητούμε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό, κύριε Παπαγιάννη, να σας εξηγήσω, επειδή είσαστε και νέος βουλευτής. Δεν έχει πρόβλημα. Των Οικολόγων και της Συμμαχίας Πολιτών είναι απόφαση, του ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ είναι ψήφισμα. Εσάς τι είναι;

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Απόφαση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Όπως το έχουμε στο σενάριο.

Ο κ. Λουκαΐδης έχει τον λόγο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να επαναλάβω ότι, σε ό,τι αφορά το διαδικαστικό, εμείς -δεν ξέρω πού έγινε το λάθος- έχουμε αποστείλει, προσωπικά είχα αποστείλει το κείμενο, για να προωθηθεί στις υπηρεσίες της Βουλής ως ψήφισμα. Δεν ξέρω τι συνέβη, δεν έχει σημασία τι συνέβη. Η βούληση των τριών κομμάτων αλλά, αντιλαμβάνομαι, και της Αλληλεγγύης που θα στηρίξει το ψήφισμα, όπως λέχθηκε, είναι να πάμε σε ψήφισμα και ο λόγος είναι απλός. Η Βουλή θα εκφράσει την άποψή της, τη θέση της για τον τρόπο διαχείρισης του ζητήματος. Δεν μπορούμε και δε θέλουμε να παρέμβουμε στις αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας. Είναι στη διακριτική ευχέρεια του Προέδρου Αναστασιάδη, της κυβέρνησης, του Υπουργού Οικονομικών αν θα λάβει υπόψη του αυτά που λέει η συντριπτική πλειοψηφία του λαού μας και αυτά που ελπίζω και εύχομαι θα πει και η πλειοψηφία σήμερα του σώματος. Απ' εκεί και πέρα, επαναλαμβάνω, επειδή έχουμε έστω σχέδιο ψηφίσματος ή σχέδιο απόφασης, εάν περάσει το σχέδιο ψηφίσματος, σημαίνει ότι απορρίπτεται η εισήγηση να πάμε σε απόφαση επί του ίδιου θέματος και απορρίπτεται και το περιεχόμενο. Εάν εγκριθεί το σχέδιο ψηφίσματος, δε χρειάζεται να πάμε σε άλλες ψηφοφορίες.

Δεν ξέρω αν πρέπει να απαντήσω στον κ. Λιλλήκα, νομίζω θα το αποφύγω.

(Μη ευκρινή σχόλια από την πτέρυγα του Δημοκρατικού Συναγερμού)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, ακούστε, αν μου επιτρέπετε, να σας πω τι θα κάμουμε. Τι νομίζω ότι πρέπει να γίνει και μετά να μιλήσετε οι υπόλοιποι, αν θέλετε, δεν έχω πρόβλημα, αν δεχθείτε την εισήγησή μου, μπαίνουμε στην ψηφοφορία.

Εγώ δε δέχομαι το επιχείρημα που είπε το ΑΚΕΛ και το ΔΗΚΟ αναφορικά με τις πλειοψηφίες, αλλά ούτε τεκμαίρεται ούτε μπορώ να προβλέπω ψηφοφορίες. Αλλά θα βάλω σε ψηφοφορία το ψήφισμα πρώτο για άλλο λόγο. Θα βάλω το ψήφισμα πρώτο σε ψηφοφορία για τον λόγο ότι, όσον αφορά τη σειρά της συζήτησης

που θα γινόταν, θα τέλειωνε η συζήτηση για το Κεφάλαιο Δ', όπως την ξεκινήσαμε την περασμένη εβδομάδα, και μετά θα μπαίναμε σε οτιδήποτε νομοθετικό. Ούτε δέχομαι το επιχείρημα που είπε ο κ. Λουκαΐδης ότι, αν περάσει το ψήφισμα, τα άλλα δεν μπορούν να μπουν σε ψηφοφορία. Και τα άλλα θα μπουν σε ψηφοφορία και είναι δύο διαφορετικές προσεγγίσεις. Το ένα είναι ψήφισμα, τα άλλα δύο είναι αποφάσεις της Βουλής με διαφορετική βαρύτητα.

Ναι, κύριε Κυπριανού.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ειλικρινά πρέπει να παραδεχθώ ότι εγώ εκπλήττομαι απ' αυτά τα οποία λέτε. Με ποια έννοια; Έχουμε ένα θέμα ενώπιόν μας για το οποίο πρέπει να τοποθετηθεί η ολομέλεια. Αν τοποθετηθεί με έναν τρόπο, δεν μπορεί να τοποθετηθεί και με άλλον τρόπο!

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Γιατί;

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Γιατί; Διότι με τον έναν τρόπο θα τοποθετηθεί η ολομέλεια κατά πλειοψηφία, κύριε Νεοφύτου. Δεν μπορεί να τοποθετηθεί με διαφορετικό τρόπο, γι' αυτό...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για να καταλάβω, κύριε Κυπριανού, δε θέλω να σας διακόψω. Ένα λεπτό να καταλάβω τι λέτε.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Αφήστε με να σας πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λέτε ότι δεν μπορούμε για το ίδιο θέμα να έχουμε και ψήφισμα και απόφαση; Αυτό λέτε, για να καταλάβω;

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Αυτό λέω και θα πω και το εξής όμως, κύριε Πρόεδρε. Εμένα δε με ενδιαφέρει ποια θα είναι η σειρά που θα βάλετε τα διάφορα θέματα, για να ψηφιστούν. Δε με ενδιαφέρει καθόλου, για να είμαι ειλικρινής, παρ' όλο που έχει και εκείνο τη σημασία του, αλλά έχουμε καθιερωμένες διαδικασίες στο κοινοβούλιο. Αλλά στην ουσία ειλικρινά εγώ εκπλήττομαι, όταν ακούω ότι για το ίδιο θέμα μπορεί να τοποθετηθεί με δύο διαφορετικούς τρόπους η ολομέλεια της Βουλής.

Όταν μιλούμε για την ολομέλεια της Βουλής, αποφασίζει πάντα η πλειοψηφία, κύριε Πρόεδρε. Αν τοποθετηθεί η πλειοψηφία με έναν τρόπο, ετέλειωσε η συζήτηση. Δεν υπάρχει θέμα να τοποθετηθεί με οποιονδήποτε άλλον τρόπο για οποιονδήποτε άλλο ζήτημα το οποίο θα τεθεί για το ίδιο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κυπριανού, δεν είμαι εγώ που έδωσα στις υπηρεσίες τις προτάσεις μας, αν ήταν για ψήφισμα ή για απόφαση. Είναι τα κόμματα καταρχάς.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Μα, κύριε Πρόεδρε, επηρεγήσατέ με. Έντζιεν τυχαία που αποφασίσαμεν εμείς ότι έννάν ψήφισμα. Εκάναμεν μία συνειδητή πολιτική επιλογή και είπαμε θα είναι ψήφισμα. Αν η πλειοψηφία της ολομέλειας της Βουλής αποφασίσει ότι στο συγκεκριμένο θέμα θέλω να έχω ψήφισμα, το οποίο θα περιλαμβάνει αυτά τα συγκεκριμένα ζητήματα, αποφάσισε η πλειοψηφία, ετέλειωσε! Αν κάποιος άλλος πει ότι θέλω να έχω απόφαση εγώ για το ίδιο θέμα... Μα, ήδη η πλειοψηφία της ολομέλειας αποφάσισε ότι επιλέγει το ψήφισμα και όχι την απόφαση. Γι' αυτό θεωρώ ότι δεν πρέπει να διασύρουμε το σώμα με αυτόν τον τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καθόλου δε διασύρουμε το σώμα! Το σώμα θα το διασύρουμε, αν...

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Επαναλαμβάνω ότι η σειρά δε με ενδιαφέρει, αλλά, άμα αποφασίσουμε, αποφασίσαμε, ετέλειωσε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πού είναι, σε ποιο σύνταγμα, ποια απόφαση, ποια πρακτική λέει ότι για το ίδιο θέμα δεν μπορεί ένας να κάνει ψήφισμα και άλλος να προτείνει απόφαση;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Όχι, μόνο αυτό, κύριε Πρόεδρε...

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Μα, ένα λεπτό, κύριε Λιλλήκα.

Ξέρετε, υπάρχει και η λογική, κύριε Πρόεδρε! Ξέρετε, υπάρχει και η λογική, κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η λογική ποια είναι;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορεί ένας βουλευτής να ψηφίσει υπέρ του ψηφίσματος και ταυτόχρονα να θελήσει να ψηφίσει και υπέρ μιας απόφασης, που περιλαμβάνει τα στοιχεία του ψηφίσματος συν κάτι έξτρα. Γιατί απαγορεύεται δηλαδή ένας βουλευτής να ψηφίζει και στα δύο υπέρ; Ποιος το είπε;

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Καλά, για να καταλάβω καλά, όταν ψηφίζουμε για οποιοδήποτε άλλο θέμα, όχι τα συγκεκριμένα, μπορούμε να κάνουμε αυτό το οποίο λέει ο κ. Λιλλήκας τώρα; Να ψηφίσουμε ένα νομοσχέδιο, ψηφίζω και υπέρ, ψηφίζω και εναντίον... Κάνουμε τέτοιες ψηφοφορίες στην ολομέλεια;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να σας πω.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Θέλουμε και εμείς τον λόγο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος. Επειδή δε βλέπω το όνομά σας πάνω, κύριε Παπαδόπουλε... Δε βλέπω πάνω το όνομά σας, κύριε Παπαδόπουλε, τι να κάνουμε;

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Νικόλα Παπαδόπουλο)

Δεν είναι τούτο που λέω, κύριε Παπαδόπουλε.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επειδή κάποιος παίρνουν τον λόγο μόνοι τους! Ζητούμε εμείς τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τούτο συμβαίνει σήμερα, δεν ξέρω γιατί. Τα τελευταία δεκαπέντε λεπτά συμβαίνει.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έχετε δίκαιο, είναι αντιφατικά τα ψηφίσματα. Επομένως, εγείρεται ένα ερώτημα: Πώς είναι δυνατό να ψηφίζουμε ή να επικυρώνουμε αντιφατικά ψηφίσματα. Αυτό, πιστεύω, θα επηρεάσει την ίδια την αξιοπιστία και το κύρος της Βουλής! Ίσως τα ψηφίσματα πρέπει να μπου αντισυμβατικά και όποιος συγκεντρώσει...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, το ψήφισμα ένα είναι, κύριε... Κύριε Παπαδόπουλε, έχουμε τώρα δύο αποφάσεις από το ΕΛΑΜ και τα άλλα δύο κόμματα που είπα προηγουμένως και ψήφισμα.

Κύριε Κυπριανού, εγώ δε θέλω να μένουν σκιές για τη διαδικασία.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου)

Ένα λεπτό, κύριε Αβέρωφ.

Αυτό το οποίο θα μπορούσε να γίνει... Επιλέγηκε αυτή η διαδικασία και δε νομίζω ότι, αν την... Επί της ουσίας η ίδια ήταν, αφού ολοκληρωνόταν η συζήτηση στο Κεφάλαιο Τέταρτο, εκεί να γίνει ψήφισμα. Και κανέναν δε σταματά, ακόμα και την άλλη εβδομάδα, ανεξάρτητα από το αν θα έχουμε θέμα προς συζήτηση, να φέρει απόφαση για ψηφοφορία. Κανένας δε μας σταματά! Δεν μπορεί τις διαδικασίες της Βουλής να τις επιλέγουμε όπως μας βολεύει η στιγμή!

Ναι, κύριε Αβέρωφ.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μιας και σχεδόν διευκρινίστηκαν όλα, να κάνω και μια τελευταία διευκρίνιση. Όταν θα έρθει η πρόταση για απόφαση των συναδέλφων... Εμείς έχουμε ήδη καταθέσει τροπολογία επ' αυτής.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ποιων συναδέλφων; Έχει πολλούς δαμαί!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σχέδιο απόφασης.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Να σας το ξαναεξηγήσω, γιατί μπορεί να υπήρξε ένα σοκ. Έχει ένα σχέδιο απόφασης. Οι αποφάσεις του κοινοβουλίου είναι δεσμευτικές. Έκαμα μία πρόταση. Εμείς εκάναμε τροπολογία στην απόφαση των Οικολόγων και της Συμμαχίας Πολιτών, εμείς θα βάλουμε τροπολογία, για να αυτοδιαλυθεί η Βουλή με βάση το άρθρο 67 του συντάγματος. Αν περάσει, θα το ψηφίσουμε. Αν δεν περάσει, θα το καταψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν υπάρχει διαδικασία για τροπολογίες επί των ψηφισμάτων. Αν όμως θα υιοθετηθεί αυτή η διαδικασία, εμείς προτείνουμε να προσθέσουν παραίτηση της κυβέρνησης και μετά να παραιτηθεί η Βουλή. Πρώτα εκείνοι που ευθύνονται περισσότερο και μετά εκείνοι που ευθύνονται λιγότερο, αν ευθύνονται!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριοι, τα περισσότερα απ' αυτά που λέτε τα ακούω για πολιτικά επιχειρήματα και όχι για προτάσεις και μπορεί να λέτε ό,τι θέλετε έως το πρωί, εφόσον θέλετε να συζητήσουμε αυτό το διαδικαστικό θέμα ακόμα περισσότερη ώρα! Εγώ θεωρώ ότι εξαντλήθηκε το ζήτημα και προχωρούμε σε ψηφοφορία. Το μόνο που χρειάζεται διευκρίνιση για μένα είναι αυτά που είπε ο κ. Σιζόπουλος, που δεν εκατάλαβα. Θα θέλει να βάλουμε το ψήφισμα ή απλώς είναι διευκρίνιση στην τοποθέτηση;

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Μπράβο, ευχαριστώ.

Ο κ. Λουκαΐδης και μετά η κ. Θεολόγου και έχει και πέντε ομιλητές. Θα δώσω τον λόγο.

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Πρωτολογία, κύριε Πρόεδρε, πρωτολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι θα πεις; Τροπολογία;

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Πρωτολογία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γιατί; Δεν εμιλήσατε προηγουμένως;

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Για τούτο το θέμα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για ποιο θέμα;

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Γιατί αυτή τη στιγμή τίθεται μια άλλη διευκρίνιση, που πρέπει να διευκρινιστεί. Υπάρχουν δύο αποφάσεις, άρα πρέπει να συζητηθεί ποια από τις δύο αποφάσεις θα μπει πρώτη για ψήφιση. Το ένα είναι ψήφισμα, το είπαμε, το ξεκαθαρίσαμε. Υπάρχουν δύο αποφάσεις όμως. Ποια από τις δύο αποφάσεις θα μπει πρώτη;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να σας πω, να σας πω τώρα, που θα έρθει η ώρα.

Ο κ. Περδίκης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Πρέπει να πω ότι συμφωνώ απόλυτα με τη διαδικαστική σας εισήγηση, διότι είναι σύμφωνα με το πνεύμα και το γράμμα του συντάγματος και την κοινοβουλευτική ιστορία. Αυτό που δεν έχει γίνει αντιληπτό και φταίμε ίσως και εμείς για τον τρόπο που χρησιμοποιούμε την ελληνική γλώσσα... Είναι άλλο πράγμα το ψήφισμα και άλλο η απόφαση! Η απόφαση, άμα διαβάσετε το σύνταγμα, έχει περίπου την ισχύ νόμου. Από τη στιγμή που θα ψηφίσει η Βουλή μία απόφαση, πρέπει να τη δεχτεί η κυβέρνηση ή να την αναπέμψει ή να τη στείλει στο Συνταγματικό Δικαστήριο. Αυτή είναι η διαδικασία. Συνεπώς, δεν μπορεί να συγχέουμε ένα ψήφισμα με μία απόφαση και να τα βάζουμε στην ίδια μοίρα.

Πολύ ορθά η διαδικαστική σας εισήγηση είναι να τελειώσουμε το Κεφάλαιο Τέταρτο και να ξαναπάμε πίσω στο κεφάλαιο της νομοθετικής εργασίας για τις δύο αποφάσεις. Αν ψηφιστεί η δική μας, τότε, εφόσον είναι σα να μιλούμε για νομοσχέδια επί του ίδιου θέματος, δύο νομοσχέδια δεν μπορεί να ψηφιστούν. Το ένα από τα δύο θα ψηφιστεί, ή το δικό μας ή του ΕΛΑΜ. Και δεχόμαστε οποιαδήποτε τροπολογία να τη συζητήσουμε.

Αλλά πρέπει να πω, μια και αναφέρομαι στην τροπολογία του κ. Αβέρωφ, ότι όντως, αν μιλούμε για παραίτηση, για να μη συγχυζόμαστε, η δική μας η απόφαση λέει ξεκάθαρα ότι κατά ενενήντα πέντε τοις εκατόν, να το πω, έτσι, ποσοστιαία, είναι ο Χάρης Γεωργιάδης που φταίει. Εκείνος πρέπει να παραιτηθεί! Να μη βάλουμε στο ίδιο επίπεδο τους βουλευτές με τον Χάρη Γεωργιάδη. Δεν είναι έτσι που λέει το πόρισμα. Το πόρισμα είναι καθαρό. Την κύρια ευθύνη είναι ο Χάρης Γεωργιάδης που την έχει και αυτός πρέπει να την αναλάβει.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, είμαστε στο τρίτο θέμα, έχουμε άλλα τριάντα θέματα. Θέλετε να συνεχίσουμε αυτόν τον δρόμο, δεν έχω κανένα πρόβλημα. Αν θα δώσω τον λόγο, θα τον δώσω στον κ. Βότση.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς να ρωτήσω, γιατί απουσίαζα από την προηγούμενη συνεδρία λόγω της αποστολής της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Ορθοδοξίας. Έχετε πάρει απόφαση ότι μπορεί τώρα να γίνουν τροπολογίες επί των ψηφισμάτων; Εγώ μπροστά μου τώρα κρατώ δύο ψηφίσματα και μία απόφαση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θα δεχθώ καμία τροπολογία.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Επειδή κυκλοφορούν διάφορες, ο καθένας κρατά τζιαι μια τροπολογία! Δεν έχω μπροστά μου οποιαδήποτε τροπολογία...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει τροπολογία.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Δεν είμαστε έτοιμοι να τοποθετηθούμε πάνω σε οποιαδήποτε τροπολογία, οπότε όσοι είχαν υπόψη τους, ας είχαν την έννοια να φέρουν πρόταση μαζί με τις υπόλοιπες, να τελειώνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θα δεχθώ καμία τροπολογία, μην κουράζεσαι.

Ναι, κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προσωπικά, για να μη νιώθουμε και τύψεις με τη συνείδησή μας για μια κοινοβουλευτική πρακτική που, είπα και προηγουμένως, δε συμβαίνει πουθενά στον κόσμο! Αυτό που θα κάνουμε σήμερα θα επιτρέψει και στο μέλλον στο κάθε κόμμα για το ίδιο θέμα να καταθέτει όχι μία· αν θέλει, τέσσερις παραλλαγές, πέντε παραλλαγές του ίδιου ψηφίσματος, να έχουμε εδώ είκοσι πέντε διαφορετικά ψηφίσματα. Διότι αυτό θα κάνουμε και θα καθόμαστε να ψηφίζουμε για όλα για το ίδιο θέμα. Δε συμβαίνει,

ξαναλέω, πουθενά στον κόσμο είτε για ψήφισμα είτε για τροπολογίες ή υποτροπολογίες επί του ίδιου θέματος! Είναι εδώ η συναδέλφισσα. Εψηφίσαμεν πόσες φορές; Όταν ψηφίζεις ένα πράγμα και παίρνει πλειοψηφία, εκπίπτει το άλλο. Είναι, ξαναλέω, η αλφαβήτα της κοινοβουλευτικής πρακτικής. Αν θέλετε να προχωρήσετε, αναλαμβάνετε την ευθύνη, είναι σεβαστό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε συνάδελφε, ένα λεπτό. Εφόσον θέλετε να πάρουμε αυστηρά τη διαδικασία, στο νομοθετικό μέρος δεν ψηφίζουμε για ψηφίσματα, μόνο αποφάσεις. Άρα, αν θα ακολουθήσουμε την αυστηρή διαδικασία, πρέπει να πάμε στο Κεφάλαιο Τέταρτο ή στο τέλος να ψηφίσουμε ξεχωριστά για το ψήφισμα και τώρα να ψηφιστούν μόνο οι δύο προτάσεις απόφασης. Έτσι είναι. Είμαστε στη νομοθετική εργασία τώρα, αν δεν το πήρατε χαπάρι! Γιατί είμαστε στη νομοθετική εργασία; Διότι εσείς ζητήσατε να ξεκινήσουμε απ' αυτό το θέμα από την αρχή, για να μη σπάσει, για να συνεχίσει, διαφορετικά έπρεπε να τελειώσουμε τη νομοθετική εργασία. Αν έπρεπε να μπουν αποφάσεις, θα έπρεπε να μπουν στο μέρος της νομοθετικής εργασίας είτε σήμερα είτε την επόμενη φορά και στο Κεφάλαιο Τέταρτο να ψηφίσουμε οποιοδήποτε ψήφισμα θέλετε! Αυτή είναι η πρακτική. Θέλετε να το κάνουμε; Εγώ δεν έχω πρόβλημα!

Ο κ. Κυπριανού.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι ειλικρινά, γιατί ταλαιπωρώ το σώμα, γιατί καταλαβαίνω ότι έπρεπε να προχωρήσουμε, αλλά ιδιαίτερα από τον Πρόεδρο της Βουλής δεν περιμένω ότι άλλα λέει τη μια στιγμή, την ώρα που ξεκινούμε τη συζήτηση γι' αυτό το θέμα και, όταν θυμώσει, στο τέλος να λέει διαφορετικά. Αποφασίσαμε σε γνώση σας ότι θα παραβιάσουμε τη διαδικασία και θα ακολουθήσουμε μια συγκεκριμένη διαδικασία. Σε γνώση σας αποφασίσατε εσείς να ακολουθήσουμε μια συγκεκριμένη διαδικασία. Εκαθορίσατέ την, η ολομέλεια εσυμφώνησε και προχωρήσαμε. Τζιαι τωρά, που ετέλειωσεν η διαδικασία, έρχεστε τζιαι λέτε: «Εάν θέλετε, να πάμε με τη σωστή διαδικασία». Ε, μα, αφού αποφασίσατε ότι δε θα πάμε με τη σωστή διαδικασία. Εσείς το αποφασίσατε, κύριε Πρόεδρε, γι' αυτό!

Η άποψή μου: Κάμετε ό,τι θέλετε, γιατί ταλαιπωρούμε και διασύρουμε αυτό το σώμα! Επαναλαμβάνω αυτά τα πράγματα που επιχειρείται να γίνουν, όχι απ' εσάς, επιχειρούνται να γίνουν στο σώμα σήμερα είναι πράγματα απαράδεκτα, διασύρουν το σώμα, αλλά κάμετε ό,τι θέλετε, να τελειώσουμε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κυπριανού, εν γνώσει μου, με το δεδομένο ότι υπήρχαν τρεις προτάσεις για απόφαση στη Βουλή, που είναι νομοθετική εργασία, και με τη συναίνεσή σας και με την απαίτηση του ΑΚΕΛ -τη σωστή ορθολογιστικά- να μην τελειώσει όλη η διαδικασία και να μείνουμε στο τέλος να τελειώσουμε τη συζήτηση για τον συνεργατισμό εσυγκεράσαμε και εφέραμε τη διαδικασία την ώρα της νομοθετικής εργασίας. Εις την ώρα της νομοθετικής εργασίας ανακαλύφθηκε ότι δεν έγινε καλή συνεννόηση και ότι το ένα από τα τρία δεν είναι σχέδιο απόφασης αλλά ψήφισμα. Δε θα αλλάξω την αυστηρή διαδικασία... Για να πω ότι τώρα το ψήφισμα πρέπει να πάει... Έτσι είναι ακριβώς!

Πώς είναι, κυρία Ερωτοκρίτου, εσείς που τα ξέρετε καλύτερα;

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Να μη σπαταλώ τον χρόνο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, σπαταλήστε τον! Εγώ δε θέλω να κάνω κανένα λάθος στη διαδικασία. Αν θέλετε, κάμνω και διακοπή τζιαι πάμε πάνω στο γραφείο μου και το συζητούμε.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επαναλαμβάνω, πρέπει να πάμε τάχιστα σε ψηφοφορία, όμως πολύ σύντομα λέω το εξής: Έχετε δίκαιο ότι έχουμε φέρει στην ουσία το Τέταρτο Κεφάλαιο πιο πάνω στην ιεράρχηση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι η κατάληξή σας ήταν νομοθετική και των τριών. Αυτό έχω μπροστά μου εγώ και είναι γραμμένο στο κομπιούτερ! Ε, τι να κάνουμε; Τώρα αποφασίσατε ότι είναι ψήφισμα. Γιατί δεν κάνατε τις διευκρινίσεις σας τόσο καιρό;

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Εμείς ως ψήφισμα το στείλαμε, κύριε Πρόεδρε, δεν ξέρω... Καλά, αν το ψηφίσουμε δηλαδή τώρα, σημαίνει ότι το ψήφισμά μας θα γίνει νόμος; Δεν είμαστε στη νομοθετική εργασία. Είμαστε στο Κεφάλαιο

Τέταρτο, απλώς επισπεύσαμε, εφέραμε, αντί στο τέλος, που ήταν στην ατζέντα, εφέραμε εκείνο το κομμάτι... Είμαστε στο Κεφάλαιο Τέταρτο...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είπα στον κ. Κυπριανού και έλεγε ότι θύμωσα. Καθόλου δε θύμωσα. Εξηγώ ότι αυστηρά ομιλούντες -και, αν θέλετε να το κάνουμε, θα είμαστε πιο σωστοί διαδικαστικά- θα ψηφιστούν τώρα τα σχέδια απόφασης και, όταν έρθουμε στο Κεφάλαιο Τέταρτο, θα ψηφίσουμε για το ψήφισμα.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Μα, είμαστε στο Κεφάλαιο Τέταρτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε, δεν είμαστε στο Κεφάλαιο Τέταρτο. Διαβάστε τον τίτλο που διαβάζω. Ξεκινήσαμε.

Είμαστε στο Κεφάλαιο Τέταρτο, κύριοι; Έτσι καταλάβατε; Είναι το τρίτο θέμα στη νομοθετική εργασία. Πάρτε την ατζέντα σας, κοιτάξετέ την. Η ατζέντα κυκλοφόρησε.

Παρακαλώ, κύριε Λιλλήκας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προχωρήστε όπως είπατε, διότι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, ωραία.

Τελευταίος ομιλητής ο κ. Λιλλήκας τζαι ξεκινούμε ψηφοφορία.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Νομίζω ότι αυτή η διαδικασία ακριβώς όπως την είχατε ξεκαθαρίσει είναι αυτή που πρέπει να ακολουθηθεί και επιπλέον δε νομίζω ότι είναι δύσκολο να διαπιστώσουμε τουλάχιστον μια αντικειμενική αλήθεια. Άλλο το ψήφισμα -και εγώ σας λέω ότι εμείς θα ψηφίσουμε το ψήφισμα, θα ψηφίσουμε υπέρ- άλλη η αξία του ψηφίσματος, και άλλο η απόφαση της ολομέλειας. Και δεν κατανού τα άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης που βάζουν ψήφισμα. Εμείς θέλουμε να αναγκάσουμε την κυβέρνηση να τοποθετηθεί. Η απόφαση είναι νόμος, άρα είναι δύο ξεχωριστά πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω να ψηφίσουμε διά χειρός όμως, διότι στη σειρά που τα έχω στο σενάριο έν' διαφορετικά. Εντάξει;

Θα ψηφίσουμε πρώτα για το ψήφισμα των τριών κομμάτων, των ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, για να τερματιστεί έτσι το Κεφάλαιο Τέταρτο, ας πούμε...

(Το κείμενο του ψηφίσματος)

Ψήφισμα της Βουλής των Αντιπροσώπων

Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Αφού συζήτησε στο Τέταρτο Κεφάλαιο της ολομέλειας του σώματος σε ολόημερη συνεδρία της, στις 4 Απριλίου 2019, το θέμα «Έκθεση της Ερευνητικής Επιτροπής για την κατάρρευση του Συνεργατικού Πιστωτικού Συστήματος», που αφορούσε το πόρισμα που εξέδωσε την 1^η Μαρτίου 2019 η Ερευνητική Επιτροπή που διορίστηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με σχετικό Διάταγμα ημερομηνίας 6 Ιουλίου 2018,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η πιο πάνω Ερευνητική Επιτροπή έλαβε την εντολή από τον Γενικό Εισαγγελέα, που τη διόρισε σύμφωνα με τον περί Ερευνητικών Επιτροπών Νόμο (Κεφ. 44), «όπως προβεί στη διεξαγωγή πλήρους και ενδελεχούς έρευνας με αντικείμενο τη διακρίβωση όλων εκείνων των γεγονότων, αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων που σχετίζονται με τους λόγους και τα αίτια που οδήγησαν το συνεργατικό πιστωτικό σύστημα και τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα) στην κατάσταση στην οποία περιήλθαν, περιλαμβανομένων και γεγονότων που ήθελαν προκύψει μετά τον διορισμό της Επιτροπής, μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της Έκθεσης της Επιτροπής»,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Βουλή των Αντιπροσώπων μετά το 2013 κλήθηκε δύο φορές να ψηφίσει νομοσχέδια για την καταβολή ποσών που αφορούσαν την ανακεφαλαιοποίηση του συνεργατικού πιστωτικού συστήματος με σκοπό να αποφευχθεί η κατάρρευσή του, καθιστώντας την Κυπριακή Δημοκρατία τον βασικό μέτοχο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η τελική απόφαση για διάλυση της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας έχει δημιουργήσει υποχρεώσεις που ανέρχονται σε €8 δις για το κράτος, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων θα το επωμιστούν και πάλι οι φορολογούμενοι,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ο Υπουργός Οικονομικών διαβεβαίωσε δημόσια εκ μέρους της κυβέρνησης Αναστασιάδη τη Βουλή των Αντιπροσώπων ότι θα επέστρεφε το σύνολο των μετοχών του συνεργατισμού δωρεάν πίσω στους πολίτες και ότι μάλιστα εξασφαλίστηκε επί τούτου η συγκατάθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά στο παρασκήνιο μεθόδευαν τη διάλυση του συνεργατισμού, συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει και η Ερευνητική Επιτροπή, η οποία υπογραμμίζει: «Πρέπει δε εδώ να θυμίσουμε κάτι το οποίο ο Υπουργός Οικονομικών ανέφερε ενώπιον της Ερευνητικής Επιτροπής, ότι η πώληση ήταν ένας πολύ καλός τρόπος αποκρατικοποίησης. Μήπως αυτό τον ενδιέφερε από την αρχή, παρά τις περί του αντιθέτου επανειλημμένες αρχικά δηλώσεις του ότι ο συνεργατισμός έπρεπε να επιστρέψει εκεί όπου ανήκε;»,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η πιο πάνω Ερευνητική Επιτροπή, ενεργώντας στα πλαίσια των όρων εντολής που έλαβε από τον Γενικό Εισαγγελέα, υπογραμμίζοντας τη μεγάλη κοινωνική προσφορά του συνεργατισμού, ανέδειξε και τα διαχρονικά προβλήματα, τις παθογένειες, καθώς και τις συλλογικές ευθύνες που υπήρχαν για την κατάσταση που επικρατούσε πριν το 2013, κατέληξε στη βασική διαπίστωση ότι «η τελική κατάρρευση του συνεργατικού τραπεζικού συστήματος το 2018 δεν μπορεί να αναζητείται στα όσα συνέβησαν πριν το 2013. Πρέπει να αναζητηθεί σε λάθη, παραλείψεις, απραξία, ανικανότητα, εγκληματική αμέλεια και ίσως και παράνομες πρακτικές τα οποία διαπράχθηκαν απ' όσους ανέλαβαν να χειριστούν τις υποθέσεις του ΣΠΤ από την ανακεφαλαίωση και εντεύθεν»,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η πιο πάνω Ερευνητική Επιτροπή επιπρόσθετα κατέληξε, μεταξύ άλλων διαπιστώσεων, ότι «η πολιτική ευθύνη για την κατάρρευση του ΣΠΤ και ιδιαίτερα η εξαφάνιση της ΣΚΤ οφείλεται στους λανθασμένους χειρισμούς και αποφάσεις ή παραλείψεις του Υπουργού Οικονομικών»,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με τα ευρήματα της Ερευνητικής Επιτροπής, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε πλήρη εικόνα για τα κακώς έχοντα στον ΣΠΤ, όταν «ενημερώθηκε για τις επερχόμενες δυσμενείς εξελίξεις κατά τη συνάντησή του με τη Διοικητή της ΚΤΚ στις 13 Σεπτεμβρίου 2017, όταν τα γεγονότα έτρεχαν προς ακραίες λύσεις», παρά ταύτα αποσιώπησε πλήρως τις δραματικές εξελίξεις οι οποίες λάμβαναν χώρα την περίοδο αυτή, συμβάλλοντας έτσι στην τελική κατάρρευση του ΣΠΤ κάποιους μήνες αργότερα,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ το πόρισμα της Ερευνητικής Επιτροπής απέδωσε κατά τρόπο ολοκληρωμένο, σαφή και τεκμηριωμένο τις πολιτικές, καθώς και πιθανές αστικές και ποινικές ευθύνες για τις ενέργειες, τις πράξεις και τις παραλείψεις των εμπλεκομένων στην τελική κατάρρευση του ΣΠΤ· εντούτοις μέχρι σήμερα ουδείς από την κυβέρνηση έχει αναλάβει την όποια πολιτική ευθύνη,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο Υπουργός Οικονομικών μέσα από αφοριστικές και προσβλητικές δηλώσεις τους, οι οποίες σε καμιά περίπτωση αφορούσαν τεκμηριωμένη αμφισβήτηση πτυχής ή πτυχών του πορίσματος, επέδειξαν πλήρη περιφρόνηση στο πόρισμα, αλλά και προς τον ίδιο τον πρόεδρο και τα μέλη της Ερευνητικής Επιτροπής,

Ψηφίζει ως ακολούθως:

1. *Η Ερευνητική Επιτροπή*, ενεργώντας στα πλαίσια των όρων εντολής της, εντόπισε πιθανές αστικές και ποινικές ευθύνες. Η Γενική Εισαγγελία και η αστυνομία πρέπει να συνεχίσουν τη διερεύνηση, ώστε να οδηγηθούν οι υπαίτιοι ενώπιον της δικαιοσύνης.
2. *Καλεί* τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Υπουργό Οικονομικών να τερματίσουν την περιφρόνηση απέναντι στο πόρισμα και στην Ανεξάρτητη Επιτροπή και να επιδείξουν σεβασμό αναλαμβάνοντας έμπρακτα τις πολιτικές ευθύνες που τους αναλογούν.
3. *Οι πολιτικές ευθύνες* βαραίνουν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την κυβέρνησή του, οι οποίοι γνώριζαν επακριβώς την κατάσταση της ΣΚΤ μετά από έγκαιρες αυστηρές προειδοποιήσεις των Ευρωπαϊκών Θεσμών. Αντί να δράσουν με βάση τις προειδοποιήσεις, τις αποσιώπησαν και τις αγνόησαν και μέσα από αποφάσεις, πράξεις, παραλείψεις και απουσία πολιτικής βούλησης για να εξευρεθούν λύσεις απέτυχαν να διατηρήσουν τη ΣΚΤ σε βιώσιμη τροχιά.
4. *Ως αποτέλεσμα*, η ΣΚΤ οδηγήθηκε στην κατάρρευση και σε μία προαποφασισμένη διαδικασία πώλησης σε μια ιδιωτική τράπεζα, στο πλαίσιο μίας κάκιστης και ετεροβαρούς για το κράτος και τον φορολογούμενο πολίτη συμφωνίας, ενώ μέχρι και την τελευταία στιγμή ο υπουργός διαβεβαίωσε ακόμα και τη Βουλή ότι ο συνεργατισμός θα επέστρεφε πίσω στους πολίτες και μετέπειτα ότι υπήρχε πληθώρα ενδιαφερομένων επενδυτών για τη ΣΚΤ.
5. *Πέραν των συλλογικών ευθυνών* της κυβέρνησης, κύρια αιτία της κατάρρευσης του ΣΠΤ ήταν οι προσωπικές επιλογές και παραλείψεις του Υπουργού Οικονομικών τόσο για τον σχεδιασμό στρατηγικής για την τράπεζα όσο και στην επιλογή ατόμων στην ηγεσία της. Εκ του αποτελέσματος απέτυχε πλήρως και ως εκ τούτου ο Υπουργός Οικονομικών καλείται σε άμεση παραίτηση ή, σε διαφορετική περίπτωση,

ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καλείται να τον παύσει ως ένδειξη ελάχιστης ανάληψης ευθύνης εκ μέρους τους, δεδομένων των αποφάσεών τους που καθόρισαν την τραγική κατάληξη της τράπεζας.

6. Καλεί την κυβέρνηση να τερματίσει τις διαδικασίες αποξένωσης περιουσιακών στοιχείων της ΣΚΤ, καθώς και την εξεύρεση νόμιμων διόδων, προκειμένου αυτή η περιουσία, συμπεριλαμβανομένων των κτιρίων, αποθηκών, συσκευαστηρίων, εργοστασίων, οικοπέδων, έργων τέχνης, να δοθεί πίσω στους νόμιμους δικαιούχους της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζετε υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεφτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα δύο ψήφους υπέρ, δεκαεφτά εναντίον και τρεις αποχές, το ψήφισμα εγκρίνεται.

Πάμε τώρα στο σχέδιο απόφασης, το πρώτο που κατατέθηκε, του κ. Γιώργου Λιλλήκα και του κ. Γιώργου Περδίκη.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Διαδικαστικά μπορώ να ρωτήσω κάτι;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Είμαι νέος βουλευτής, απολογούμαι. Καταρχάς, αισθάνομαι ότι θα ήταν καλύτερα να κάμετε ένα διάλειμμα, παρά να μένουμε εκτεθειμένοι ως ολομέλεια και ως Βουλή και ως πολιτικές δυνάμεις έναντι της κοινής γνώμης και του λαού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, γιατί είμαστε εκτεθειμένοι, αν συζητούμε μια διαδικασία;

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Θέλω να σας πω κάτι. Θα πάμε να ψηφίσουμε τώρα, αν κατάλαβα σωστά, νομοθετικά πλέον, κάτι που έγινε το '80 τόσο και αποδείχθηκε αντισυνταγματικό...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

...τότε με τον Συναγερμό και το ΑΚΕΛ. Θα κάνουμε το ίδιο πράγμα, κυβερνώσα η Βουλή, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κοιτάξετε, κύριε Μυλωνά, δεν είναι καθόλου κακό και δε νιώθω ότι εκτίθεται η Βουλή, όταν συζητούμε και έχουμε διαφορετική άποψη επί της διαδικασίας.

Δεύτερον, αυτή η Βουλή μπορεί να ψηφίσει και για πολιτικούς λόγους και αντισυνταγματικά. Έξαλλου, το συνταγματικό/αντισυνταγματικό το κρίνουν τα δικαστήρια, όχι η Βουλή. Έστω και αν είχαμε νομικό τμήμα που θα μας έλεγε ότι είναι αντισυνταγματικό, η πολιτική τοποθέτηση είναι διαφορετική. Αυτό συζητήθηκε κατ' επανάληψιν εδώ και δεκαετίες και σ' αυτή τη Βουλή και σε πολλά άλλα κοινοβούλια.

Αυτή η ιστορία, ότι πρέπει εκ προοιμίου, επειδή το θεωρούν κάποιιο ή η πλειοψηφία αντισυνταγματικό, να μην μπαίνει σε ψηφοφορία, δεν ισχύει τουλάχιστον για εμένα.

Άρα, προχωρούμε τώρα διά χειρός...

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νόμιζα ότι έπρεπε να βγάλετε την έντασή σας στα επιχειρήματα και όχι τώρα στη διαδικασία, αλλά συνεχίστε, πέστε μου τι θέλετε.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, καμία ένταση. Απλά, θέλω πολιτικά να επαναλάβω τη θέση μας. Πάνω στο σχέδιο απόφασης των συναδέλφων, στο κομμάτι που λεν για τις πολιτικές ευθύνες των κομμάτων, που εμείς συμφωνούμε και έχουμε την τροπολογία και θα σεβαστώ την οποιαδήποτε...

(Θόρυβος στην αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αφήστε τον να ολοκληρώσει, σας παρακαλώ.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Η πολιτική μας θέση είναι ξεκάθαρη. Συμφωνούμε με την παράγραφο 3, που λέτε για τις ευθύνες των πολιτικών κομμάτων, και είπαμε ότι οι ευθύνες αναλαμβάνονται με το να κάμνεις προσφυγή στον κυρίαρχο λαό. Εάν αυτή την τροπολογία που μας δίδει το σύνταγμα για τη νομοθετική εξουσία... Δε μας δίνει το σύνταγμα το δικαίωμα για την εκτελεστική. Το άρθρο 67 είναι ξεκάθαρο.

Αν δεχτείτε, Πρόεδρε, τη βάζουμε σε ψηφοφορία, αν δε δεχτείτε, μένει ως πολιτική μας θέση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ. Θα μείνει ως πολιτική σας θέση.

Θέλετε να μιλήσετε, κύριε Παπαδόπουλε;

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, θα επαναλάβω την προηγούμενη εισήγηση. Εάν γίνει αποδεκτή η προφορική πρόταση για τροπολογία...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, είπα το περίπου επτά φορές ότι δε θα γίνει.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ωραία, συμφωνούμε μ' αυτή την προσέγγιση, αλλά, αν γίνει, να μπει και τροπολογία για παραίτηση της κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Ο κ. Σιζόπουλος.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς το θέμα θεωρούμε ότι είναι πάρα πολύ σοβαρό και, επειδή είμαστε από εκείνους που στις προκλήσεις δε λέμε όχι, εμείς θα θέλαμε τη συγκεκριμένη πρόταση να τη συζητήσουμε ξεχωριστά, για να έχω και την απόφαση των συλλογικών οργάνων του κόμματός μου, και αντιλαμβάνεστε ότι αυτή τη στιγμή...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία, μπορείτε να κάνετε διαβουλεύσεις, να το δείτε και να ενεργοποιήσετε διαδικασία όποτε θέλετε.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Μπορεί και να καταθέσουμε πρόταση.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λιλλήκας.

Και ο κ. Λιλλήκας θα το συζητήσει;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Όχι, πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε. Επειδή δεν αποφεύγουμε τις προκλήσεις και επειδή εμείς λέμε ότι το πόρισμα κατονομάζει τα κόμματα που φέρουν ευθύνη, τα κόμματα που φέρουν την ευθύνη να φέρουν πρόταση ή πρόταση απόφασης και εμείς θα την ψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην ψήφιση του σχεδίου απόφασης των κ. Γιώργου Λιλλήκα και Γιώργου Περδίκη.

(Το κείμενο του σχεδίου απόφασης)

Σχέδιο απόφασης της Βουλής των Αντιπροσώπων

Αφού συζήτησε στο Τέταρτο Κεφάλαιο της ολομέλειας του σώματος σε ολοήμερη συνεδρία της, στις 4 Απριλίου 2019, το θέμα «Έκθεση της Ερευνητικής Επιτροπής για την κατάρρευση του Συνεργατικού Πιστωτικού Συστήματος», που αφορούσε το πόρισμα που εξέδωσε την 1^η Μαρτίου 2019 η Ερευνητική Επιτροπή που διορίστηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με σχετικό Διάταγμα ημερομηνίας 6 Ιουλίου 2018.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η πιο πάνω Ερευνητική Επιτροπή έλαβε την εντολή από τον Γενικό Εισαγγελέα, που τη διόρισε σύμφωνα με τον περί Ερευνητικών Επιτροπών Νόμο (Κεφ. 44), «όπως προβεί στη διεξαγωγή πλήρους και ενδεδειγμένης έρευνας με αντικείμενο τη διακρίβωση όλων εκείνων των γεγονότων, αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων που σχετίζονται με τους λόγους και τα αίτια που οδήγησαν το συνεργατικό πιστωτικό σύστημα και τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα) στην κατάσταση στην οποία περιήλθαν, περιλαμβανομένων και γεγονότων που ήθελαν προκύψει μετά τον διορισμό της Επιτροπής, μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της Έκθεσης της Επιτροπής».

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Βουλή των Αντιπροσώπων μετά το 2013 κλήθηκε δύο φορές να ψηφίσει νομοσχέδια για την καταβολή ποσών που αφορούσαν την ανακεφαλαιοποίηση του Συνεργατικού Πιστωτικού Συστήματος με σκοπό να αποφευχθεί η κατάρρευσή του, καθιστώντας την Κυπριακή Δημοκρατία τον βασικό μέτοχο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η πλειοψηφία της Βουλής των Αντιπροσώπων τον Ιούλιο του 2018 ψήφισε επιπλέον €2,6 δισεκατομμύρια σε κρατικές εγγυήσεις προς την Ελληνική Τράπεζα όπως προνοούσε η κυβερνητική πρόταση για την πώληση του συνεργατισμού, κάτι που είναι πολύ πιθανό να επιβαρύνει περαιτέρω το δημόσιο χρέος.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η τελική απόφαση για διάλυση της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας έχει δημιουργήσει υποχρεώσεις που ανέρχονται σε €8 δις (συμπεριλαμβανομένων και των κρατικών εγγυήσεων προς την Ελληνική Τράπεζα) για το κράτος, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων θα το επωμιστούν και πάλι οι φορολογούμενοι.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Βουλή των Αντιπροσώπων μέσω των διαδικασιών και αρμοδιοτήτων που διέπουν τις εξουσίες της νομοθετικής εξουσίας αποπειράθηκε να ασκήσει τον νενομισμένο κοινοβουλευτικό έλεγχο για τα τεκταινόμενα στον συνεργατισμό, δυστυχώς χωρίς αυτή να λαμβάνει αληθή και αντικειμενική ενημέρωση από την εκτελεστική εξουσία για τα κρίσιμα ζητήματα που αντιμετώπιζε το Συνεργατικό Πιστωτικό Σύστημα ειδικά μετά το 2013, αφού, σύμφωνα και με την έκθεση της Ερευνητικής Επιτροπής, «ένεκα των ελλειπών ή και παραπλανητικών εκθέσεων της Μονάδας Διαχείρισης ούτε το Υπουργικό Συμβούλιο, αλλά ούτε και η Βουλή των Αντιπροσώπων, προς τους οποίους οι εκθέσεις αποστέλλονταν, είχαν τη δυνατότητα να γνωρίζουν την πραγματική εικόνα στον ΣΠΤ» με αποτέλεσμα «η ευθύνη δε γι' αυτό να βαρύνει το Υπουργείο Οικονομικών και ειδικότερα τον ίδιο τον Υπουργό».

Ευθύνες φυσικά βαραίνουν και τη Βουλή που κατά πλειοψηφία τον Οκτώβριο του 2016 αφαίρεσαν από τον Γενικό Ελεγκτή το δικαίωμα που είχε για να διενεργεί ελέγχους για τη διαχείριση του συνεργατισμού.

Σχετικές είναι οι σελίδες 723, 724 και 725 του πορίσματος όπου γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην απόφαση της πλειοψηφίας των κομμάτων.

Ειδικότερα αναφέρεται:

«[...] Όμως το πλέον σημαντικό είναι ότι προσπάθησαν και αποφάσισαν σε μια πρώτη φάση να εμποδίσουν τον έλεγχο ενός οργανισμού απόλυτα ελεγχόμενου από το κράτος στον οποίο το κράτος διέθεσε €1.675 δις, χρήματα του Κύπριου φορολογούμενου, όταν μάλιστα είχε προηγηθεί έκθεση του Γενικού Ελεγκτή για το έτος 2014 στην οποία περιέχονταν σοβαρές παρατηρήσεις, οι οποίες λογικά θα έπρεπε να είχαν ανησυχήσει την Βουλή [...].»

Στη συνέχεια η πλειοψηφία των κομμάτων επανήλθε, αντιλαμβανόμενοι το λάθος τους, και στις 2/12/2016 ψήφισαν νέα νομοθεσία που όμως και πάλι στερούσε από τον Γενικό Ελεγκτή τη δυνατότητα ελέγχου που είχε προγενέστερα.

Χαρακτηριστικά στο πόρισμα αναφέρεται:

«[...] στις 2/12/2016 η Βουλή ψήφισε νέα νομοθεσία η οποία θέτει και πάλιν τον έλεγχο της ΣΚΤ κάτω από την αρμοδιότητα του Γενικού Ελεγκτή και έτσι πρέπει να πούμε ότι σε κάποιο βαθμό την περιορίζει [...].»

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ο Υπουργός Οικονομικών διαβεβαίωνε δημόσια εκ μέρους της Κυβέρνησης Αναστασιάδη τη Βουλή των Αντιπροσώπων ότι θα επέστρεφε το σύνολο των μετοχών του συνεργατισμού δωρεάν πίσω στους πολίτες και ότι μάλιστα εξασφαλίστηκε επί τούτου η συγκατάθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά στο παρασκήνιο μεθόδευαν τη διάλυση του συνεργατισμού, συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει και η Ερευνητική Επιτροπή η οποία υπογραμμίζει: «Πρέπει δε εδώ να θυμίσουμε κάτι το οποίο ο Υπουργός Οικονομικών ανέφερε ενώπιον της Ερευνητικής Επιτροπής, ότι η πώληση ήταν ένας πολύ καλός τρόπος αποκρατικοποίησης. Μήπως αυτό τον ενδιέφερε από την αρχή, παρά τις περί του αντιθέτου επανειλημμένες αρχικά δηλώσεις του ότι ο συνεργατισμός έπρεπε να επιστρέψει εκεί όπου ανήκε;».

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η πιο πάνω Ερευνητική Επιτροπή, ενεργώντας στα πλαίσια των όρων εντολής που έλαβε από τον Γενικό Εισαγγελέα, υπογραμμίζοντας τη μεγάλη κοινωνική προσφορά του συνεργατισμού ανέδειξε και τα διαχρονικά προβλήματα, τις παθογένειες, καθώς και τις ευθύνες που είχαν τα κόμματα για την κατάσταση που επικρατούσε πριν το 2013.

Είναι πολύ χαρακτηριστικές οι αναφορές του πορίσματος στις σελίδες 749-752.

Συγκεκριμένα:

«[...] Έχουμε ήδη προβεί στη διαπίστωση ότι τόσο πριν το 2013 όσο και μετά το 2013 τα κόμματα δεν ενεργούσαν με τρόπο ο οποίος να βοηθά τη λειτουργία και εξέλιξη του. Σ' αυτή την πρώτη περίοδο η επέμβαση των κομμάτων ιδιαίτερα στα ΣΠΙ ήταν καταλυτική και επηρέαζε κάθε τομέα της λειτουργίας τους όχι με ευεργετικά αποτελέσματα [...].»

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Ερευνητική Επιτροπή κατέληξε στη βασική διαπίστωση ότι «η τελική κατάρρευση του Συνεργατικού Τραπεζικού Συστήματος το 2018 δεν μπορεί να αναζητείται στα όσα συνέβησαν πριν το 2013. Πρέπει να αναζητηθεί σε λάθη, παραλήψεις, απραξία, ανικανότητα, εγκληματική αμέλεια και ίσως και παράνομες πρακτικές τα οποία διαπράχθηκαν απ' όσους ανέλαβαν να χειριστούν τις υποθέσεις του ΣΠΤ από την ανακεφαλαιοποίηση και εντεύθεν».

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η πιο πάνω Ερευνητική Επιτροπή επιπρόσθετα κατέληξε, μεταξύ άλλων διαπιστώσεων, ότι «η πολιτική ευθύνη για την κατάρρευση του ΣΠΤ και ιδιαίτερα η εξαφάνιση της ΣΚΤ, οφείλεται στους λανθασμένους χειρισμούς και αποφάσεις ή παραλείψεις του Υπουργού Οικονομικών».

Σημειώνοντας ότι η διαπίστωση τεκμηριώνεται από γεγονότα τα οποία καταγράφει το πόρισμα αναλυτικά και άπτονται του γεγονότος ότι «ο Υπουργός ήταν ο εκπρόσωπος του κράτους και συμμετείχε στην διαμόρφωση της στρατηγικής της ΣΚΤ. Καθώς είχε και την κύρια, αν όχι την αποκλειστική ευθύνη να παρακολουθεί αν η πορεία του ΣΠΤ ήταν σύμφωνη με τις δεσμεύσεις τις οποίες είχε αναλάβει η Κυπριακή Δημοκρατία».

Σημειώνοντας ότι η Ερευνητική Επιτροπή εντοπίζει ότι ο Υπουργός Οικονομικών «είχε από πολύ ενωρίς επανειλημμένες και μερικές φορές αυστηρές προειδοποιήσεις, τόσο από τους επόπτες στην Κύπρο, όσο και κυρίως από τους Ευρωπαίους επόπτες, για την πολύ πτωχή και αδύνατη εταιρική διακυβέρνηση της ΣΚΤ». Ουδέν όμως έπραξε.

Σημειώνοντας περαιτέρω τη διαπίστωση της Ερευνητικής Επιτροπής ότι «η ευθύνη του Υπουργού Οικονομικών μεγεθύνεται από το γεγονός ότι ένεκα της λανθασμένης πορείας προς αποκρατικοποίηση, οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές, αρχές έχασαν κάθε εμπιστοσύνη και ελπίδα ότι η ΣΚΤ μπορούσε να ανακάμψει».

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με τα ευρήματα της Ερευνητικής Επιτροπής, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε πλήρη εικόνα για τα κακώς έχοντα στον ΣΠΤ, ειδικότερα από τον Ιανουάριο του 2018 και μετά, όταν πραγματοποιήθηκε συνάντησή του με την ΚΤΚ και κατά την οποία ενημερώθηκε για τις επερχόμενες δυσμενείς εξελίξεις.

Σημειώνοντας το γεγονός ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αποσιώπησε πλήρως τις δραματικές εξελίξεις οι οποίες λάμβαναν χώρα την περίοδο αυτή. Παράλειψη που συνέβαλε καθοριστικά στην τελική κατάρρευση του ΣΠΤ κάποιους μήνες αργότερα.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ το πόρισμα της Ερευνητικής Επιτροπής απέδωσε κατά τρόπο ολοκληρωμένο, σαφή και τεκμηριωμένο τις πολιτικές καθώς και πιθανές αστικές και ποινικές ευθύνες για τις ενέργειες, πράξεις και παραλείψεις των εμπλεκομένων στην τελική κατάρρευση του ΣΠΤ· εντούτοις μέχρι σήμερα ουδείς από την κυβέρνηση ή τα κόμματα έχει αναλάβει την όποια πολιτική ευθύνη.

Σημειώνοντας ότι τα τεκμήρια επί των οποίων στηρίχθηκε η τελική κρίση της Ερευνητικής Επιτροπής είναι βασισμένη σε μια σειρά από γεγονότα που υποστηρίζονται από έγγραφα και από τις καταθέσεις που λήφθηκαν από την επιτροπή.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο Υπουργός Οικονομικών, μέσα από αφοριστικές και προσβλητικές δηλώσεις τους, οι οποίες σε καμιά περίπτωση αφορούσαν τεκμηριωμένη αμφισβήτηση πτυχής ή πτυχών του πορίσματος, επέδειξαν πλήρη περιφρόνηση στο πόρισμα, αλλά και προς τον ίδιο τον πρόεδρο και τα μέλη της Ερευνητικής Επιτροπής.

Ως εκ των άνω, η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει ως ακολούθως:

1. Η Ερευνητική Επιτροπή έχει ενεργήσει μέσα στα πλαίσια των όρων εντολής που έλαβε από τον Γενικό Εισαγγελέα και οι πιθανές αστικές και ποινικές ευθύνες που εντοπίστηκαν θα πρέπει να συνεχίσουν να τυγχάνουν διερεύνησης από την Γενική Εισαγγελία και την αστυνομία, ώστε να οδηγηθούν ενώπιον της δικαιοσύνης όσοι κριθεί ότι υπέχουν ανάλογων ευθυνών.

Το πόρισμα είναι πλήρως σεβαστό για όλα τα συμπεράσματά του. Η επιλεκτική ανάγνωση είναι απαράδεκτη. Όλα τα πορίσματα ερευνητικών επιτροπών που διορίζονται από την Πολιτεία θα πρέπει να γίνονται σεβαστά και οι ευθύνες να αναλαμβάνονται έμπρακτα.

2. Καλεί τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Υπουργό Οικονομικών να επιδείξουν σεβασμό στην Ανεξάρτητη Ερευνητική Επιτροπή και να τερματίσουν την περιφρόνηση που επιδεικνύουν απέναντι στο τεκμηριωμένο και εμπειριστατωμένο πόρισμά της, αναλαμβάνοντας έμπρακτα τις πολιτικές ευθύνες που τους αναλογούν.
3. Καλεί τα πολιτικά κόμματα που έλεγχαν τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα πριν από το 2013 να αναλάβουν εμπράκτως τις πολιτικές ευθύνες που τους αναλογούν και τους καταλογίζει το πόρισμα.
4. Οι πολιτικές ευθύνες για την περίοδο μετά το 2013 βαραίνουν την κυβέρνηση, και δη τον Υπουργό Οικονομικών και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αφού ήταν γνώστες της κατάστασης, ένεκα των αποφάσεων, πράξεων, παραλείψεων, καθώς και της απουσίας πολιτικής βούλησης εκ μέρους της κυβέρνησης να υπερασπιστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο την εξεύρεση λύσεων που θα διατηρούσαν τη ΣΚΤ σε βιώσιμη τροχιά, ώστε να διατηρηθεί στη ζωή. Αντ' αυτού, μεθόδευσαν την κατάρρευση και την οδήγησαν σε μια προαποφασισμένη διαδικασία πώλησης σε μια ιδιωτική τράπεζα, στο πλαίσιο μιας κάκιστης και ετεροβαρούς για το κράτος και τους φορολογούμενους συμφωνίας.
5. Κύρια αίτια της κατάρρευσης του ΣΠΤ ήταν οι προσωπικές επιλογές και παραλείψεις του Υπουργού Οικονομικών τόσο για τον σχεδιασμό στρατηγικής για την τράπεζα, όσο και στην επιλογή ατόμων που θα ηγούνταν της προσπάθειας ο συνεργατισμός να διατηρήσει τη βιωσιμότητά του, αφού εκ του αποτελέσματος αποδείχτηκαν πολύ κατώτεροι των περιστάσεων. Ως εκ τούτου, ο Υπουργός Οικονομικών καλείται σε άμεση παραίτηση ή, σε διαφορετική περίπτωση, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καλείται να τον παύσει, ως ένδειξη της ελάχιστης ανάληψης ευθύνης εκ μέρους τους, δεδομένων των αποφάσεών τους που καθόρισαν την τραγική κατάληξη της τράπεζας.
6. Καλεί την κυβέρνηση να τερματίσει τις διαδικασίες αποξένωσης περιουσιακών στοιχείων της ΣΚΤ, καθώς και την εξεύρεση νόμιμων διόδων, προκειμένου αυτή η περιουσία, συμπεριλαμβανομένων των κτιρίων, αποθηκών, συσκευαστηρίων, εργοστασίων, οικοπέδων, έργων τέχνης, να δοθεί πίσω στους νόμιμους δικαιούχους της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του σχεδίου απόφασης των κ. Γιώργου Λιλλήκα και Γιώργου Περδίκη;

Ψηφίστε, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τέσσερις υπέρ.

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτύπα τη σφύρα.)

Με σαράντα έξι ψήφους εναντίον, τέσσερις ψήφους υπέρ και τρεις αποχές, το σχέδιο απόφασης απορρίπτεται.

Πάμε τώρα στο σχέδιο απόφασης του ΕΛΑΜ.

(Το κείμενο του σχεδίου απόφασης)

Σχέδιο απόφασης της Βουλής των Αντιπροσώπων

Αφού συζήτησε στο Τέταρτο Κεφάλαιο της ολομέλειας του σώματος σε ολόημερη συνεδρία της, στις 4 Απριλίου 2019, το θέμα «Έκθεση της Ερευνητικής Επιτροπής για την κατάρρευση του Συνεργατικού Πιστωτικού Συστήματος», που αφορούσε το πόρισμα που εξέδωσε την 1^η Μαρτίου 2019 η Ερευνητική Επιτροπή που διορίστηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με σχετικό Διάταγμα ημερομηνίας 6 Ιουλίου 2018.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η πιο πάνω Ερευνητική Επιτροπή έλαβε εντολή από τον Γενικό Εισαγγελέα, που τη διόρισε σύμφωνα με τον περί Ερευνητικών Επιτροπών Νόμο (Κεφ. 44), «όπως προβεί στη διεξαγωγή πλήρους και ενδεδειγμένης έρευνας με αντικείμενο τη διακρίβωση όλων εκείνων των γεγονότων, αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων που σχετίζονται με τους λόγους και τα αίτια που οδήγησαν το συνεργατικό πιστωτικό σύστημα και τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα) στην κατάσταση στην οποία περιήλθαν, περιλαμβανομένων και γεγονότων που ήθελαν προκύψει μετά το διορισμό της Επιτροπής, μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της Έκθεσης της Επιτροπής».

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Βουλή των Αντιπροσώπων μετά το 2013 κλήθηκε δύο φορές να ψηφίσει νομοσχέδια για την καταβολή ποσών που αφορούσαν την ανακεφαλαιοποίηση του Συνεργατικού Πιστωτικού Συστήματος με σκοπό να αποφευχθεί η κατάρρευσή του, καθιστώντας την Κυπριακή Δημοκρατία τον βασικό μέτοχο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ όσα συνέβησαν κατά καιρούς στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα έχουν δημιουργήσει τεράστια οικονομικά προβλήματα, με άμεσο αντίκτυπο στους φορολογούμενους πολίτες.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Βουλή των Αντιπροσώπων μέσω των διαδικασιών και αρμοδιοτήτων που διέπουν τις εξουσίες της νομοθετικής εξουσίας αποπειράθηκε να ασκήσει τον νενομισμένο κοινοβουλευτικό έλεγχο για τα τεκταινόμενα στον συνεργατισμό, δυστυχώς χωρίς αυτή να λαμβάνει αληθή και αντικειμενική ενημέρωση από την εκτελεστική εξουσία για τα κρίσιμα ζητήματα που αντιμετώπιζε το Συνεργατικό Πιστωτικό Σύστημα

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ευθύνες φυσικά βαραίνουν και την πλειοψηφία της Βουλής, που τον Οκτώβριο του 2016 αφαίρεσαν από τον Γενικό Ελεγκτή το δικαίωμα που είχε για να διενεργεί ελέγχους για τη διαχείριση του συνεργατισμού.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η πιο πάνω Ερευνητική Επιτροπή, ενεργώντας στα πλαίσια των όρων εντολής που έλαβε από τον Γενικό Εισαγγελέα, υπογραμμίζοντας τη μεγάλη κοινωνική προσφορά του συνεργατισμού ανέδειξε και τα διαχρονικά προβλήματα, τις παθογένειες, καθώς και τις ευθύνες που είχαν τα κόμματα για την κατάσταση που επικρατούσε.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ και πάλι σύμφωνα με το πόρισμα στο κεφάλαιο με τίτλο «Τα Πολιτικά Κόμματα» αναφέρει ότι «η ευθύνη τους υπήρξε τεράστια στην καταστροφική πορεία που ακολούθησε ο ΣΠΤ», αφού «κριτήριο των αποφάσεών τους δεν ήταν το καλώς νοούμενο συμφέρον του Συνεργατισμού αλλά περισσότερο η δική τους επικράτηση και η εξυπηρέτηση του δικού τους κομματικού συμφέροντος».

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ το πόρισμα της Ερευνητικής Επιτροπής απέδωσε κατά τρόπο ολοκληρωμένο, σαφή και τεκμηριωμένο τις πολιτικές, καθώς και πιθανές αστικές και ποινικές ευθύνες για τις ενέργειες, τις πράξεις και τις παραλείψεις των εμπλεκομένων στην τελική κατάρρευση του ΣΠΤ· εντούτοις μέχρι σήμερα ουδείς έχει αναλάβει την όποια πολιτική ευθύνη.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η πιο πάνω Ερευνητική Επιτροπή επιπρόσθετα κατέληξε, μεταξύ άλλων διαπιστώσεων, ότι πολιτική ευθύνη για την κατάρρευση του ΣΠΤ οφείλεται και στους λανθασμένους χειρισμούς και αποφάσεις ή παραλείψεις του Υπουργού Οικονομικών, καθώς και στο γεγονός ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε πλήρη εικόνα για κακώς έχοντα στον ΣΠΤ, ειδικότερα από τον Ιανουάριο του 2018 και μετά.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο Υπουργός Οικονομικών, μέσα από αφοριστικές και προσβλητικές δηλώσεις τους, οι οποίες σε καμιά περίπτωση αφορούσαν τεκμηριωμένη αμφισβήτηση πτυχής ή πτυχών του πορίσματος, επέδειξαν πλήρη περιφρόνηση στο πόρισμα, αλλά και προς τον ίδιο τον πρόεδρο και τα μέλη της Ερευνητικής Επιτροπής.

Ως εκ των άνω, η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει ως ακολούθως:

1. Η Ερευνητική Επιτροπή ενεργώντας μέσα στα πλαίσια των όρων εντολής της εντόπισε πιθανές αστικές και ποινικές ευθύνες. Η Γενική Εισαγγελία και η αστυνομία πρέπει να συνεχίσουν τη διερεύνηση, ώστε να οδηγηθούν οι υπαίτιοι ενώπιον της δικαιοσύνης.
2. Καλεί τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Υπουργό Οικονομικών να τερματίσουν την περιφρόνηση απέναντι στο πόρισμα και στην Ανεξάρτητη Ερευνητική Επιτροπή και να επιδείξουν σεβασμό αναλαμβάνοντας έμπρακτα τις πολιτικές ευθύνες που τους αναλογούν.
3. Καλεί τα κόμματα που έλεγχαν τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα, ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, να αναλάβουν εμπράκτως τις ευθύνες που τους αναλογούν.
4. Οι πολιτικές ευθύνες βαραίνουν τόσο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την κυβέρνησή του, όσο και τα πολιτικά κόμματα ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, οι οποίοι γνώριζαν επακριβώς την κατάσταση της ΣΚΤ. Αντί να δράσουν με βάση τις προειδοποιήσεις των Ευρωπαϊκών Θεσμών, τις αποσιώπησαν και τις αγνόησαν και μέσα από αποφάσεις, πράξεις, παραλείψεις και απουσία πολιτικής βούλησης για να εξευρεθούν λύσεις απέτυχαν να διατηρήσουν τη ΣΚΤ σε βιώσιμη τροχιά.
5. Πέραν των συλλογικών ευθυνών, καλείται ο Υπουργός Οικονομικών σε άμεση παραίτηση ή, σε διαφορετική περίπτωση, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καλείται να τον παύσει ως ένδειξη ελάχιστης ανάληψης ευθύνης εκ μέρους τους.
6. Καλεί την κυβέρνηση να τερματίσει τις διαδικασίες αποξένωσης περιουσιακών στοιχείων της ΣΚΤ, καθώς και την εξεύρεση νόμιμων διόδων, προκειμένου αυτή η περιουσία, συμπεριλαμβανομένων των κτιρίων, αποθηκών, συσκευαστηρίων, εργοστασίων, οικοπέδων, έργων τέχνης, να δοθεί πίσω στους νόμιμους δικαιούχους της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα έξι ψήφους εναντίον, δύο υπέρ και πέντε αποχές, το σχέδιο απόφασης απορρίπτεται.

Πάμε τώρα στο υπ' αριθμόν 3 θέμα, που είναι εξ αναβολής και τιτλοφορείται «Ο περί Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές Υποθέσεις Νόμος του 2014».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 3 θέματος είναι η εισαγωγή στην Κύπρο του θεσμού της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές και η νομοθετική ρύθμιση του θεσμού αυτού.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για το νομοσχέδιο «Ο περί Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές Υποθέσεις Νόμος του 2014»

Παρόντες:

Γεώργιος Γεωργίου, πρόεδρος

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

Δημήτρης Δημητρίου

Πανίκος Λεωνίδου

Άριστος Δαμιανού

Κωστής Ευσταθίου

Ευανθία Σάββα

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε αριθμό συνεδριάσεων της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 7 Σεπτεμβρίου 2016 και 27 Φεβρουαρίου 2019. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η Επίτροπος Νομοθεσίας και Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ο νυν και ο τέως πρόεδρος του Οικογενειακού Δικαστηρίου, εκπρόσωποι του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, του Συνδέσμου Διαμεσολάβησης Κύπρου, του Παγκύπριου Συνδέσμου Χωρισμένων Γυναικών, της Ομάδας Πρωτοβουλίας Χωρισμένων Γυναικών Ενάντια στην Οικονομική Βία, του Παγκύπριου Συνδέσμου για τα Δικαιώματα και Αξιοπρέπεια των Διαζευγμένων Ανδρών και των γυναικείων οργανώσεων.

Υπενθυμίζεται ότι η εξέταση του νομοσχεδίου άρχισε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών της προηγούμενης βουλευτικής περιόδου και διεξήχθη σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Ιανουαρίου, στις 30 Σεπτεμβρίου και στις 14 Οκτωβρίου 2015, ωστόσο δεν κατέστη δυνατή η ολοκλήρωσή της και συνεχίστηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών της παρούσας Βουλής.

Σκοπός του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι η εισαγωγή στην Κύπρο του θεσμού της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές και η νομοθετική ρύθμιση του θεσμού αυτού.

Ειδικότερα, στο νομοσχέδιο όπως είχε αρχικά κατατεθεί από την εκτελεστική εξουσία προβλέπονται τα ακόλουθα:

1. Καθορίζεται η έννοια της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές ως μια διαδικασία κατά την οποία τα μέρη με τη βοήθεια τρίτου, αμερόληπτου και ανεξάρτητου προσώπου, χωρίς αντιπαλότητα και κακή προδιάθεση βοηθούνται στο να λάβουν υπόψη τους και να διερευνήσουν τις διαθέσιμες σε αυτά επιλογές και να επικοινωνήσουν καλύτερα μεταξύ τους, με σκοπό να φθάσουν σε κοινές αποφάσεις για τη διευθέτηση των οικογενειακών τους διαφορών τόσο για το παρόν όσο και για το μέλλον.
2. Καθορίζονται οι βασικές αρχές που διέπουν τη διαμεσολάβηση, συμπεριλαμβανομένων των αρχών της απαγόρευσης των διακρίσεων, της διασφάλισης του συμφέροντος του παιδιού, της αντικειμενικότητας και αμεροληψίας, της εμπιστευτικότητας και της εθελούσιας συμμετοχής των μελών.
3. Εγκαθιδρύεται Μητρώο Οικογενειακών Διαμεσολαβητών και καθορίζονται τα προσόντα που πρέπει να κατέχουν διαμεσολαβητές για την εγγραφή τους στο μητρώο, καθώς και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες διενεργείται η διαγραφή τους από το μητρώο.
4. Ρυθμίζεται η διαδικασία της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές, η οποία δυνατόν να αρχίζει είτε πριν από την έναρξη δικαστικής διαδικασίας είτε στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας είτε μετά το πέρας δικαστικής διαδικασίας.
5. Καθορίζονται ο τρόπος ολοκλήρωσης της διαδικασίας διαμεσολάβησης, είτε με τη σύναψη συμφωνίας συμβιβασμού είτε με τη σύναξη πρακτικού μη επίτευξης τέτοιας συμφωνίας, καθώς και οι λόγοι και οι προϋποθέσεις για τον τερματισμό της διαδικασίας διαμεσολάβησης.
6. Καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία κατάθεσης της συμφωνίας συμβιβασμού στο δικαστήριο και παρέχεται η δυνατότητα στο δικαστήριο να κηρύξει το σύνολο ή μέρος αυτής ως εκτελεστό κατά τον

ίδιο τρόπο που εκτελείται δικαστική απόφαση ή διάταγμα ή, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, να απορρίψει την αίτηση για εκτέλεση της συμφωνίας συμβιβασμού.

7. Καθορίζονται τα πειθαρχικά παραπτώματα που δυνατόν να διαπράξει διαμεσολαβητής και οι πειθαρχικές διαδικασίες εναντίον διαμεσολαβητή σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τους οικείους επαγγελματικούς συνδέσμους στους οποίους οι διαμεσολαβητές είναι εγγεγραμμένοι.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η διαβούλευση για τη δημιουργία θεσμού οικογενειακής διαμεσολάβησης άρχισε το 2001 με τη σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής υπό την προεδρία του Επιτρόπου Νομοθεσίας και με τη συμμετοχή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η οποία ετοίμασε σχετικό νομοσχέδιο, το οποίο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων και έτυχε εκτενούς συζήτησης ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών από το 2005 έως το 2010, χωρίς όμως να καταστεί δυνατή η προώθησή του στην ολομέλεια του σώματος. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, το υπό συζήτηση νομοσχέδιο είναι το αποτέλεσμα περαιτέρω επεξεργασίας του προαναφερόμενου νομοσχεδίου από την Επίτροπο Νομοθεσίας σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, όπως δήλωσε η εκπρόσωπός του στην επιτροπή, εκτιμά ότι η εφαρμογή του θεσμού της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές θα συμβάλει στη μείωση του χρόνου που απαιτείται για την επίλυση τέτοιων διαφορών μέσω δικαστικών διαδικασιών, καθώς και στον περιορισμό των εξόδων τόσο των μερών στη διαφορά όσο και του ίδιου του κράτους, δεδομένου ότι σε περίπτωση επιτυχούς ολοκλήρωσης της διαδικασίας διαμεσολάβησης θα μειωθούν τα δικαστικά έξοδα και θα αποφορτιστεί το δικαστικό σύστημα.

Η εκπρόσωπος των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου και εξέφρασε την άποψη ότι οι μακροχρόνιες δικαστικές διαδικασίες και η αντιδικία μεταξύ των γονέων αποβαίνουν εις βάρος του παιδιού και ότι η διαμεσολάβηση ως εναλλακτική των δικαστηρίων διαδικασία είναι αναγκαία.

Η Επίτροπος Νομοθεσίας και Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού υποστήριξε ότι η διαδικασία της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές καθίσταται ολοένα και πιο απαραίτητη στη σημερινή κοινωνία και επισήμανε τη δυνατότητα που παρέχεται με τη διαμεσολάβηση για επίλυση διαφορών σε ένα δομημένο πλαίσιο διαλόγου και ελεγχόμενης αντιπαλότητας, μέσα από την αναζήτηση αμοιβαία αποδεχτών λύσεων, συχνά σε μικρότερο χρονικό διάστημα σε σχέση με τις δικαστικές διαδικασίες. Η χρήση της διαδικασίας διαμεσολάβησης σύμφωνα με την ίδια μπορεί να θεωρηθεί σε πολλές περιπτώσεις ότι εξυπηρετεί καλύτερα το συμφέρον όχι μόνο των ίδιων των μερών στη διαφορά, αλλά και των επηρεαζόμενων παιδιών.

Ο τέως πρόεδρος του Οικογενειακού Δικαστηρίου ενημέρωσε την επιτροπή ότι το υπό συζήτηση νομοσχέδιο είναι απόλυτα συμβατό με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και διαβίβασε ότι το Ανώτατο Δικαστήριο διάκειται θετικά όσον αφορά τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας επισήμανε στην επιτροπή ότι η χρήση της διαδικασίας διαμεσολάβησης θα βοηθήσει τα μέρη να επιλύσουν τις διαφορές τους και ως αποτέλεσμα θα μειωθεί το κόστος της παρεχόμενης νομικής αρωγής από το κράτος, αφού θα απαιτείται λιγότερος δικαστικός χρόνος σε σύγκριση με τον χρόνο που απαιτείται για δικαστική επίλυση των διαφορών αυτών χωρίς διαμεσολάβηση.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου συμφώνησε, ως θέμα αρχής, με τη θέσπιση του θεσμού της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές, εκφράζοντας παράλληλα ανησυχία για τη θεσμοθέτηση διαμεσολάβησης, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα παροχής νομικής συμβουλής, με ενδεχόμενο να διεξαχθεί με πλάνη για τον νόμο και τα δικαιώματα των μερών και με τον συνεπαγόμενο κίνδυνο να προσφέρει επίλυση στις διαφορές των μερών η οποία να μην μπορεί νομικά να εφαρμοστεί. Συναφώς, κατέθεσε γραπτώς εισηγήσεις αναφορικά με συγκεκριμένες πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Η αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Διαμεσολάβησης Κύπρου χαιρέτισε την ετοιμασία του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και συμφώνησε με τις πλείστες των προνοιών που περιλαμβάνονται σε αυτό, ενώ κατέθεσε σε γραπτό σημείωμα αριθμό εισηγήσεων σχετικά με συγκεκριμένες πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Η εκπρόσωπος του Παγκύπριου Συνδέσμου Χωρισμένων Γυναικών συμφώνησε με τη θεσμοθέτηση διαδικασίας διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές, εκφράζοντας ταυτόχρονα επιφυλάξεις κατά πόσο με τη διαδικασία αυτή δυνατόν να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που αφορούν την ταχύτητα και το κόστος της διαδικασίας επίλυσης οικογενειακών διαφορών, καθώς και τη διασφάλιση της προστασίας των παιδιών. Παράλληλα, εισηγήθηκε όπως η διαμεσολάβηση διεξάγεται από τρεις διαμεσολαβητές με ειδικότητα στη νομική, στην παιδοψυχολογία και στην κοινωνιολογία.

Η εκπρόσωπος της Ομάδας Πρωτοβουλίας Χωρισμένων Γυναικών Ενάντια στην Οικονομική Βία συμφώνησε με τις θέσεις που εκφράστηκαν από την εκπρόσωπο του Παγκύπριου Συνδέσμου Χωρισμένων Γυναικών, τονίζοντας παράλληλα ότι το κύριο μέλημα της ομάδας που εκπροσωπεί είναι το συμφέρον των παιδιών.

Η εκπρόσωπος της Παγκύπριας Κίνησης Ίσα Δικαιώματα-Ίσες Ευθύνες συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου και επιφυλάχθηκε να αξιολογήσει τον νέο θεσμό μετά την εφαρμογή του.

Η εκπρόσωπος της ΣΕΚ εξέφρασε επιφυλάξεις κατά πόσο ο θεσμός της διαμεσολάβησης θα επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Η εκπρόσωπος της ΠΟΓΟ ενημέρωσε την επιτροπή ότι δεν κλήθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις τους στα πλαίσια δημόσιας διαβούλευσης για το νομοσχέδιο και επιφυλάχθηκε να καταθέσει τις θέσεις της γραπτώς.

Η εκπρόσωπος της Γυναικείας Κίνησης Οικολόγων συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου και εξέφρασε ικανοποίηση για την περίληψη στο νομοσχέδιο προνοιών αναφορικά με τα θύματα βίας στην οικογένεια.

Κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου την επιτροπή απασχόλησαν ιδιαίτερα τα πιο κάτω ζητήματα:

1. Η δυνατότητα υποχρεωτικής χρήσης της διαμεσολάβησης στα μέρη σε οικογενειακή διαφορά αντί της εθελοντικής χρήσης της διαδικασίας όπως προβλέπεται στο νομοσχέδιο.

Αναφορικά με το ζήτημα αυτό, η Επίτροπος Νομοθεσίας και Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού ενημέρωσε την επιτροπή ότι βασικός λόγος για τον οποίο στο νομοσχέδιο προβλέπεται εθελοντική συμμετοχή σε διαμεσολάβηση και όχι υποχρεωτική συμμετοχή στη διαδικασία αυτή είναι η εκτίμηση ότι, αν ένα από τα μέρη δεν επιθυμεί να λειτουργήσει επιτυχώς η διαμεσολάβηση, τότε δεν είναι δυνατή η επίτευξη συμβιβασμού ως αποτέλεσμα της διαδικασίας.

Η αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Διαμεσολαβητών Κύπρου εξέφρασε την άποψη ότι η διαμεσολάβηση είναι καθαρά εθελοντική διαδικασία και δεν είναι θεμιτό να επιβληθεί στα μέρη με νομοθεσία.

Η εκπρόσωπος της Σοσιαλιστικής Γυναικείας Οργάνωσης τάχθηκε υπέρ της υποχρεωτικής παραπομπής σε διαμεσολάβηση, εκφράζοντας την άποψη ότι με τον τρόπο αυτό θα βοηθηθεί σε μεγαλύτερο βαθμό η επίλυση οικογενειακών διαφορών.

Η εκπρόσωπος της Γυναικείας Κίνησης Οικολόγων τάχθηκε ενάντια στην επιβολή υποχρέωσης στα μέρη για διαμεσολάβηση.

2. Η θέσπιση ειδικού πειθαρχικού κώδικα και ξεχωριστού πειθαρχικού οργάνου για οικογενειακούς διαμεσολαβητές.

Καθόσον αφορά στο ζήτημα αυτό, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως σε σχετική επιστολή του προς την επιτροπή εκφράζει τη θέση ότι θεωρεί ικανοποιητικές τις υφιστάμενες πρόνοιες του νομοσχεδίου που αφορούν στις πειθαρχικές διαδικασίες εναντίον διαμεσολαβητών, σύμφωνα με τις οποίες ο πειθαρχικός έλεγχος θα ασκείται από τα οικεία επαγγελματικά σώματα στα οποία είναι εγγεγραμμένοι οι διαμεσολαβητές. Στην ίδια επιστολή αναφέρεται ότι, σε περίπτωση που η Βουλή των Αντιπροσώπων επιθυμεί τη σύσταση ειδικού πειθαρχικού συμβουλίου για τους οικογενειακούς διαμεσολαβητές, το υπουργείο δε θα φέρει ένσταση στη συμπερίληψη των σχετικών προνοιών στο νομοσχέδιο.

Η Επίτροπος Νομοθεσίας και Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού εξέφρασε την άποψη ότι, σε περίπτωση που εφαρμοστούν οι πρόνοιες του νομοσχεδίου αναφορικά με την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου των διαμεσολαβητών από τους οικείους επαγγελματικούς συλλόγους, θα προκύψει ζήτημα άνισης μεταχείρισης των διαμεσολαβητών, αφού αυτοί θα έχουν διαφορετική αντιμετώπιση ανάλογα με το πειθαρχικό όργανο του οικείου επαγγελματικού συλλόγου. Επιπρόσθετα, τόνισε το γεγονός ότι, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ως διαμεσολαβητών, οι ενδιαφερόμενοι δε θα λειτουργούν υπό την ιδιότητα του μέλους του οικείου επαγγελματικού συλλόγου, αλλά υπό την ιδιότητα του διαμεσολαβητή οικογενειακών διαφορών. Με το νομοσχέδιο αυτό, όπως επισήμανε η ίδια, θεσπίζεται νέο επάγγελμα, το οποίο χρειάζεται εξειδικευμένο πειθαρχικό σώμα, έτσι ώστε να υπάρχει ομοιομορφία στον έλεγχο των μελών του επαγγέλματος αυτού.

Τόσο ο νυν όσο και ο τέως πρόεδρος του Οικογενειακού Δικαστηρίου συμφώνησαν με την επίτροπο ότι τυχόν πειθαρχικά παραπτώματα πρέπει να εξετάζονται από το ίδιο πειθαρχικό σώμα και να επιβάλλονται οι ίδιες ποινές, έτσι ώστε να τηρείται η αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Με την επίτροπο συμφώνησε επίσης η εκπρόσωπος των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας δήλωσε στην επιτροπή ότι δεν εντόπισε νομικό κώλυμα στη δημιουργία ξεχωριστού πειθαρχικού οργάνου για τους διαμεσολαβητές οικογενειακών διαφορών.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου συμφώνησε με την επιτροπή και τάχθηκε κατά της ανάθεσης της ευθύνης για τον πειθαρχικό έλεγχο των διαμεσολαβητών οικογενειακών διαφορών στους οικείους επαγγελματικούς συλλόγους, καταθέτοντας παράλληλα εισήγηση για την ίδρυση πειθαρχικού οργάνου που θα ορίζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Η αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Διαμεσολαβητών Κύπρου εξέφρασε την άποψη ότι δεν εγείρονται πειθαρχικά θέματα σε σχέση με διαμεσολαβητές.

3. Η απαιτούμενη ακαδημαϊκή κατάρτιση των προσώπων που θα ασκούν το επάγγελμα του διαμεσολαβητή οικογενειακών διαφορών.

Σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, επιτρέπεται η εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών και κατ' επέκταση η άσκηση του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή οικογενειακών διαφορών σε πρόσωπο το οποίο κατέχει πτυχίο στα νομικά ή στην ψυχολογία ή στην κοινωνική εργασία ή σε οποιοδήποτε άλλο θέμα δυνατόν να καθορισθεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Συγκεκριμένα, την επιτροπή προβληματίσε η δυνατότητα παροχής ικανοποιητικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης από διαμεσολαβητή που δεν έχει νομική κατάρτιση, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις περιουσιακών διαφορών, στα πλαίσια της εξέτασης των οποίων τίθενται πολύπλοκα νομικά θέματα.

Μέλη της επιτροπής εξέφρασαν επίσης προβληματισμό αναφορικά με τη δυνατότητα που παρέχεται στο Υπουργικό Συμβούλιο να καθορίσει με απόφασή του πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλο που δεν περιλαμβάνεται στον προτεινόμενο νόμο ως αποδεκτό για την εγγραφή διαμεσολαβητή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών.

Η Επίτροπος Νομοθεσίας και Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού εξέφρασε την άποψη ότι το αναγκαίο προσόν ενός διαμεσολαβητή είναι να έχει τις δεξιότητες να φέρει σε επαφή τα μέρη, για να συμβιβαστούν και να αποφασίσουν συναινετικά, ανεξάρτητα από το μέγιστο των δικαιωμάτων τους. Όπως δήλωσε η ίδια, το μοντέλο αυτό της διαμεσολάβησης έχει εφαρμοστεί με επιτυχία σε αριθμό κρατών και οι σχετικές πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου έχουν βασιστεί στη διαδικασία που ακολουθείται στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου ανέλυσε τις επιφυλάξεις του όσον αφορά στην εμπλοκή διαμεσολαβητή χωρίς νομική κατάρτιση σε περιουσιακές διαφορές, αφού πρόκειται για νομικά πολύπλοκα θέματα.

Η αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Διαμεσολαβητών Κύπρου δήλωσε ότι διαμεσολάβηση μπορεί να διενεργείται από κατάλληλα εκπαιδευμένα πρόσωπα οποιουδήποτε επαγγελματικού κλάδου, χωρίς να απαιτείται προπαίδεια στις συγκεκριμένες επιστήμες που αναφέρονται στο νομοσχέδιο. Η ίδια ενημέρωσε την επιτροπή ότι ήδη λειτουργούν με επιτυχία ως διαμεσολαβητές σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις πρόσωπα τα οποία δεν έχουν ακαδημαϊκά προσόντα οικονομολόγων. Εισηγήθηκε όμως, σε περίπτωση που δε διασκεδαστούν οι ανησυχίες των μελών της επιτροπής, όπως θεσμοθετηθεί διαδικασία συνδιαμεσολάβησης, όπου η διαμεσολάβηση θα διενεργείται από δύο διαμεσολαβητές, ο ένας εκ των οποίων θα είναι νομικός.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου, αναθέωρησε το κείμενο του νομοσχεδίου, υιοθετώντας αριθμό εισηγήσεων που τέθηκαν ενώπιόν της τόσο από τα ενδιαφερόμενα μέρη όσο και από τα μέλη της επιτροπής. Το αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου διανεμήθηκε στα ενδιαφερόμενα μέρη και αποτέλεσε αντικείμενο περαιτέρω εξέτασης από την επιτροπή.

Κατά την περαιτέρω εξέταση του αναθεωρημένου κειμένου του νομοσχεδίου την επιτροπή απασχόλησαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

1. Η ευρύτητα του ορισμού του όρου «οικογενειακή διαφορά», στον οποίο, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνεται και διαφορά που αφορά τη γονική μέριμνα, χωρίς όμως να προβλέπεται ρητή εξαίρεση της αφαίρεσης ή της ανάθεσης της γονικής μέριμνας.

Σημειώνεται ότι η συμπερίληψη οποιουδήποτε θέματος στον ορισμό του όρου «οικογενειακή διαφορά» συνεπάγεται ότι το εν λόγω θέμα μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διαμεσολάβησης σύμφωνα με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Ειδικότερα, η επιτροπή επισήμανε ότι η αφαίρεση ή η ανάθεση της γονικής μέριμνας αποτελεί κανόνα αναγκαστικού δικαίου (jus cogens), δηλαδή κανόνα δικαίου η εφαρμογή του οποίου δεν μπορεί να αποκλειστεί από αντίθετη ιδιωτική βούληση.

2. Η επιβολή περιορισμών στη χρονική διάρκεια της διαμεσολάβησης που διεξάγεται, ενώ εκκρεμεί σχετική διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο της Δημοκρατίας, σε υπόμνημά του που κατατέθηκε στην επιτροπή, εξέφρασε την άποψη ότι οι προτεινόμενες με το νομοσχέδιο ρυθμίσεις που αφορούν στην αναστολή της δικαστικής διαδικασίας για τη διεξαγωγή διαμεσολάβησης όχι μόνο δε συμβάλλουν στην απάμβλυνση του προβλήματος των καθυστερήσεων στην εκδίκαση των υποθέσεων και του περιορισμού των δικαστικών εξόδων, αλλά ενδέχεται να εξισώσουν τη διαμεσολάβηση με δικαστική διαδικασία και να την καταστήσουν αναποτελεσματική. Στο εν λόγω υπόμνημα το Ανώτατο Δικαστήριο εισηγείται όπως στον προτεινόμενο νόμο καθοριστεί περιοριστικά η χρονική διάρκεια της διαμεσολάβησης, καθώς και ο αριθμός των συνεδριών για ολοκλήρωσή της και δηλώνει ότι δεν αντιτίθεται στην παροχή δυνατότητας αναβολής της δικαστικής διαδικασίας για μία μόνο φορά, εφόσον οριστεί περιοριστικά και ο αριθμός των απαιτούμενων συνεδριών για ολοκλήρωση της διαδικασίας διαμεσολάβησης.

Η Επίτροπος Νομοθεσίας και Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού εξέφρασε την άποψη ότι οι χρονικοί περιορισμοί που προβλέπονταν στο νομοσχέδιο, όπως αυτό είχε αρχικά κατατεθεί, και οι οποίοι διαγράφηκαν στο αναθεωρημένο κείμενο πρέπει να παραμείνουν, έτσι ώστε να μην επιτρέπεται η επ' αόριστον συνέχιση της διαδικασίας διαμεσολάβησης.

3. Η σύνθεση του πειθαρχικού συμβουλίου για την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου επί διαμεσολαβητών οικογενειακών διαφορών, όπως αυτή προτάθηκε από την επιτροπή στο αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την εν λόγω πρόνοια, ως πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου διορίζεται πρόσωπο με νομική κατάρτιση, το οποίο δεν είναι εγγεγραμμένο στο Μητρώο Οικογενειακών Διαμεσολαβητών και που υποδεικνύεται από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας σε σχετική επιστολή της προς την επιτροπή εκφράζει τη θέση ότι στο παρόν στάδιο δεν είναι δυνατόν να αναλάβει την προεδρία του πειθαρχικού συμβουλίου λειτουργός της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και παράλληλα υποβάλλει εισήγηση όπως ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εισηγείται στο Υπουργικό Συμβούλιο τρία πρόσωπα με πτυχίο νομικής αναγνωρισμένο από το Νομικό Συμβούλιο και το Υπουργικό Συμβούλιο να διορίζει ένα από τα πρόσωπα αυτά ως πρόεδρο του συμβουλίου.

4. Τα προσόντα και οι προϋποθέσεις για εγγραφή στο Μητρώο Οικογενειακών Διαμεσολαβητών και κατ' επέκταση για άσκηση του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή οικογενειακών διαφορών.

Ειδικότερα, μέλη της επιτροπής εξέφρασαν προβληματισμό αναφορικά με τα πιο κάτω θέματα:

- α. Η δυνατότητα διαμεσολαβητών που δεν έχουν νομική κατάρτιση να παρέχουν ικανοποιητικές υπηρεσίες διαμεσολάβησης σε περιπτώσεις περιουσιακών διαφορών στο πλαίσιο της εξέτασης των οποίων τίθενται πολύπλοκα νομικά θέματα, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 2 και 11 του περί Δικηγόρων Νόμου. Σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις, η παροχή γνωμάτευσης σε κάθε νομικό θέμα συνιστά άσκηση της δικηγορίας και συνεπώς, αν αυτή παρέχεται από πρόσωπο που δεν είναι εγγεγραμμένο στο Μητρώο Δικηγόρων ή δεν είναι κάτοχος ετήσιας άδειας που ισχύει κατά τον χρόνο της παροχής της γνωμάτευσης, συνιστά ποινικό αδίκημα.
- β. Η πιθανότητα σύγκρουσης συμφερόντων, σε περίπτωση που δικηγόρος που ασκεί τη δικηγορία στον τομέα του οικογενειακού δικαίου αναλάβει καθήκοντα διαμεσολαβητή σε οικογενειακές υποθέσεις.
- γ. Η δυνατότητα να τεθεί προϋπόθεση για εγγραφή στο Μητρώο Οικογενειακών Διαμεσολαβητών που να αφορά στη γνώση της ελληνικής γλώσσας, καθώς και συγκεκριμένη χρονική διάρκεια διαμονής στη Δημοκρατία. Ο εν λόγω προβληματισμός εστιάζεται στην ανάγκη ο διαμεσολαβητής να γνωρίζει την κοινωνία από την οποία προέρχονται και στην οποία ζουν τα μέρη σε οικογενειακή διαμεσολάβηση, καθώς και να έχει την ικανότητα επικοινωνίας με τα μέρη σε γλώσσα κατανοητή από αυτά.

Υπό το φως όλων όσων τέθηκαν ενώπιόν της, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών αποφάσισε ομόφωνα όπως αναθεωρήσει περαιτέρω το κείμενο του νομοσχεδίου, έτσι ώστε:

1. να προβλέπεται ρητά ότι θέματα αφαίρεσης ή ανάθεσης γονικής μέριμνας δεν περιλαμβάνονται στον ορισμό του όρου «οικογενειακή διαφορά» και κατ' επέκταση δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαμεσολάβησης,
2. να διαγραφεί το άρθρο 10(2), το οποίο προβλέπει την υποχρέωση του διαμεσολαβητή να παρέχει νομικές πληροφορίες, εφόσον έχει την ανάλογη νομική κατάρτιση, και
3. να καθοριστεί περιοριστικά η χρονική διάρκεια της αναβολής της δικαστικής διαδικασίας για σκοπούς διεξαγωγής διαμεσολάβησης σε τρεις μήνες και να παρασχεθεί δυνατότητα για μία μόνο παράταση αυτού του χρονικού διαστήματος για περαιτέρω περίοδο δύο μηνών.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή επέφερε στο κείμενο του νομοσχεδίου περαιτέρω τροποποιήσεις, με σκοπό τη διασαφήνιση των προνοιών του, καθώς και τη βελτίωσή του από νομοτεχνικής άποψης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, διαμόρφωσε τις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο πρόεδρος και το μέλος της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού εισηγούνται στη Βουλή την ψήφιση του νομοσχεδίου, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω και αφού πρώτα τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές Υποθέσεις Νόμος του 2019».
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών του διαμορφωμένου κειμένου του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υποβάλλει την παρούσα έκθεσή της στην ολομέλεια της Βουλής για συζήτηση και λήψη τελικής απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Γεωργίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεωργίου. Υπάρχουν τρεις ομιλητές, ο κ. Γεωργίου, ο κ. Ευσταθίου και ο κ. Δαμιανού. Μέχρι τρία λεπτά οι πρώτες τοποθετήσεις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Χίλια μύρια κύματα. Χρησιμοποιώ αυτές τις τρεις λέξεις, που έχουν τη δική τους ιστορία, για να τονίσω τα πολλά εμπόδια και τις δυσκολίες της διαχρονικής διαβούλευσης για τη δημιουργία του θεσμού του διαμεσολαβητή σε οικογενειακές υποθέσεις, που άρχισε, παρακαλώ, από το 2001.

Τέθηκε ως νομοσχέδιο που συζητούνταν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών από το 2005 έως το 2010, χωρίς να καταστεί δυνατή η προώθησή του στην ολομέλεια, και έκτοτε αποσύρθηκε. Συνεχίστηκε η διαβούλευση και επανακατατέθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών το 2013. Συζητήθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών της προηγούμενης βουλευτικής περιόδου τον Γενάρη, τον Σεπτέμβρη και τον Οκτώβρη του 2015. Συνεχίσαμε τη συζήτησή του από τον Σεπτέμβρη του 2016 μέχρι και τον Φλεβάρη του 2019 σε αρκετές συνεδρίες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών.

Μέσα από μια αμφίδρομη και ενδελεχή συζήτηση και ύστερα από τρεις αναθεωρήσεις και πληθώρα τροπολογιών, τα ενδιαφερόμενα μέρη καλόπιστα πιστεύω ότι κτίσαμε ως Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, όσον αφορά τη νομοτεχνική επεξεργασία, ένα σωστό νομοθέτημα και ότι ο θεσμός της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές υποθέσεις θα φέρει τα στοχευόμενα επιθυμητά αποτελέσματα και γι' αυτό ευχαριστώ τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών.

Το υπό συζήτηση νομοσχέδιο είναι ένα σημαντικό μέτρο που συνδέεται άμεσα με τις αλλαγές στο υφιστάμενο πλέγμα νομοθεσιών του οικογενειακού δικαίου που κατατέθηκαν και συζητούνται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών και που αναμένεται να επιφέρουν σημαντικές βελτιώσεις στα θέματα γάμου, διαζυγίου, σχέσεων γονέων και τέκνων, κληρονομικής διαδοχής και διασφάλισης των δικαιωμάτων του παιδιού, σε περιπτώσεις εκδίκασης υποθέσεων οικογενειακού δικαίου.

Σκοπός του συγκεκριμένου νομοσχεδίου είναι να καθορίσει την έννοια της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές υποθέσεις ως μιας διαδικασίας κατά την οποία τα μέρη με τη βοήθεια τρίτου, ανεξάρτητου και αντικειμενικού προσώπου, του διαμεσολαβητή, χωρίς αντιπαλότητα και κακή προδιάθεση, βοηθούνται στο να λάβουν υπόψη τους και να διερευνήσουν τις διαθέσιμες επιλογές και να επικοινωνήσουν καλύτερα μεταξύ τους. Στόχος είναι να φθάσουν τα μέρη σε κοινές αποφάσεις και διευθετήσεις σε σχέση με τις οικογενειακές τους υποθέσεις τόσο για το παρόν όσο και για το μέλλον.

Περαιτέρω, η διαβούλευση σε οικογενειακές υποθέσεις θα συμβάλει στη μείωση του χρόνου που απαιτείται για την επίλυση τέτοιων διαφορών αποκλειστικά μέσω δικαστικών διαδικασιών, καθώς και στον περιορισμό των εξόδων τόσο των μερών όσο και του κράτους, δεδομένου ότι, για να αποφέρει θετικά αποτελέσματα, αποφορτίζεται το δικαστικό σύστημα. Το νομοσχέδιο ρυθμίζει ειδικότερα μεταξύ άλλων τις βασικές αρχές που διέπουν τη διαμεσολάβηση, όπως τις αρχές...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Γεωργίου, ολοκληρώστε, σας παρακαλώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

...της διασφάλισης του συμφέροντος του παιδιού, της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας, καθώς και της εμπιστευτικότητας. Ταυτόχρονα, γίνεται αναφορά σε ζητήματα που αφορούν τα αποτελέσματα της διαδικασίας διαμεσολάβησης, τις προϋποθέσεις τερματισμού της διαδικασίας, τη σύναψη συμφωνίας συμβιβασμού, καθώς και τα θέματα πειθαρχικών παραπτώματων και πειθαρχικών διαδικασιών εναντίον των διαμεσολαβητών.

Τέλος, θα συμφωνήσω και με τους συναδέλφους που είχαν κάποιες επιφυλάξεις όσον αφορά πρόνοιες και διατάξεις του νομοσχεδίου. Παρά την κοπιώδη δουλειά που έγινε, συμμερίζομαι τις επιφυλάξεις αυτές, όμως είμαι της σχολής ότι αυτές αφορούν το νομοσχέδιο. Οι σκοποί και οι επιδιώξεις όμως του όποιου νομοσχεδίου αξιολογούνται μετά την πρακτική εφαρμογή του ως νόμου πλέον, εκεί όπου θα εντοπιστούν ενδεχομένως κενά και αδυναμίες του θεσμού. Εδώ θα είμαστε, να τα διορθώσουμε και να τα συμπληρώσουμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Ασφαλώς και ο θεσμός της διαμεσολάβησης είναι και θετικός και θεμιτός, γι' αυτό και τον υποστηρίζουμε. Σκοπεί σε μια απλοποίηση διαδικασιών, σε μια ταχύτητα λήψεως αποφάσεων για ευαίσθητα θέματα που αφορούν την κυπριακή οικογένεια και γι' αυτό, επαναλαμβάνω, είμαστε θετικοί ως προς τον θεσμό, όμως, όπως είναι διατυπωμένο το νομοσχέδιο, αυτό στην ουσία που επιτυγχάνεται είναι η δημιουργία ενός ακόμα επαγγέλματος, αυτού του διαμεσολαβητή. Η έμφαση δίδεται κυρίως στη ρύθμιση του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή και όχι στα χωρισμένα τα ζευγάρια, στις οικογένειες που έχουν προβλήματα και ειδικότερα στα παιδιά, τα οποία διάγουν έναν βίο..., μια ευαίσθητη περίοδο της ζωής τους και ειλικρινά περνούν δύσκολες στιγμές, όταν χωρίζει ένα ζευγάρι, όταν χωρίζουν οι γονείς.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω και πάντοτε θετικοί με τον θεσμό, έχουμε τις ενστάσεις μας, που αφορούν την αναποτελεσματικότητα του νομοσχεδίου στην επίλυση των διαφορών, τον αποπροσανατολισμό του... Θέματα διαμεσολάβησης επεκτείνονται σε ζητήματα λεπτά και ευαίσθητα, πέραν του πεδίου γνώσης και ικανότητας του διαμεσολαβητή. Υπενθυμίζω ότι το νομοσχέδιο ομιλεί για εικοσιτετράωρη εκπαίδευση του διαμεσολαβητή... Προσέξτε, είκοσι τέσσερις ώρες, προκειμένου να διαμεσολαβήσει σε ζητήματα περιουσιακών διαφορών ή γονικής μέριμνας, είκοσι τέσσερις ώρες εκπαίδευση!

Παράλληλα, επιτρέπεται στον διαμεσολαβητή να ασκεί το επάγγελμά, εάν είναι δικηγόρος, αν είναι λογιστής, αν είναι πιθανότατα ασφαλιστής... Ας κάνουμε και τον διαμεσολαβητή! Μετατρέπεται η διαμεσολάβηση σε πάρεργο και έχουμε να κάνουμε με λύση ζητημάτων, επίλυση ζητημάτων που αφορούν ζευγάρια και παιδιά, οικογένειες οι οποίες κινδυνεύουν. Γι' αυτό τον λόγο και επειδή ακριβώς ούτε καν τη διάρκεια της διαμεσολάβησης ρυθμίζουμε και το ποιες θα είναι οι ευθύνες του διαμεσολαβητή, πέραν των πειθαρχικών... Γιατί είναι τραγικό... Φανταστείτε να παραπλανάται ο ένας ή ο άλλος από έναν κακό διαμεσολαβητή -δε λέω ότι θα είναι όλοι κακοί- να παρασύρεται κάποιος και να παραιτείται είτε από περιουσιακά δικαιώματα ή από γονικά δικαιώματα. Ποιες είναι οι ευθύνες του κακού διαμεσολαβητή; Δεν υπάρχουν στον νόμο και γι' αυτό τον λόγο εμείς, θετικοί με τον θεσμό, δε θα μπορέσουμε να υποστηρίξουμε αυτό το νομοσχέδιο και θα τηρήσουμε αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δαμιανού.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πολύ σύντομα, πέραν της επεξήγησης της θέσης μας, που είναι υπερψήφιση, έχω πάρει τον λόγο, για να αποτυπώσω την κοινωνική διάσταση αυτού που θα ψηφίσουμε σε λίγο. Πανευρωπαϊκά, αλλά δυστυχώς και στην Κύπρο στατιστικά καταγράφεται ότι περίπου ένα στα δύο ζευγάρια που παντρεύεται καταλήγει στο διαζύγιο ή στη διάσταση. Επομένως, ο μισός πληθυσμός επηρεάζεται άμεσα και από αυτό που σήμερα θα ψηφίσουμε και μακάρι να μειωθεί αυτό το στατιστικό προς όφελος της κοινωνίας μας.

Έχουμε κι εμείς επιφυλάξεις και τις καταθέσαμε κατά κόρον όλη αυτή την περίοδο που πολύ έτσι εκτεταμένα επεξήγησε τη συζήτηση στην επιτροπή Νομικών ο πρόεδρος της επιτροπής. Αλλά για μας η μεγάλη εικόνα είναι να δώσουμε αυτή τη δυνατότητα της εξωδικαστικής διευθέτησης τέτοιων ζητημάτων στους πολίτες, καταγράφοντας επίσης σειρά από κενά και αδυναμίες που υπάρχουν στο κείμενο, αλλά και με την πολιτική δέσμευση ότι θα παρακολουθούμε και μάλιστα με τη συγκεκριμένη χρονική δέσμευση ότι πρέπει σε κανένα χρόνο το πολύ να ξαναδούμε αυτό τον νόμο, διότι ενδεχομένως κάποιες σκοπιμότητες που είχαν παρεισφρήσει στη συζήτηση έξω από το κοινοβούλιο να μην αποτυπωθούν και στην πρακτική εκείνων που θα εφαρμόσουν τον νόμο. Άρα, θα το παρακολουθούμε και θα επανέλθουμε εν καιρώ τω δέοντι, για να δούμε ακριβώς πώς εφαρμόζεται, απηχώντας και τις ανησυχίες που εξέφρασε πολύ ορθά και ο συνάδελφος ο κ. Κωστής Ευσταθίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιωργάλλας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Νομίζω δε διαφωνεί κανένας με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του συγκεκριμένου νομοσχεδίου. Την ίδια ώρα συμφωνούμε όλοι ότι υπάρχουν κενά και παραλείψεις. Τώρα θα συμφωνήσω με τον Κωστή Ευσταθίου ότι επικεντρώνεται ή, αν θέλετε, δίνεται μεγάλη σημασία στις πρόνοιες του νομοσχεδίου, στη θέσπιση και στην κατοχύρωση της επαγγελματικής υπόστασης αυτών των διαμεσολαβητών. Είμαστε σε μια εποχή που τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια δημιουργήσαμε ανάλογα επαγγέλματα σε άλλα πεδία της πολιτείας και της οικονομίας, τους συμβούλους αφερεγγυότητας, τους μεσίτες πιστώσεων. Δυστυχώς όμως, επειδή η φιλοσοφία που διέπει αυτά τα πράγματα είναι «ουδέν μονιμότερον του προσωρινού», κάμνουμέν τους, μπαίνουν, εργάζονται, αλλά δεν είδα να επανέρχεται η πολιτεία ή η Βουλή και να διορθώνει αυτά τα οποία διαπιστώνουμε από την αρχή. Και διαπιστώνουμε από την αρχή εδώ ότι υπάρχει πρόβλημα. Αυτό που ανέφερε προηγουμένως ο Κωστής Ευσταθίου ως προς τον χρόνο διαμεσολάβησης, ναι, είναι ένα καθοριστικό στοιχείο το οποίο θα παίξει ρόλο στην επιτυχία αυτού του θεσμού και νομίζω θα μπορούσε από τώρα να καθοριστεί ένα χρονικό όριο το οποίο θα βοηθούσε και στην ταχύτητα. Δεν το είδαμε να υιοθετείται.

Ως εκ τούτου, για να μη μακρηγορώ, εμείς θα τηρήσουμε αποχή, απλά γιατί συμφωνούμε με τον στόχο του νομοσχεδίου, αλλά την ίδια ώρα βλέπουμε ότι πράγματα τα οποία θα μπορούσαν να γίνουν από τώρα δε γίνονται. Εύχομαι και ελπίζω αυτό που είπε ο κ. Άριστος Δαμιανού να γίνει πραγματικότητα και αυτά τα κενά κι οι παραλείψεις να διορθωθούν στη συνέχεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Λεωνίδου, μέχρι ένα λεπτό.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ.

Πράγματι ψηφίζουμε έναν καινούριο θεσμό. Ομολογουμένως, όταν ψηφίζονται κάποιοι καινούριοι θεσμοί, όλοι εντυπωσιαζόμαστε, ίσως και από τον τίτλο, ίσως και από τις διαδικασίες.

Εμείς λέω από την αρχή ότι θα ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο, αυτό τον θεσμό, όμως αυτά που έχει εκφράσει ο συνάδελφος ο κ. Ευσταθίου είναι απόλυτα σωστά. Μας βρίσκει απόλυτα σύμφωνους σε όλα τα σημεία που έχει εκθέσει ενώπιόν μας σήμερα. Και αυτά τα σημεία, κύριε Πρόεδρε, τα έχουμε παρουσιάσει και ενώπιον της επιτροπής και πολύ σωστά και ο πρόεδρος και ο συνάδελφος ο κ. Δαμιανού τα έχουν αποτυπώσει σήμερα. Εμείς γιατί το ψηφίζουμε; Το ψηφίζουμε, γιατί, ναι, θέλουμε να δώσουμε την ευκαιρία για τη

δημιουργία ενός εξωδικαστικού θεσμού, να δούμε πώς θα λειτουργήσει και στην πορεία πρέπει να είμαστε έτοιμοι, γιατί υπάρχουν πάρα πολλές επιφυλάξεις, να τον επαναξιολογήσουμε και να δούμε ακριβώς πώς προχωρούμε.

Το κύριο κατ' εμάς που είναι αρνητικό σε αυτή τη διαδικασία, κύριε Πρόεδρε, είναι το ότι, ενώ δίνεται η δυνατότητα σε κάποιους ανθρώπους να ασκήσουν αυτό το επάγγελμα, δεν τους δίνεται το περιεχόμενο. Δηλαδή δίνονται τίτλοι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Κουλίας έχει τον λόγο.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

...ένα δευτερόλεπτο, κύριε Πρόεδρε, ότι θα ασχοληθούν με τη γονική μέριμνα, με τα περιουσιακά, με τις οικογενειακές σχέσεις, χωρίς να καθορίζονται τα όρια εξουσίας αυτών των ανθρώπων, που είναι το κυρίαρχο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Κουλίας. Μέχρι ένα λεπτό, αν είναι δυνατό.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Πιο λίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπράβο!

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Με όσα είπαν οι δύο προηγούμενοι συνάδελφοι συμφωνώ απόλυτα, αλλά να μιλήσει η πείρα, επειδή είναι το αντικείμενό μας. Εγώ εκ πεποιθήσεως, κύριε Πρόεδρε, επειδή ο ιστός της κοινωνίας εν' ο γάμος και εμείς είμαστε από αυτούς που πιστεύουν στα θέσμια, προσωπικά κατέβαλα ουκ ολίγες φορές αυτή την προσπάθεια. Ε, τους πέντε, έξι μήνες καταφέρνω τα και υποδεικνύω στους συνδαιτυμόνες της πράξεως ότι ο γάμος περίπου εν' όπως τη θάλασσα, κάμνει φουρτούνες, τρικυμίες, μπουνάτσες κ.ο.κ., πολλά τα επιχειρήματα δηλαδή, αλλά σας λέω μετά λόγου γνώσεως ότι τούτο δεν περνά το εξάμηνο και πτωκ από την αρχή.

Επειδή είπε ο συνάδελφος ο κ. Γιωργάλλας ότι έχουμε καμπόσους θεσμούς και εμείναν ανενεργοί ή αναποτελεσματικοί. Παράδειγμα, ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος: βγάλλει αποφάσεις, αλλά, άμα τες στείλει στες τράπεζες να εφαρμοστούν, παίρνει κούλλουρο, δεν τες σέβεται κανένας. Και εδώ κάμνουμε έναν θεσμό και στο τέλος της ημέρας εννά γίνει τούτο που είπε ο συνάδελφος ο κ. Γιωργάλλας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ναι, ο κ. Γεωργίου.

Πολύ σύντομα, κύριε Γεωργίου, σας παρακαλώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ακριβώς θα ήθελα να αναφέρω πως κάποιες αναφορές ή επιφυλάξεις που έχουν αναφερθεί προηγουμένως έχουν ήδη ληφθεί υπόψη, έχουμε αναθεωρήσει το κείμενο του νομοσχεδίου, απλά δύο λόγια. Όσον αφορά την ανάθεση της γονικής μέριμνας ως μέρος του διαμεσολαβητή, προβλέπεται ρητά ότι θέματα αφαίρεσης ή ανάθεσης γονικής μέριμνας δεν περιλαμβάνονται στον ορισμό του όρου «οικογενειακή διαφορά», το αφαιρέσαμε. Διαγράψαμε την αναφορά...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Γεωργίου, νομίζω οφείλουν οι βουλευτές να γνωρίζουν το περιεχόμενο. Να μην τους το ξαναδιαβάσετε από την αρχή.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ωραία!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Πεδίο εφαρμογής. Άρθρο 3.

Διαμεσολάβηση. Άρθρο 4.

Βασικές αρχές που διέπουν τη διαμεσολάβηση. Άρθρο 5.

Διαμεσολάβηση. Άρθρο 6.

Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών. Άρθρο 7.

Εγγραφή Διαμεσολαβητή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών. Άρθρο 8.

Διαγραφή Διαμεσολαβητών από το Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών. Άρθρο 9.

Υποχρεώσεις Διαμεσολαβητή. Άρθρο 10.

Συνέχιση επαγγελματικής κατάρτισης διαμεσολαβητή οικογενειακών διαφορών. Άρθρο 11.

Αμοιβή διαμεσολαβητή οικογενειακών διαφορών. Άρθρο 12.

Αρωγή διαμεσολάβησης για διαμεσολάβηση στο πλαίσιο δικαστικών διαδικασιών. Άρθρο 13.

Ενημέρωση για τη δυνατότητα χρήσης της διαδικασίας διαμεσολάβησης. Άρθρο 14.

Επιλογή διαμεσολαβητή. Άρθρο 15.

Διαμεσολάβηση πριν από την έναρξη δικαστικών διαδικασιών. Άρθρο 16.

Διαμεσολάβηση στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας. Άρθρο 17.

Αναβολή δικαστικής διαδικασίας για τη διεξαγωγή διαμεσολάβησης. Άρθρο 18.

Διαμεσολάβηση μετά τη δικαστική διαδικασία. Άρθρο 19.

Συμφωνία για διαμεσολάβηση. Άρθρο 20.

Έναρξη διαδικασίας διαμεσολάβησης. Άρθρο 21.

Καθορισμός διαδικασίας διαμεσολάβησης. Άρθρο 22.

Διαδικασία διαμεσολάβησης. Άρθρο 23.

Καθορισμός τόπου και χρόνου διεξαγωγής της διαμεσολάβησης. Άρθρο 24.

Γλώσσα διαμεσολάβησης. Άρθρο 25.

Συμμετοχή εμπειρογνώμονα στη διαδικασία διαμεσολάβησης. Άρθρο 26.

Εμπιστευτικότητα διαμεσολάβησης. Άρθρο 27.

Δηλώσεις ενώπιον διαμεσολαβητή. Άρθρο 28.

Παράλειψη ή αδυναμία προς εκπλήρωση των καθηκόντων του διαμεσολαβητή. Άρθρο 29.

Αντικατάσταση διαμεσολαβητή. Άρθρο 30.

Αποτελέσματα της διαμεσολάβησης σε παραγραφή και σε αποκλειστικές προθεσμίες. Άρθρο 31.

Τερματισμός διαδικασίας διαμεσολάβησης. Άρθρο 32.

Φύλαξη εγγράφων διαμεσολάβησης από τον διαμεσολαβητή. Άρθρο 33.

Σύναψη συμφωνίας συμβιβασμού. Άρθρο 34.

Μη επίτευξη συμφωνίας συμβιβασμού. Άρθρο 35.

Κατάθεση συμφωνίας συμβιβασμού στο δικαστήριο προς εκτέλεση. Άρθρο 36.

Πειθαρχικό Συμβούλιο. Άρθρο 37.

Πειθαρχικά αδικήματα. Άρθρο 38.

Πειθαρχική έρευνα. Άρθρο 39.

Πειθαρχική διαδικασία. Άρθρο 40.

Πειθαρχικές ποινές. Άρθρο 41.

Αδικήματα και ποινές. Άρθρο 42.

Κανονισμοί. Άρθρο 43.

Διαδικαστικός Κανονισμός. Άρθρο 44.

Κώδικας Δεοντολογίας διαμεσολαβητών οικογενειακών διαφορών. Άρθρο 45.

Μεταβατικές διατάξεις Άρθρο 46.

Έναρξη ισχύος. Άρθρο 47.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ παρόντες, είκοσι τέσσερις ψήφοι υπέρ και τέσσερις αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι τέσσερις ψήφους υπέρ και τέσσερις αποχές, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές Διαφορές Νόμος του 2019.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο παρόντες, κύριε Πρόεδρε. Είκοσι εννέα ψήφοι υπέρ και τρεις αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι εννέα ψήφους υπέρ και τρεις αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο*.

Τα θέματα με τους αριθμούς 4 και 5 αναβάλλονται και παραπέμπονται στην αρμόδια επιτροπή.

Το υπ' αριθμόν 6 θέμα είναι «Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου του 2019 Νόμος του 2019».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση του προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου, ο οποίος προβλέπει έσοδα ύψους €133.594.000 και δαπάνες του ίδιου ύψους.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου του 2019 Νόμος του 2019»

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ανεξάρτητη βουλευτής.

Αποχή: ΚΣ ΕΔΕΚ, Αλληλεγγύη.

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος	Γιώργος Τ. Γεωργίου
Γιώργος Κάρουλλας	Πάυλος Μυλωνάς
Αννίτα Δημητρίου	Μιχάλης Γιωργάλλας
Γιώργος Κ. Γεωργίου	Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 27 Μαρτίου και στις 3 και στις 10 Απριλίου 2019. Στις συνεδρίες της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, του Υπουργείου Οικονομικών, του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του ίδιου υπουργείου, του Γραφείου του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, η πρόεδρος του Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΔΙΠΑΕ) και ο πρύτανης και εκπρόσωποι του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η κατά νόμο έγκριση του προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου για το έτος 2019.

Ο προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου Κύπρου για το έτος 2019 είναι ισοσκελισμένος και παρουσιάζει έσοδα ύψους €133.594.000 και δαπάνες του ίδιου ύψους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή, τα έσοδα του Πανεπιστημίου Κύπρου για το 2019 αναλύονται ως ακολούθως:

1. Κρατική χορηγία	€51.700.000
2. Χρηματοδότηση στεγαστικών έργων από δάνεια	€20.000.000
3. Προπτυχιακά διδάκτρα	€18.000.000
4. Έσοδα από χρηματοδότηση διαρθρωτικών προγραμμάτων	€400.000
5. Έσοδα από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	€1.500.000
6. Χρηματοδότηση από το Υπουργείο Υγείας	€380.000
7. Διάφορες εισπράξεις	€41.614.000
Σύνολο εσόδων	€133.594.000

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες για τη λειτουργία του Πανεπιστημίου Κύπρου για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του κατανέμονται ως ακολούθως:

1. Τρέχουσες δαπάνες	€60.789.075
2. Λειτουργικές δαπάνες	€7.049.230
3. Διαχειριστικά έξοδα	€12.906.020
4. Κεφαλαιουχικές δαπάνες	€33.179.665
5. Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό	€19.670.010
Σύνολο	€133.594.000

Ειδικότερα, με βάση τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού λήφθηκαν υπόψη η παρούσα δημοσιονομική κατάσταση του κράτους, οι ειλημμένες υποχρεώσεις του Πανεπιστημίου Κύπρου, καθώς και οι προτεραιότητές του ιδιαίτερα όσον αφορά τις αναπτυξιακές του δραστηριότητες.
- Ο προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου Κύπρου για το 2019 μεταξύ άλλων θα καλύψει δαπάνες που αφορούν στην ανάπτυξη της Ιατρικής Σχολής, του νέου μεταπτυχιακού προγράμματος στη ναυτική τεχνολογία, του νέου διαπανεπιστημιακού μεταπτυχιακού προγράμματος «Master's in Business Economics (TIME-MBE)» και του νέου αυτοχρηματοδοτούμενου μεταπτυχιακού προγράμματος διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού.
- Ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει πρόνοια η οποία προορίζεται να καλύψει την ετήσια χορηγία του Πανεπιστημίου Κύπρου (€1.000.000) προς το Ινστιτούτο Έρευνας Καρκίνου Κύπρου με βάση το περιεχόμενο (α) του Πρωτοκόλλου Συνεργασίας μεταξύ του Καραϊσκάκειου Ιδρύματος, του

Πανεπιστημίου Κύπρου και του Ογκολογικού Κέντρου Τράπεζας Κύπρου και (β) της σχετικής απόφασης του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου (συνεδρία αρ. 24/2018). Το Πανεπιστήμιο Κύπρου θα χρηματοδοτεί το ινστιτούτο με ποσό ύψους €1.000.000 ετησίως για τα πέντε πρώτα έτη λειτουργίας του ινστιτούτου. Η καταβολή της χρηματοδότησης θα αρχίσει με την εγγραφή του ινστιτούτου ως νομικής οντότητας.

4. Όσον αφορά το Κέντρο Πληροφόρησης-Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου», το Πανεπιστήμιο Κύπρου, στο πλαίσιο της αξιοποίησης της υποδομής του, προτίθεται να ρυθμίσει λειτουργικά θέματα του κέντρου, ώστε να διασφαλιστεί η πρόσβαση του κοινού στο κτίριο για τη διεξαγωγή προγραμματισμένων ανοικτών εκδηλώσεων υπό το πρότυπο βιβλιοθηκών του εξωτερικού.
5. Ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει επίσης πρόνοια για τα ακόλουθα κατασκευαστικά έργα στην πανεπιστημιούπολη, τα οποία θα χρηματοδοτηθούν από πρόσθετη κυβερνητική χορηγία, από τα δάνεια με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης:
  - α. Κέντρο Πληροφόρησης-Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου» (συμπεριλαμβάνει και σταθερό εξοπλισμό).
  - β. Πολυτεχνική Σχολή.
  - γ. Ιατρική Σχολή στην πανεπιστημιούπολη.
  - δ. Τμήμα Βιολογικών Επιστημών και χώροι διδασκαλίας III.
  - ε. Φωτοβολταϊκό πάρκο 5MW.
  - στ. Αντισεισμική αναβάθμιση κεντρικών κτιρίων του πανεπιστημίου (λεωφόρος Καλλιπόλεως).
  - ζ. Ενεργειακό κέντρο β΄.
  - η. Σχολές Θεωρητικών Επιστημών.
  - θ. Έργα υποδομής-φάση β΄.

Περαιτέρω, πρόσθετες δαπάνες στέγασης αφορούν μετατροπές, προσθήκες και βελτιωτικά έργα στις εγκαταστάσεις της πανεπιστημιούπολης, στον κεντρικό χώρο του Πανεπιστημίου Κύπρου και στις προσωρινές εγκαταστάσεις του.

Στο πλαίσιο της μελέτης του προϋπολογισμού, ο πρύτανης, καθώς και οι εκπρόσωποι του Πανεπιστημίου Κύπρου ενημέρωσαν την επιτροπή αναφορικά με τη λειτουργία και το έργο του και έδωσαν επεξηγήσεις για τις πρόνοιες και τις προϋπολογιζόμενες δαπάνες του.

Οι εκπρόσωποι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, αφού σχολίασαν αρνητικά το γεγονός της μη έγκαιρης κατάθεσης του προϋπολογισμού, επισήμαναν ότι θα έπρεπε να προβλέπονται τόσο στον προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Κύπρου όσο και στους άλλους προϋπολογισμούς των κρατικών πανεπιστημίων οικονομικοί και δημοσιονομικοί στόχοι πολιτικής, αλλά και στρατηγικές επίτευξής τους, για την αποτελεσματικότητα, καθώς και την αποδοτικότητα των κρατικών πανεπιστημίων. Γι' αυτό είναι σημαντικό τα κρατικά πανεπιστήμια να ετοιμάζουν τον στρατηγικό προγραμματισμό τους με τους στόχους και τις δραστηριότητές τους και παράλληλα να εισάγουν και δείκτες απόδοσης. Στόχος των πιο πάνω είναι η αξιολόγηση των κρατικών πανεπιστημίων, αλλά και η λογοδοσία τους προς τους αρμοδίους κατά την εξέταση των προϋπολογισμών τους.

Περαιτέρω, οι εκπρόσωποι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας κατέθεσαν τόσο προφορικός όσο και γραπτώς επιμέρους παρατηρήσεις επί των προνοιών του προϋπολογισμού. Ειδικότερα, με επιστολή, ημερομηνίας 2 Απριλίου 2019, κατέθεσαν μεταξύ άλλων παρατηρήσεις/συστάσεις που αφορούν ορισμένες διορθώσεις στο κείμενο του προϋπολογισμού, την κατάργηση των νέων θέσεων προσωπικού που προβλέπονται στον προϋπολογισμό, την προσθήκη ξεχωριστού άρθρου για το Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓΕΣΥ), καθώς και την προσθήκη για σκοπούς διαφάνειας ξεχωριστού άρθρου για τη λειτουργία του Προγράμματος Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων.

Στα πλαίσια της περαιτέρω εξέτασης του προϋπολογισμού, τα μέλη της επιτροπής, αφού διεξήλθαν τις πρόνοιές του, υπέβαλαν αριθμό ερωτημάτων προς τους αρμοδίους για σκοπούς πληρέστερης ενημέρωσής τους σε σχέση με θέματα που αφορούν τη λειτουργία και το έργο του πανεπιστημίου. Ειδικότερα, η ζητούμενη ενημέρωση αφορούσε μεταξύ άλλων το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την εισφορά στο ΓΕΣΥ, τα ακαδημαϊκά επιδόματα, ορισμένα άρθρα στα δελτία δαπανών, το έργο για δημιουργία χαρουπόδασους, τη λειτουργία των ερευνητικών μονάδων, τις καθυστερήσεις σε προωθούμενα έργα, τη δημιουργία νέων θέσεων ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού κ.λπ.

Επισημαίνεται ότι σε σχέση με τα ερωτήματα και τα ζητήματα που εγέρθηκαν στα πλαίσια της εξέτασης του προϋπολογισμού οι εκπρόσωποι του πανεπιστημίου απέστειλαν και γραπτώς τις απαντήσεις τους μαζί με τα αναγκαία στοιχεία.

Όσον αφορά το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων η επιτροπή δήλωσε ότι θα το εξετάσει σε ξεχωριστή συνεδρία της, αφού αυτό είναι ήδη εγγεγραμμένο στον κατάλογο των εκκρεμοτήτων της. Ειδικότερα, η επιτροπή δεν επιθυμεί να ληφθούν στο παρόν στάδιο τέτοιες αποφάσεις, οι οποίες θα επηρεάσουν τη συνέχιση της λειτουργίας του εν λόγω προγράμματος με αρνητικές επιπτώσεις για τη φοίτηση των μαθητών. Το μέλλον του εν λόγω προγράμματος πρέπει να απασχολήσει σοβαρά όλους τους αρμοδίους και ιδιαίτερα το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αφού το Πανεπιστήμιο Κύπρου ισχυρίζεται ότι δε διαθέτει τις αναγκαίες υποδομές για τη λειτουργία του προγράμματος αυτού.

Την επιτροπή απασχόλησε επίσης και το θέμα της ίδρυσης Σχολής Επιστημών και Τεχνολογίας της Θάλασσας και γι' αυτό και ενέγραψε για εξέταση σχετικό αυτεπάγγελτο θέμα, ώστε να ενημερωθεί από τους αρμοδίους για όλες τις εξελίξεις που υπάρχουν γύρω από το εν λόγω θέμα.

Η πρόεδρος του ΔΙΠΑΕ, αφού αναφέρθηκε σε θέματα που αφορούν τον στρατηγικό προγραμματισμό και την ανάπτυξη των κρατικών πανεπιστημίων, κατέθεσε στοιχεία για τα ευρωπαϊκά κριτήρια ποιότητας, τα οποία αφορούν τα προγράμματα, το ακαδημαϊκό προσωπικό, τα κριτήρια εισδοχής των φοιτητών, τη διδασκαλία, τις υποδομές, το διδακτικό υλικό και την έρευνα.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, καθώς και του Υπουργείου Οικονομικών ανέφεραν ότι ήδη προωθείται σχετικό πρόγραμμα επιμόρφωσης, που αφορά τη σωστή ετοιμασία των προϋπολογισμών των κρατικών πανεπιστημίων, ώστε μεταξύ άλλων να υπάρχει η αναγκαία συσχέτιση του στρατηγικού προγραμματισμού τους με τις πρόνοιες τους στη βάση των συστάσεων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

Η επιτροπή, στη βάση των πιο πάνω, υιοθέτησε μέρος των παρατηρήσεων/συστάσεων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και ζήτησε από το Πανεπιστήμιο Κύπρου να διαμορφώσει ανάλογα το κείμενο του προϋπολογισμού. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου, ανταποκρινόμενο στο αίτημα της επιτροπής, απέστειλε διαμορφωμένο κείμενο του προϋπολογισμού στις 8 Απριλίου 2019. Επισημαίνεται ότι η επιτροπή δεν υιοθέτησε την εισήγηση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας για κατάργηση των νέων θέσεων προσωπικού, για το λόγο ότι αυτές εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο και είναι αναγκαίες για την εύρυθμη λειτουργία και ανάπτυξη του Πανεπιστημίου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή δήλωσε ότι όλα τα μέλη της θα τοποθετηθούν επί του διαμορφωμένου προϋπολογισμού στην ολομέλεια του σώματος, στα πλαίσια της συζήτησης επί των προνοιών του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Πανεπιστημίου Κύπρου ποσού που δεν υπερβαίνει τα €133.594.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2019. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Εναλλαξιμότητα. Άρθρο 5.

Δημιουργία νέων θέσεων. Άρθρο 6.

Κατάργηση θέσεων. Άρθρο 7.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη εσόδων. Άρθρο 8.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 9.

Απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων πρώτου διορισμού/εκλογής, προαγωγής/ανέλιξης και πρώτου διορισμού/εκλογής και προαγωγής/ανέλιξης. Άρθρο 10.

Μείωση κλιμάκων εισδοχής. Άρθρο 11.

Απαγόρευση προσλήψεων ωρομίσθιου προσωπικού και προσωπικού για την κάλυψη έκτακτων αναγκών. Άρθρο 12.

Φορολόγηση επιδομάτων. Άρθρο 13.

Αναπροσαρμογή του ύψους των απολαβών. Άρθρο 14.

Απαγόρευση εργοδοτήσης συνταξιούχων προσώπων. Άρθρο 15.

Εφαρμογή διατάξεων για μείωση απολαβών και μη παραχώρηση προσαυξήσεων. Άρθρο 16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε για τα άρθρα, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε παρόντες, κύριε Πρόεδρε. Τριάντα τέσσερις ψήφοι υπέρ και ένα άτομο δεν έχει ψηφίσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου του 2019 Νόμος του 2019.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε το αποτέλεσμα, όταν είστε έτοιμοι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε παρόντες, κύριε Πρόεδρε. Τριάντα πέντε ψήφοι υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ομόφωνα το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 7 θέμα είναι «Ο περί Προϋπολογισμού του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου του 2019 Νόμος του 2019».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση του Προϋπολογισμού του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου, ο οποίος προβλέπει έσοδα ύψους €12.405.000 και δαπάνες του ίδιου ύψους.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου του 2019 Νόμος του 2019»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Γιώργος Τ. Γεωργίου

Γιώργος Κάρουλλας

Πάυλος Μυλωνάς

Αννίτα Δημητρίου

Μιχάλης Γιωργάλλας

Γιώργος Κ. Γεωργίου

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και 10 Απριλίου 2019. Στις πιο πάνω συνεδρίες της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, του Υπουργείου Οικονομικών, του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του ίδιου υπουργείου, του Γραφείου του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, η πρόεδρος του Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης και εκπρόσωποι του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΑΠΚΥ).

Ο προϋπολογισμός του ΑΠΚΥ για το έτος 2019 είναι ισοσκελισμένος και προβλέπει έσοδα ύψους €12.405.000 και δαπάνες του ίδιου ύψους.

Ειδικότερα, τα έσοδα του ΑΠΚΥ για το έτος 2019 αναλύονται ως ακολούθως:

1. Γενική κρατική χορηγία	€6.237.510
2. Δίδακτρα και Διαχειριστική Χρέωση	€5.502.392
3. Ειδική κρατική χορηγία (διαρθρωτικά ταμεία)	€0
4. Διάφορες εισπράξεις	€665.098
Σύνολο εσόδων	€12.405.000.

Οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες του ΑΠΚΥ για το έτος 2019 κατανέμονται ως ακολούθως:

1. Τρέχουσες	€7.232.650
2. Λειτουργικές	€1.268.210
3. Διαχειριστικά έξοδα	€1.815.000
4. Κεφαλαιουχικές	€1.424.010
5. Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό	€665.130
Σύνολο δαπανών	€12.405.000.

Στο πλαίσιο της μελέτης του νομοσχεδίου οι εκπρόσωποι του ΑΠΚΥ ενημέρωσαν την επιτροπή αναφορικά με τη λειτουργία και το έργο του πανεπιστημίου, τα προγράμματα που προσφέρει, τις συνεργασίες του με άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα, καθώς και τους στόχους του για την περαιτέρω αναβάθμιση και εξέλιξη του. Όπως επισήμαναν οι ίδιοι, η κρατική χορηγία είναι μειωμένη επί σειρά ετών, γεγονός το οποίο έχει αρνητικές επιπτώσεις στην εύρυθμη λειτουργία του πανεπιστημίου. Επίσης, ο αριθμός των φοιτητών έχει μειωθεί στις 3 000 εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, αλλά και λόγω του ανταγωνισμού που υπάρχει από πλευράς ιδιωτικών πανεπιστημίων. Όσον αφορά τα προγράμματα του ΑΠΚΥ, τα οποία ανέρχονται στα είκοσι επτά, όπως ανέφεραν οι πιο πάνω εκπρόσωποι πρέπει ορισμένα να αναβαθμιστούν, ώστε να γίνουν πιο ανταγωνιστικά. Παράλληλα, θα αναβαθμιστεί και η ηλεκτρονική πλατφόρμα εκμάθησης.

Τοποθετούμενος επί των προνοιών του προϋπολογισμού, ο εκπρόσωπος της Ελεγκτικής Υπηρεσίας ως γενικό σχόλιο ανέφερε ότι πρέπει τόσο το ΑΠΚΥ όσο και τα άλλα δύο κρατικά πανεπιστήμια να ετοιμάζουν τους προϋπολογισμούς τους στα πλαίσια ενός στρατηγικού σχεδιασμού, ο οποίος θα συμπεριλαμβάνει τους στόχους και τις δραστηριότητές τους, καθώς και συγκεκριμένους δείκτες απόδοσης, ώστε να υπάρχει η αναγκαία αξιολόγηση και λογοδοσία. Επίσης, αφού σχολίασε αρνητικά το ότι ο προϋπολογισμός κατατέθηκε με μεγάλη καθυστέρηση, επισήμανε ότι θα πρέπει όλοι οι προϋπολογισμοί των κρατικών πανεπιστημίων να είναι ομοιόμορφοι.

Περαιτέρω, ο εκπρόσωπος της Ελεγκτικής Υπηρεσίας προέβη σε αρκετές παρατηρήσεις/συστάσεις επί του κειμένου του προϋπολογισμού, τις οποίες κατέθεσε και γραπτώς με επιστολή του ημερομηνίας 2 Απριλίου 2019.

Ειδικότερα, στην εν λόγω επιστολή, εκτός από τις επιμέρους παρατηρήσεις/συστάσεις, αναφέρεται ότι η Ελεγκτική Υπηρεσία κρίνει απαραίτητη τη διόρθωση του πίνακα με τις μισθοδοτικές κλίμακες που περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό με τις νέες μισθοδοτικές κλίμακες, ώστε να συνάδουν με τις πρόνοιες του υφιστάμενου νόμου που προβλέπει για την αναδιάρθρωση του μισθολογίου των κρατικών υπαλλήλων. Αντίστοιχη επίσης διόρθωση πρέπει να γίνει και σε όλα τα επηρεαζόμενα κονδύλια. Επιπρόσθετα, μεταξύ των συστάσεων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας περιλαμβάνεται και εισήγηση για διαγραφή των νέων θέσεων προσωπικού που προβλέπονται στον προϋπολογισμό.

Τα μέλη της επιτροπής στα πλαίσια της εξέτασης του προϋπολογισμού, αφού διεξήλθαν τις πρόνοιές του, υπέβαλαν αριθμό ερωτημάτων προς τους αρμοδίους σε σχέση με θέματα που αφορούν τη λειτουργία του πανεπιστημίου.

Ειδικότερα, μεταξύ άλλων ζητήθηκε ενημέρωση όσον αφορά την επέκταση και στέγαση του ΑΠΚΥ, καθώς και για συγκεκριμένα άρθρα στα δελτία δαπανών.

Η επιτροπή με βάση τα πιο πάνω υιοθέτησε μέρος των παρατηρήσεων/συστάσεων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και ζήτησε από τους εκπροσώπους του ΑΠΚΥ να διαμορφώσουν αντίστοιχα το κείμενο του προϋπολογισμού και να της το αποστείλουν. Το ΑΠΚΥ, ανταποκρινόμενο στο αίτημα της επιτροπής, απέστειλε το διαμορφωμένο κείμενο του προϋπολογισμού ενσωματώνοντας σ' αυτό τις συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας. Επισημαίνεται ότι με τη σύμφωνη γνώμη της επιτροπής δε διαγράφηκαν από τον προϋπολογισμό οι νέες θέσεις προσωπικού, για τον λόγο ότι αυτές έχουν ήδη εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και κρίνονται αναγκαίες για την εύρυθμη λειτουργία του ΑΠΚΥ, καθώς και για την υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού του.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού δήλωσε ότι όλα τα μέλη της θα τοποθετηθούν επί του διαμορφωμένου προϋπολογισμού στα πλαίσια της συζήτησής του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου ποσού ύψους €12.405.000, για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2019. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Δημιουργία νέων θέσεων. Άρθρο 5.

Μείωση κλιμάκων εισδοχής. Άρθρο 6.

Απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων πρώτου διορισμού/εκλογής, προαγωγής/ανέλιξης και πρώτου διορισμού/εκλογής και προαγωγής/ανέλιξης. Άρθρο 7.

Απαγόρευση προσλήψεων ωρομίσθιου προσωπικού και προσωπικού για την κάλυψη έκτακτων αναγκών. Άρθρο 8.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη εσόδων. Άρθρο 9.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 10.

Φορολόγηση επιδομάτων. Άρθρο 11.

Απαγόρευση διενέργειας δαπάνης για απασχόληση με οποιοδήποτε τρόπο συνταξιούχου προσώπου. Άρθρο 12.

Αναπροσαρμογή του ύψους των απολαβών. Άρθρο 13.

Εφαρμογή των προνοιών για μείωση απολαβών και τη μη παραχώρηση προσαυξήσεων. Άρθρο 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε το αποτέλεσμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα οκτώ παρόντες. Τριάντα οκτώ ψήφοι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου του 2019 Νόμος του 2019.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε το αποτέλεσμα, όταν είστε έτοιμοι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα έξι παρόντες. Τριάντα έξι ψήφοι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ομόφωνα το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 8 θέμα είναι «Ο περί της Ίδρυσης Ταμείου Αλληλεγγύης για την Απασχόληση και την Κοινωνική Συνοχή (Καταργητικός) Νόμος του 2015».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κατάργηση του Ταμείου Αλληλεγγύης για την Απασχόληση και την Κοινωνική Συνοχή και της νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία του.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί της Ίδρυσης Ταμείου Αλληλεγγύης για την Απασχόληση και την Κοινωνική Συνοχή (Καταργητικός) Νόμος του 2015»

Παρόντες:

Άγγελος Βότσης, πρόεδρος

Άριστος Δαμιανού

Μαρίνος Μουσιούτσας

Αντρέας Καυκαλιάς

Μάριος Μαυρίδης

Μιχάλης Γιωργάλλας

Ονούφριος Κουλλά

Άννα Θεολόγου

Στέφανος Στεφάνου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 18 Μαρτίου και στις 2 Απριλίου 2019.

Στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κατάργηση του Ταμείου Αλληλεγγύης για την Απασχόληση και την Κοινωνική Συνοχή και της νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία του.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το υπό αναφορά νομοσχέδιο, καθώς και τα όσα ανέφεραν οι αρμόδιοι εκπρόσωποι ενώπιον της επιτροπής, με σχετική νομοθεσία που ψηφίστηκε από τη Βουλή [Νόμος αρ. 156(Ι) του 2014] έχει ιδρυθεί ο Ανεξάρτητος Φορέας Κοινωνικής Στήριξης με στόχο την παροχή οικονομικής στήριξης φυσικών προσώπων που δυσπραγούν.

Ως εκ τούτου, το Υπουργικό Συμβούλιο, κατόπιν γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας αποφάσισε ότι ο υπό εξέταση νόμος δεν έχει πλέον αντικείμενο ύπαρξης, καθότι ο σκοπός ίδρυσης του ταμείου καλύπτεται από τον Ανεξάρτητο Φορέα Κοινωνικής Στήριξης και συνεπώς το ταμείο πρέπει να καταργηθεί.

Σημειώνεται ότι σκοπός του Ταμείου Αλληλεγγύης για την Απασχόληση και την Κοινωνική Συνοχή είναι, με βάση τη σχετική νομοθεσία, η ενίσχυση προγραμμάτων στήριξης ανέργων και άλλων ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων το εν λόγω ταμείο είναι ανενεργό, καθότι οι ανάγκες για τις οποίες αυτό ιδρύθηκε καλύπτονται τόσο από τον Ανεξάρτητο Φορέα Κοινωνικής Στήριξης όσο και από το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την καταβολή ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, αλλά και μέσω διάφορων υποστηρικτικών σχεδίων και προγραμμάτων που παρέχονται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Σύμφωνα με τον ίδιο εκπρόσωπο, η Κυπριακή Δημοκρατία κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ όλων των ευρωπαϊκών χωρών στην απορρόφηση κονδυλίων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Όπως ανέφερε στη συνέχεια ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία του Ανεξάρτητου Φορέα Κοινωνικής Στήριξης, ο φορέας ετοιμάζει οικονομικές καταστάσεις οι οποίες κατατίθενται από τον Υπουργό Οικονομικών στη Βουλή και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Επιπρόσθετα, ο υπουργός καταθέτει στη Βουλή ανά εξαμηνία κατάλογο στον οποίο περιγράφονται αναλυτικά όλες οι παροχές που εγκρίθηκαν και χορηγήθηκαν στα δικαιούχα πρόσωπα, ο οποίος αποστέλλεται

εμπιστευτικά για σκοπούς προστασίας προσωπικών δεδομένων και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί του νομοσχεδίου κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Δαμιανού.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Πρόκειται για το χρονικό ενός προαναγγελθέντος θανάτου! Δυστυχώς σήμερα, αφού πανηγύρισαν κάποιοι συνάδελφοι για το ταμείο αλληλεγγύης που ψήφισαν πριν μερικές βδομάδες -το οποίο δυστυχώς θα αποδειχθεί ότι είναι διάτρητο- σήμερα καταργείται μια νομοθεσία η οποία κατά τα άλλα, όταν ψηφίστηκε, είχε ως στόχο τη στήριξη των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, των ανέργων και πολλών άλλων που πλήγηκαν από την κρίση. Πλην όμως, ούτε ένα ευρώ δεν έδωσαν σε αυτό το ταμείο, έμεινε ανενεργό και σήμερα έχουμε την ταφόπλακα. Είναι και αυτό ένα δείγμα της κοινωνικής ευαισθησίας των κυβερνήσεων, του κ. Αναστασιάδη και του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Βότσης.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Απλά, κύριε Πρόεδρε, επ' ευκαιρία της συζήτησης αυτού του θέματος, να πω ότι δεν είναι σήμερα, είναι από το 2015 στο πινάκιο της επιτροπής και είναι ένα ταμείο ανενεργό, το οποίο για χίλιους δυο λόγους δεν ενεργοποιήθηκε ποτέ, με όσα μας είπε για άλλη μια φορά η κυβέρνηση. Απλά είναι στην προσπάθεια... όπως είχαμε πει, η επιτροπή Οικονομικών θέλει να καθαρίσει και σας ενημερώνω ότι με την ερχόμενη συνεδρία καθαρίζει το πινάκιο της επιτροπής...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ καλά.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

...εκτός από δύο θέματα που αφορούν τη Cyta και το Κρατικό Λαχείο, που υπάρχουν πολιτικά θέματα κατά πόσο θα πρέπει να προχωρήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα τα δούμε και αυτά τα πολιτικά θέματα να τελειώνουμε.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Και θα μπορούμε σιγά σιγά και στις προτάσεις νόμου που αναμένουν με αγωνία οι συνάδελφοι, όπως είχαμε πει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Βότση. Πολύ καλό αυτό.

Ελπίζω σύντομα να έχουμε και τους καινούριους κανονισμούς, ώστε να μπουν όλα στη σειρά και με χρονοδιάγραμμα.

Ο κ. Γιωργάλλας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Απλά, κύριε Πρόεδρε, συμπληρωματικά στα όσα είπε ο πρόεδρος της επιτροπής Οικονομικών, ναι, είναι ακριβώς ως αποτέλεσμα της δικής σας επιμονής να καθαρίσουν οι ατζέντες που ανακαλύπτουμε τελικά ότι υπάρχουν ζητήματα που απλά είναι καταχωρισμένα σε έναν κατάλογο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άμα δεν έχετε από το 2001, είσαστε εντάξει.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Να συμπληρώσω ότι η ουσία και το ζητούμενο δεν είναι να υπάρχουν απλά θεσμοί οι οποίοι είναι ανενεργοί, αλλά θεσμοί οι οποίοι είναι ενεργοί και λειτουργούν υπέρ της κοινωνικής συνοχής και της στήριξης των συμπολιτών μας που έχουν ανάγκη. Εμείς θα ψηφίσουμε την κατάργηση με την ελπίδα ότι η κυβέρνηση θα αντιληφθεί, ειδικά στη συγκυρία που διανύουμε, την ανάγκη να ενισχυθεί περαιτέρω ο υφιστάμενος ανεξάρτητος φορέας κοινωνικής στήριξης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Κατάργηση. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε το αποτέλεσμα, όταν είσαστε έτοιμοι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα παρόντες, κύριε Πρόεδρε. Είκοσι δύο ψήφοι υπέρ, δεκαέξι εναντίον και δύο αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι δύο ψήφους υπέρ, δεκαέξι εναντίον και δύο αποχές, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Ίδρυσης Ταμείου Αλληλεγγύης για την Απασχόληση και την Κοινωνική Συνοχή (Καταργητικός) Νόμος του 2019.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα ένας παρόντες, κύριε Πρόεδρε. Είκοσι τρεις ψήφοι υπέρ, δεκαέξι εναντίον και δύο αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι τρεις ψήφους υπέρ, δεκαέξι εναντίον και δύο αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο*.

Τα υπ' αριθμόν 9, 10, 11 και 12 θέματα έχουν κοινή έκθεση και πιλοφορούνται «Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019», «Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2019», «Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019» και «Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ειδικό Καθεστώς για Τηλεπικοινωνιακές, Ραδιοφωνικές και Τηλεοπτικές ή Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες που παρέχονται από Μη Εγκατεστημένα Υποκείμενα στο Φόρο Πρόσωπα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019».

Ο κ. Σιζόπουλος.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διαδικαστικά, θα ζητήσω αναβολή των συγκεκριμένων θεμάτων.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

---

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, Αλληλεγγύη, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

Εναντίον: ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΕΛΑΜ, ανεξάρτητη βουλευτής.

Αποχή: ΚΣ ΕΔΕΚ.

Όλων;

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, όλων, και να δικαιολογήσω γιατί. Γιατί μέσα από την καταρχήν μελέτη των συγκεκριμένων νομοσχεδίων προκύπτουν δύο ζητήματα. Το πρώτο ζήτημα είναι αν είναι ακριβής η μεταφορά των Οδηγιών στις νομοθεσίες ή αν παρεισφύουν άλλες διατάξεις και έχει σημασία αυτό. Και, το δεύτερο, υπάρχουν εκ πρώτης όψεως κάποιες ύποπτες αλλαγές ονομασιών. Γιατί κατ' ανάγκη πρέπει να αλλάξει, για παράδειγμα, το «κράτος μέλος» και να γίνει «κοινότητα»;

Λοιπόν, γι' αυτό ακριβώς τον λόγο χρειαζόμαστε χρόνο για μια σοβαρή μελέτη, γιατί δεν είναι ένα οποιοδήποτε νομοσχέδιο, αυτή η σειρά των νομοσχεδίων, που μπορεί να περικλείει ηθελημένα ή άθελα παγίδες. Και γι' αυτό ακριβώς ζητούμε για δύο εβδομάδες αναβολή, για να γίνει μια σε βάθος συζήτηση και μελέτη, για να μπορούμε να είμαστε σωστοί, την ώρα που θα αποφασίσουμε να ψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση, κύριε Δίπλαρε;

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Να μιλήσει ο κ. Βότσης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βότσης.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Απλώς, είναι υποχρέωση από την 1^η Ιανουαρίου 2019 να εναρμονιστούμε. Είναι εναρμονιστικά τα νομοσχέδια και οι κανονισμοί, απλώς δε θα είναι σε δεκαπέντε μέρες, θα είναι μετά το Πάσχα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε, εντάξει. Ναι, να μην παίρνουμε τόσο βάρος για τις αργοπορίες των άλλων, είπαμε.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχουμε θέμα για την αναβολή, απλώς να οριστεί πότε θα έρθουν να συζητηθούν, για να ξέρουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στις 5 του Μάη. Όχι; 10 του Μάη, έτσι;

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Στις 10 του Μάη νομίζω, που είναι η τελευταία συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στις 10 Μαΐου.

Τα θέματα υπ' αριθμόν 9 μέχρι 12 αναβάλλονται.

Το θέμα υπ' αριθμόν 13, το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί του Ελέγχου της Ανάληψης Εργασίας στον Ιδιωτικό Τομέα από Πρώην Κρατικούς Αξιωματούχους και Ορισμένους Πρώην Υπαλλήλους του Δημοσίου και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018», πρόταση νόμου του κ. Γιώργου Περδίκη, δεν είναι έτοιμο.

Το υπ' αριθμόν 14 θέμα είναι «Οι περί Αποχeteύσεων Ιδαίου Κανονισμοί του 2019».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Θέσπιση κανονισμών για τη ρύθμιση της λειτουργίας του Συμβουλίου Αποχeteύσεων Ιδαίου. Ειδικότερα, με τους εν λόγω κανονισμούς ρυθμίζεται μεταξύ άλλων η λειτουργία συστημάτων διάθεσης λυμάτων, η κατασκευή οχετών και υπονόμων οικοδομής, η αποχeteυση βιομηχανικών απορριμμάτων και η επιβολή τελών και δικαιωμάτων στους ιδιοκτήτες ή κατόχους υποστατικών που εμπίπτουν στα όρια της οικείας περιοχής.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τους κανονισμούς «Οι περί Αποχτεύσεων Ιδαλίου Κανονισμοί του 2019»

Παρόντες:

Ελένη Μαύρου, πρόεδρος	Γιώργος Κάρουλλας
Γιώργος Τ. Γεωργίου	Πανίκος Λεωνίδου
Ευανθία Σάββα	Παύλος Μυλωνάς
Νίκος Νουρής	Λίνος Παπαγιάννης
Ανδρέας Κυπριανού	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 22 Μαρτίου 2019. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Ιδαλίου. Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στη συνεδρία της επιτροπής.

Σκοπός των κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 49 του περί Αποχτευτικών Συστημάτων Νόμου, είναι η θέσπιση κανονισμών για τη ρύθμιση της λειτουργίας του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Ιδαλίου. Ειδικότερα, με τους εν λόγω κανονισμούς ρυθμίζεται μεταξύ άλλων η λειτουργία συστημάτων διάθεσης λυμάτων, η κατασκευή οχετών και υπονόμων οικοδομής, η αποχέτευση βιομηχανικών απορριμμάτων και η επιβολή τελών και δικαιωμάτων στους ιδιοκτήτες ή κατόχους υποστατικών που εμπίπτουν στα όρια της οικείας περιοχής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από το Υπουργείο Εσωτερικών, με τους προτεινόμενους κανονισμούς ρυθμίζονται τα πιο πάνω αναφερόμενα ζητήματα κατά το πρότυπο των σχετικών ρυθμίσεων που προβλέπονται στους περί Αποχτεύσεων Πέρα Χωρίου-Νήσου Κανονισμούς. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, η κατάθεση των προτεινόμενων κανονισμών στη Βουλή κρίθηκε αναγκαία, ώστε να καταστεί εφικτή η ενάσκηση των καθηκόντων του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Ιδαλίου δυνάμει των διατάξεων του περί Αποχτευτικών Συστημάτων Νόμου, όσον αφορά ειδικότερα την κατασκευή και τη λειτουργία αποχτευτικού συστήματος.

Οι εκπρόσωποι του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Ιδαλίου δήλωσαν στην επιτροπή ότι το εν λόγω συμβούλιο έχει αιτηθεί την ένταξή του στο Συμβούλιο Αποχτεύσεων Λευκωσίας, ώστε η λειτουργία του αποχτευτικού συστήματος στην περιοχή του Ιδαλίου να καταστεί ευχερέστερη και πιο αποτελεσματική.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν ομιλητές.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να ξέρουμε εμείς που είμαστε σχεδόν Δαλίτες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Αστειευόμενος)

Εσύ. Εγώ έχει καιρό να πάω στο Δάλι.

(Γέλια)

Παρεμπιπτόντως, πριν δεκαπέντε μέρες ήμουν, αλλά δεν είναι αρκετές μέρες, για να αποδεσμευτείς;

Ψηφίστε παρακαλώ για το Δάλι και να ψηφίσετε υπέρ, επειδή είμαστε όλοι συντοπίτες, δε δέχομαι διαφωνία.

Ναι, κυρία Θεολόγου.

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, διαδικαστικά, πρέπει να δηλώσουμε όσοι κατοικούμε στην περιοχή, πριν να ψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας επιτρέπω όμως να κατοικείτε στην περιοχή μας.

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα δύο παρόντες, κύριε Πρόεδρε. Σαράντα δύο ψήφοι υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ και καμία ψήφο εναντίον, οι κανονισμοί εγκρίνονται. Άρα, το αποχτετευτικό Ίδαλιου είναι ομόφωνο.

Το υπ' αριθμόν 15 θέμα είναι «Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέσεις Κτηματολογικού Λειτουργού Β' (Χωρομετρίας/Χαρτογραφίας), Ανώτερου Τεχνικού Μηχανικού Χωρομετρίας, Βοηθού Κτηματολογικού Λειτουργού και Κτηματολογικού Γραφέα (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2019».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εκσυγχρονισμός του σχεδίου υπηρεσίας της θέσης Κτηματολογικού Λειτουργού Β' (Χωρομετρίας/Χαρτογραφίας), καταρτισμός σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Ανώτερου Τεχνικού Μηχανικού Χωρομετρίας και τροποποίηση των σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις Βοηθού Κτηματολογικού Λειτουργού και Κτηματολογικού Γραφέα.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τους κανονισμούς «Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέσεις Κτηματολογικού Λειτουργού Β' (Χωρομετρίας/Χαρτογραφίας), Ανώτερου Τεχνικού Μηχανικού Χωρομετρίας, Βοηθού Κτηματολογικού Λειτουργού και Κτηματολογικού Γραφέα (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2019»

Παρόντες:

Γεώργιος Γεωργίου, πρόεδρος

Ευανθία Σάββα

Δημήτρης Δημητρίου

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

Άριστος Δαμιανού

Πανίκος Λεωνίδου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς, οι οποίοι ρυθμίζουν σχέδια υπηρεσίας, σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαρτίου 2018.

Σκοπός των κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, είναι η αναθεώρηση και ο εκσυγχρονισμός του σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Κτηματολογικού Λειτουργού Β' (Χωρομετρίας/Χαρτογραφίας), ο καταρτισμός σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Ανώτερου Τεχνικού Μηχανικού Χωρομετρίας και η τροποποίηση των σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις Βοηθού Κτηματολογικού Λειτουργού και Κτηματολογικού Γραφέα.

Ειδικότερα, με τους προτεινόμενους κανονισμούς εκσυγχρονίζεται το σχέδιο υπηρεσίας της θέσης Κτηματολογικού Λειτουργού Β' (Χωρομετρίας/Χαρτογραφίας) (συνδυασμένες Κλίμακες Α8- Α10-Α11), ώστε:

1. να μετατραπεί από θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής σε θέση πρώτου διορισμού, αφού πρόκειται για θέση εισδοχής στην επιστημονική δομή θέσεων του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας,
2. να περιληφθεί στα απαιτούμενα προσόντα πρόνοια με βάση την οποία να απαιτείται εγγραφή στο Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου, στον κλάδο Αγρονομικής Τοπογραφικής Μηχανικής,
3. να εκσυγχρονιστούν τα καθήκοντα και οι ευθύνες της θέσης,
4. να διαγραφούν οι αναχρονιστικές σημειώσεις που είχαν περιληφθεί κατά την ετοιμασία του υφιστάμενου σχεδίου υπηρεσίας προς όφελος του υφιστάμενου προσωπικού του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και
5. να απαλειφθεί από τα απαιτούμενα ακαδημαϊκά προσόντα το πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλος ή ισότιμο προσόν σε θέματα σχετικά με την ανάπτυξη συστημάτων πληροφοριών στοιχείων γης χωρομετρίας/χαρτογραφίας, με σκοπό να εκσυγχρονιστούν τα απαιτούμενα ακαδημαϊκά προσόντα, ώστε να συνάδουν με τους κλάδους που διδάσκονται στα πανεπιστήμια.

Περαιτέρω, με τους προτεινόμενους κανονισμούς καταρτίζεται σχέδιο υπηρεσίας για τη νέα θέση Ανώτερου Τεχνικού Μηχανικού Χωρομετρίας [Κλίμακα Α10⁽¹⁾], η οποία αποτελεί βαθμίδα ανέλιξης στη δομή

των Τεχνικών Μηχανικών Χωρομετρίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, έχει περιληφθεί σχετική πρόνοια στον κρατικό προϋπολογισμό και η έγκριση του σχεδίου υπηρεσίας είναι αναγκαία, προκειμένου να καταστεί δυνατή η πλήρωση της θέσης αυτής, αφού υπηρετούν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας υπάλληλοι που διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα για προαγωγή στη θέση αυτή.

Επιπρόσθετα, στο προτεινόμενο σχέδιο υπηρεσίας για τη θέση Βοηθού Κτηματολογικού Λειτουργού [συνδυασμένες Κλίμακες Α8 και Α9⁽ⁱⁱ⁾], η οποία είναι θέση προαγωγής, προστέθηκε σημείωση στα απαιτούμενα προσόντα με βάση την οποία θα καθίσταται δυνατή η προαγωγή στη θέση αυτή, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν υποψήφιοι που να πληρούν το απαιτούμενο προσόν για δεκαεξαετή τουλάχιστον συνολική υπηρεσία στη θέση Κτηματολογικού Γραφέα, από την οποία πενταετής τουλάχιστον υπηρεσία στην Κλίμακα Α7. Συγκεκριμένα, με βάση τη σημείωση αυτή, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν υποψήφιοι για την εν λόγω θέση που να κατέχουν το πιο πάνω απαιτούμενο προσόν, θα μπορούν να είναι υποψήφιοι και υπάλληλοι με δεκαοκταετή τουλάχιστον υπηρεσία στη θέση Κτηματολογικού Γραφέα ή/και, για τα επόμενα τρία χρόνια από την ημερομηνία έγκρισης του προτεινόμενου σχεδίου υπηρεσίας, υπάλληλοι με δεκατριετή τουλάχιστον υπηρεσία στη θέση Κτηματολογικού Γραφέα από την οποία τουλάχιστον τριετής υπηρεσία να είναι στην Κλίμακα Α7. Σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, η εν λόγω σημείωση συνάδει με τη νέα γενική πολιτική που έχει πρόσφατα καθιερωθεί από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο. Με βάση τα ίδια στοιχεία η προτεινόμενη τροποποίηση του υπό αναφορά σχεδίου υπηρεσίας είναι αναγκαία, για να καταστεί δυνατή η πλήρωση του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού κενών θέσεων Βοηθού Κτηματολογικού Λειτουργού, αφού με βάση το υφιστάμενο σχέδιο υπηρεσίας δεν υπάρχει ο αναγκαίος αριθμός προσοντούχων υποψηφίων με αλυσιδωτές επιπτώσεις στην ιεραρχία και στην απρόσκοπτη λειτουργία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, δεδομένου ότι οι κάτοχοι της θέσης αυτής ασκούν εποπτικά και συντονιστικά καθήκοντα.

Τέλος, προστίθεται στα απαιτούμενα ακαδημαϊκά προσόντα του σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Κτηματολογικού Γραφέα (συνδυασμένες Κλίμακες Α2-Α5-Α7), η οποία είναι θέση πρώτου διορισμού, η σημείωση «ο όρος πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλος περιλαμβάνει και μεταπτυχιακό δίπλωμα ή τίτλο», έτσι ώστε να εκσυγχρονιστεί το σχέδιο υπηρεσίας και να αρθεί η διάκριση που δημιουργείται με το υφιστάμενο σχέδιο υπηρεσίας σε βάρος των κατόχων πανεπιστημιακού διπλώματος, αφού, σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, με βάση τα υφιστάμενα απαιτούμενα προσόντα οι κάτοχοι τριετούς μεταλυκειακού διπλώματος τοποθετούνται στην Κλίμακα Α5⁽ⁱⁱⁱ⁾, ενώ οι κάτοχοι πανεπιστημιακού ή μεταπτυχιακού διπλώματος ή τίτλου τοποθετούνται στην Κλίμακα Α2, όπως και οι κάτοχοι απολυτηρίου αναγνωρισμένης σχολής εκπαίδευσης.

Σημειώνεται ότι όλα τα πιο πάνω σχέδια υπηρεσίας συζητήθηκαν και συμφωνήθηκαν από την αρμόδια υποεπιτροπή της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού για σχέδια υπηρεσίας.

Σημειώνεται επίσης ότι οι υπό συζήτηση κανονισμοί σε πρώτο στάδιο εξετάστηκαν από την Υποεπιτροπή της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για την Εξέταση των Κανονισμών που Αφορούν Σχέδια Υπηρεσίας σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 13 Φεβρουαρίου και στις 6 Μαρτίου, η οποία εισηγήθηκε στην επιτροπή την υποβολή όλων των εν λόγω κανονισμών στην ολομέλεια για έγκριση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, εισηγείται την έγκριση των κανονισμών.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση των κανονισμών στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Υπάρχει τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει τροπολογία, με συγχωρείτε.

Να διαβαστεί η τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτεινόμενη τροπολογία των κ. Μαρίνου Μουσιούττα και Ζαχαρία Κουλία εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΔΗΚΟ και του βουλευτή της Αλληλεγγύης κ. Μιχάλη Γιωργάλλα για τους κανονισμούς «Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέσεις Κτηματολογικού Λειτουργού

Β' (Χωρομετρίας/Χαρτογραφίας), Ανώτερου Τεχνικού Μηχανικού Χωρομετρίας, Βοηθού Κτηματολογικού Λειτουργού και Κτηματολογικού Γραφέα (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2019»

Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του σημείου 3 του πίνακα των κανονισμών, στο οποίο περιλαμβάνεται το σχέδιο υπηρεσίας για τη θέση Βοηθού Κτηματολογικού Λειτουργού, έτσι ώστε:

1. να αντικατασταθεί στην παράγραφο (1) των απαιτούμενων προσόντων η φράση «δεκαεξαετής τουλάχιστον υπηρεσία» (πρώτη γραμμή) με τη φράση «δεκατετραετής τουλάχιστον υπηρεσία» και
2. να διαγραφεί η σημείωση στο τέλος αυτού.

Σημείωση:

Με την προτεινόμενη τροπολογία σκοπείται να διατηρηθεί η παρούσα δομή και αρχαιότητα στο τμήμα, να διασφαλιστεί η ανέλιξη του υφιστάμενου προσωπικού και να αποφευχθεί το πρόσθετο οικονομικό κόστος που προκύπτει από την πρόταση της εκτελεστικής εξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε για την τροπολογία παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα παρόντες, κύριε Πρόεδρε. Δώδεκα ψήφοι υπέρ και είκοσι οκτώ ψήφοι εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με δώδεκα ψήφους υπέρ και είκοσι οκτώ ψήφους εναντίον, η τροπολογία απορρίπτεται.

Ψηφίστε για τους κανονισμούς.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα οκτώ παρόντες, κύριε Πρόεδρε. Τριάντα πέντε ψήφοι υπέρ και τρεις εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ και τρεις ψήφους εναντίον, οι κανονισμοί εγκρίνονται*.

Τα υπ' αριθμόν 16 και 17 θέματα έχουν κοινή έκθεση και πιλοφορούνται «Ο περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019» και «Οι περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Διαχείριση και Διάθεση/Χρήση Κοπριάς και άλλων Κτηνοτροφικών Αποβλήτων που προκύπτουν από Αγελαδοτροφικές Μονάδες) Κανονισμοί του 2019».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να διαβαστεί ο σκοπός και μετά.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Επειδή θα ζητήσουμε αναβολή μέχρι τις 10 του Μάη...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα υπ' αριθμόν 16 και 17 θέματα αναβάλλονται.

---

* **Υπέρ:** Πρόεδρος Βουλής (Αλληλεγγύη) ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, ΕΛΑΜ, ανεξάρτητη βουλευτής.
Εναντίον: Ζαχαρίας Κουλίας (ΔΗΚΟ), ΚΣ ΕΔΕΚ, Μιχάλης Γιωργάλλας (Αλληλεγγύη).

Τα υπ' αριθμόν 18 και 19 θέματα, τα οποία τιτλοφορούνται «Οι περί Βιοκτόνων (Εκτέλεση Επαγγελματικών Εργασιών) Κανονισμοί του 2019» και «Οι περί Βιοκτόνων (Επαγγελματική Χρήση Βιοκτόνων) (Καταργητικοί) Κανονισμοί του 2019», αναβάλλονται.

Το υπ' αριθμόν 20 θέμα είναι «Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2018». Είναι πρόταση νόμου των κ. Χριστάκη Τζιοβάνη, Αντρέα Φακοντή και Κώστα Κώστα εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Να διαβαστεί ο σκοπός, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμου, έτσι ώστε να καταστεί υποχρεωτική η τοποθέτηση κατάλληλης διάταξης σε μηχανοκίνητα οχήματα κατηγορίας M2, M3, N2 και N3, για να εμποδίζεται η πτώση του άξονα μετάδοσης κίνησης, σε περίπτωση αποκοπής ή οποιασδήποτε άλλης βλάβης αυτού.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων για την πρόταση νόμου «Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2018»

Παρόντες:

Γεώργιος Προκοπίου, πρόεδρος

Χριστάκης Τζιοβάνης

Δημήτρης Δημητρίου

Κώστας Κώστα

Ζαχαρίας Ζαχαρίου

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές κ. Χριστάκη Τζιοβάνη, Αντρέα Φακοντή και Κώστα Κώστα εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 15 και 22 Μαρτίου 2019. Στα πλαίσια της πρώτης συνεδρίας της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Τμήματος Οδικών Μεταφορών του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, της ΠΟΒΕΚ και της ΟΕΒ. Το ΚΕΒΕ, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στη συνεδρία της επιτροπής.

Σκοπός της πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμου, έτσι ώστε να καταστεί υποχρεωτική η τοποθέτηση κατάλληλης διάταξης σε μηχανοκίνητα οχήματα κατηγορίας M2, M3, N1, N2 και N3, για να εμποδίζεται η πτώση του άξονα μετάδοσης κίνησης σε περίπτωση αποκοπής ή οποιασδήποτε άλλης βλάβης αυτού.

Ειδικότερα, η εν λόγω υποχρέωση θα εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις που υπάρχει η κατάλληλη εκ κατασκευής υποδομή ή κατόπιν έγκρισης του κατασκευαστή των εν λόγω κατηγοριών οχημάτων και, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με την υπό αναφορά υποχρέωση, προβλέπονται ποινές.

Σύμφωνα με τους εισηγητές της πρότασης νόμου, η ανάγκη για ρύθμιση του όλου θέματος είναι επιτακτική και αναδείχθηκε μετά το θανατηφόρο δυστύχημα που σημειώθηκε σε αυτοκινητόδρομο της Δημοκρατίας λόγω αποκοπής του άξονα μετάδοσης κίνησης μεγάλου οχήματος. Συγκεκριμένα, όπως οι ίδιοι εισηγητές ανέφεραν, κατόπιν έρευνας που πραγματοποίησαν, διαφάνηκε ότι οι αποκοπές άξονα μετάδοσης κίνησης είναι συχνό φαινόμενο και στις περισσότερες φορές οι συνέπειες είναι πολύ σοβαρές, αφού το θανατηφόρο δυστύχημα που σημειώθηκε τελευταία δεν ήταν το πρώτο.

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, χωρίς να διαφωνούν με τους σκοπούς και επιδιώξεις της πρότασης νόμου, ενημέρωσαν την επιτροπή ότι αποκοπή άξονα μετάδοσης κίνησης οχήματος συμβαίνει συνήθως σε περίπτωση κακής χρήσης ή κακής συντήρησης του οχήματος, αφού δεν αποδείχθηκε κατασκευαστικό πρόβλημα σε όσες περιπτώσεις στο παρελθόν υπήρξε αποκοπή άξονα.

Επιπρόσθετα, οι ίδιοι εκπρόσωποι, μελετώντας τις πρόνοιες της πρότασης νόμου, ανέφεραν τα ακόλουθα:

1. Παρά το γεγονός ότι το κόστος εγκατάστασης τέτοιας διάταξης δεν είναι απαγορευτικό, πρέπει να προβλεφθεί μια μεταβατική περίοδος πέντε χρόνων για τα υφιστάμενα οχήματα, ούτως ώστε να δοθεί χρόνος στους ιδιοκτήτες των εν λόγω οχημάτων να εγκαταστήσουν τέτοιο άξονα, ενώ για τα οχήματα που θα εγγραφούν για πρώτη φορά στη Δημοκρατία να ισχύσει αμέσως η εν λόγω υποχρέωση.

2. Όσον αφορά τα οχήματα νέας τεχνολογίας των οποίων η μηχανή είναι τοποθετημένη στο πίσω μέρος του οχήματος μπορεί να μη χρειάζεται η τοποθέτηση τέτοιας διάταξης, αφού η κατασκευή είναι διαφορετική.

Ο εκπρόσωπος της ΠΟΒΕΚ, χωρίς να διαφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πρότασης νόμου, ανέφερε ότι το προτεινόμενο μέτρο πιθανόν να μην παρέχει απόλυτη ασφάλεια σε περίπτωση πτώσης του άξονα μετάδοσης κίνησης, ενώ συμφώνησε με τους εκπροσώπους του Τμήματος Οδικών Μεταφορών ότι ενδεχομένως να έχει αποτέλεσμα μόνο στις περιπτώσεις που η μηχανή του οχήματος είναι τοποθετημένη στο μπροστινό μέρος του οχήματος. Τέλος, σημείωσε την ανάγκη για καθορισμό προδιαγραφών από το αρμόδιο τμήμα για την κατάλληλη διάταξη που θα απαιτείται να τοποθετηθεί σε κάθε περίπτωση, ενώ επιπρόσθετα αναφέρθηκε και στον τρόπο ελέγχου των οχημάτων αυτών.

Ο εκπρόσωπος της ΟΕΒ, αφού συμφώνησε με τους σκοπούς και επιδιώξεις της πρότασης νόμου, εισηγήθηκε την αναστολή έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου για δύο χρόνια, ώστε να παρασχεθεί ο απαραίτητος χρόνος στους ιδιοκτήτες των υφιστάμενων οχημάτων να συμμορφωθούν με τις προτεινόμενες διατάξεις, και τόνισε ότι προτεραιότητα όλων είναι η ασφάλεια στους δρόμους.

Στα πλαίσια της εξέτασης του θέματος από την επιτροπή, η τελευταία, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε να διαμορφώσει το κείμενο της πρότασης νόμου ως ακολούθως:

1. Να αφαιρέσει από τις πρόνοιες της πρότασης νόμου τα οχήματα κατηγορίας N1 κατόπιν εισήγησης των εισηγητών της πρότασης νόμου.
2. Να εισαγάγει σχετική πρόνοια για αναστολή δύο χρόνων στην έναρξη της ισχύος του νόμου αναφορικά με τα υφιστάμενα οχήματα.
3. Να τροποποιήσει τη σχετική πρόνοια, ώστε να μειωθεί η προβλεπόμενη ποινή φυλάκισης σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με την υπό αναφορά υποχρέωση από ένα έτος σε έξι μήνες.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στην ολομέλεια του σώματος την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο, όπως αυτή διαμορφώθηκε σύμφωνα με τα πιο πάνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν ομιλητές.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη των νέων άρθρων 28B και 28Γ. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα παρόντες, κύριε Πρόεδρε. Σαράντα ψήφοι υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα ψήφους υπέρ και καμία ψήφο εναντίον, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2019.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα παρόντες, κύριε Πρόεδρε. Τριάντα εννέα ψήφοι υπέρ και ένα άτομο δεν έχει ψηφίσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα εννέα ψήφους υπέρ και καμία ψήφο εναντίον, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Για το υπ' αριθμόν 21 θέμα, το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Συγγενικών Δικαιωμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019», υπάρχει αίτημα για αναβολή.

Υπάρχει ένσταση;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως, αναβάλλεται.

Το υπ' αριθμόν 22 θέμα είναι το σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων που αφορά την παράνομη αναγνώριση από τις ΗΠΑ της κυριαρχίας του Ισραήλ στα κατεχόμενα συριακά Υψώματα Γκολάν, το οποίο ήδη αναβλήθηκε.

Το υπ' αριθμόν 23 θέμα, το οποίο είναι το σχέδιο απόφασης της Βουλής των Αντιπροσώπων όσον αφορά το πόρισμα που εξέδωσε την 1^η Μαρτίου 2019 η Ερευνητική Επιτροπή για την Κατάρρευση του Συνεργατικού Πιστωτικού Συστήματος, έχει γίνει.

Τα υπ' αριθμόν 24 μέχρι 34 θέματα αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία.

Και εδώ έχουμε πει, κύριοι πρόεδροι των επιτροπών, ότι θα εγκύψουμε, ώσπου να φτάσουμε -αν και βελτιωθήκαμε πάρα πολύ- σε μηδενικές αποσύρσεις, εκτός αν υπάρχει λόγος ουσίας και όχι καθυστέρησης στην εξέταση.

Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία.

Κεφάλαιο Δεύτερο, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων, έχει γίνει.

Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές έχουν δοθεί ήδη γραπτώς.

(Οι ερωτήσεις των βουλευτών)

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.575, ημερομηνίας 4 Απριλίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη

«Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιο στάδιο βρίσκονται τα υπό εκπόνηση Τοπικά Σχέδια Παραλιμνίου, Αγίας Νάπας, Δερύνειας και Ελεύθερης Επαρχίας Αμμοχώστου, κατά πόσο συντρέχουν λόγοι για οποιαδήποτε καθυστέρηση και, εάν όχι, τότε υπολογίζεται να ανακοινωθούν.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.576, ημερομηνίας 4 Απριλίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χριστάκη Τζιοβάνη

«Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τις διαδικασίες και τα χρονικά περιθώρια εξέτασης σχετικού αιτήματος και έγκρισής του για την επιστροφή των χρημάτων στους δικαιούχους πολίτες όσον αφορά τις τραπεζικές εγγυητικές για εργαζόμενους που προέρχονται από τρίτες χώρες.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.577, ημερομηνίας 4 Απριλίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χριστάκη Τζιοβάνη

«Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων τα εξής:

1. Μέχρι πού βρίσκονται οι διαδικασίες αντικατάστασης του αγωγού υδατοπρομήθειας στον δρόμο Δερύνειας-Σωτήρας;
2. Πότε αναμένεται να προκηρυχθούν οι προσφορές και η έναρξη του εν λόγω πολεοδομικού έργου;

Η αναγκαιότητα για έναρξη και άμεση ολοκλήρωση του έργου είναι μέγιστης σημασίας για ολόκληρη την επαρχία, αφού ο συγκεκριμένος δρόμος εξυπηρετεί καθημερινά εκατοντάδες πολίτες της επαρχίας Αμμοχώστου. Ο συνδεδετικός αυτός δρόμος χρησιμοποιείται από μαθητές των σχολείων, από θρησκευόμενους, από ντόπιους και ξένους τουρίστες που εξυπηρετούνται από τη λαϊκή αγορά στη Δερύνεια, αλλά και από πολίτες που επισκέπτονται το Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.578, ημερομηνίας 8 Απριλίου 2019, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Αννίτας Δημητρίου

«Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα πιο κάτω:

1. Ποιες είναι οι ώρες λειτουργίας των Κέντρων Θαλασσαιμίας τα τελευταία δέκα χρόνια; Έχει τροποποιηθεί το ωράριο μέχρι σήμερα;
2. Ποιες ώρες στελεχώνονται τα Κέντρα Θαλασσαιμίας από ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό ανά επαρχία;
3. Από ποια μέχρι ποια ώρα πρέπει να προσέλθει στο κέντρο ο ασθενής, για να προβεί σε μετάγγιση;
4. Έχει πραγματοποιηθεί ποτέ διαβούλευση με τους ασθενείς για τις ώρες και μέρες λειτουργίας των κέντρων, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η προσωπική ζωή τους και η καθημερινότητά τους;
5. Το προσωπικό που στελεχώνει τα Κέντρα Θαλασσαιμίας απασχολείται και σε άλλα τμήματα παράλληλα, με αποτέλεσμα να υπάρχουν καθυστερήσεις στις μεταγγίσεις;
6. Να κατατεθούν τα στοιχεία στελέχωσης ξεχωριστά του κάθε Κέντρου Θαλασσαιμίας (αριθμοί ιατρών, νοσηλευτικού προσωπικού και άλλου προσωπικού).»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.579, ημερομηνίας 9 Απριλίου 2019, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να επιβεβαιώσει κατά πόσο τα δάνεια πολιτικά εκτεθειμένων προσώπων και άλλων στην πρώην Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα, τα οποία έχουν αναδιαρθρωθεί και έχουν σταλεί πλέον ως εξυπηρετούμενα δάνεια στην Ελληνική Τράπεζα, σε περίπτωση που αυτά θα καταστούν και πάλι μη εξυπηρετούμενα, αυτόματα θα εμπίπτουν στο Asset Protection Scheme. Αυτό αναφέρεται στη συμφωνία για εγγυήσεις που προσέφερε η Κυπριακή Δημοκρατία στην Ελληνική Τράπεζα, γεγονός που σημαίνει ότι, σε περίπτωση αποτυχίας αποπληρωμής αυτών των δανείων, θα επιβαρυνθεί ο Κύπριος φορολογούμενος, ο οποίος ουσιαστικά θα καταβάλει αυτές τις εγγυήσεις.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.580, ημερομηνίας 10 Απριλίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Απ' ό,τι έχω πληροφορηθεί από κατοίκους της περιοχής Πυργών και Κόρνου, εταιρεία που δραστηριοποιείται στην περιοχή παραλαμβάνει και θάβει μεγάλες ποσότητες στάχτης/υπολειμμάτων καύσης από το Τσιμεντοποιείο Βασιλικού.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα πιο κάτω:

1. Έχουν γίνει αναλύσεις και είναι γνωστή η σύνθεση των υπολειμμάτων καύσης;
2. Έχουν ακολουθηθεί οι απαιτούμενες διαδικασίες και έχουν εξασφαλιστεί οι απαιτούμενες άδειες για την ταφή;
3. Υπάρχει αδειούχος μεταφορέας αυτού του τύπου αποβλήτων;
4. Έχει αξιολογηθεί ο κίνδυνος ρύπανσης των υπόγειων υδάτων;»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.581, ημερομηνίας 10 Απριλίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Πρόσφατα υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ του κοινοτικού συμβουλίου Κιτίου και του μελετητικού γραφείου "Δ. Μιχαήλ και Συνεργάτες Λτδ" για την εκπόνηση μελέτης εξωραϊσμού μέρους της κοίτης του ποταμού Τρέμινθου. Σύμφωνα με δημοσίευμα το έργο θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων πεζοδρόμο, ποδηλατόδρομο, φύτευση, φωτισμό, γέφυρα για οχήματα κ.ά. και το κόστος του υπολογίζεται να ανέλθει στο €1.500.000.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων εάν είναι ενήμερος για την υπογραφή της πιο πάνω σύμβασης, εάν έχει γίνει οποιαδήποτε διαβούλευση για την αναγκαιότητα του έργου και ποια είναι η θέση του υπουργείου σε σχέση με την υλοποίηση του πιο πάνω έργου.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.582, ημερομηνίας 10 Απριλίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Τορναρίτη

«Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σχετικά με το πότε ακριβώς προτίθενται οι αρμόδιες υπηρεσίες να προχωρήσουν στη συντήρηση (επάλειψη με πρέμιξ) του δρόμου Βάβλας-Οράς (μήκους 8,3 χμ. περίπου), καθώς και μέρους του δρόμου Οράς-Οδού (1 χμ. περίπου), που έχουν υποστεί έντονες φθορές.

Οι συγκεκριμένοι δρόμοι παρουσιάζουν σε πολλά σημεία ρωγμές που αναμένεται να επιδεινωθούν στο σύντομο μέλλον λόγω των βροχών και να θέσουν σε κίνδυνο τα διερχόμενα οχήματα.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.583, ημερομηνίας 11 Απριλίου 2019, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Γνωρίζετε ότι μετά την παρέμβαση του κοινοβουλίου, το 2016, ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ουδεμία πρόσβαση έχει σε λογαριασμούς της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας (ΣΚΤ) σε κόκκινα δάνεια πολιτικά εκτεθειμένων προσώπων (ΠΕΠ) και μη, γι' αυτό δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί έλεγχος επί της ουσίας.

Συνεπώς, παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να ενημερώσει το σώμα για τα ακόλουθα:

1. Ποιος μπορεί να ελέγξει τον τρόπο με τον οποίο η διοίκηση της ΣΚΤ αποφάσισε να αναδιρθώσει συγκεκριμένα δάνεια και αν αυτά έτυχαν ευνοϊκής μεταχείρισης, αφού όλη η πληροφόρηση πέρασε στην Ελληνική Τράπεζα;
2. Ποιος γνωρίζει αν διέγραψαν, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης, οποιοδήποτε ποσό από το κάθε δάνειο, τι υπόλοιπο έμεινε ως οφειλόμενο και με ποια ρύθμιση αυτό θα εξοφληθεί; Γνωρίζετε ότι η Ελληνική Τράπεζα έχει παραλάβει αυτά τα δάνεια μαζί με το ιστορικό τους.
3. Σε ό,τι αφορά στις εγγυήσεις που έδωσε η Κυπριακή Δημοκρατία (ΚΔ) στην Ελληνική Τράπεζα, σε ποιο βαθμό θα υπάρχει διαφάνεια; Θα δοθούν αναλυτικές καταστάσεις από την Ελληνική Τράπεζα στην ΚΔ αναφορικά με το ποια δάνεια απέτυχαν, ακόμα και με τις νέες ρυθμίσεις, να γίνουν εξυπηρετούμενα, γεγονός που θα έχει ως αποτέλεσμα να κληθεί ο Κύπριος φορολογούμενος να τα εξοφλήσει;
4. Δεδομένων των προαναφερθεισών συνθηκών, δε θα έπρεπε να υπάρχει πλήρης και απόλυτη διαφάνεια σε σχέση με όσα αναφέρονται στην ερώτησή μου;»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.584, ημερομηνίας 11 Απριλίου 2019, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Παρακαλώ πολύ τον αρμόδιο υπουργό να μας ενημερώσει γιατί κρίθηκε αναγκαίο να καταβληθεί το ποσό των €215.000 επιπλέον ΦΠΑ για παροχή νομικής αρωγής στους αξιωματούχους της ΣΚΤ οι οποίοι θα κατέθεταν ενώπιον της Ερευνητικής Επιτροπής. Αν οι εν λόγω αξιωματούχοι θα κατέθεταν την αλήθεια, ως όφειλαν, γιατί χρειάζονταν τέτοιες υπηρεσίες, τις οποίες πλήρωσε ο φορολογούμενος;

Επιπρόσθετα, να μας ενημερώσετε για τα εξής:

1. Ποιο δικηγορικό γραφείο ανέλαβε να παρέχει τη νομική αρωγή;
2. Εγκρίθηκε από την επιτροπεία αυτό το ποσό; Υπάρχουν σχετικά πρακτικά;
3. Πόσες ώρες εργασίας απαιτήθηκαν από πλευράς του δικηγορικού γραφείου;
4. Γιατί δεν ακολουθήθηκε διαδικασία προσφορών και δεν προηγήθηκε διακρίβωση της εν λόγω δαπάνης;
5. Σε ποιους αξιωματούχους παρασχέθηκε αυτή η νομική αρωγή και τι είδους νομική αρωγή παρασχέθηκε στον καθένα;»

(Οι απαντήσεις των αρμόδιων υπουργών)

(Έχει διατηρηθεί η ορθογραφία και η σύνταξη των αποστολέων.)

Απάντηση ημερομηνίας 4 Απριλίου 2019 της Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Βασιλικής Αναστασιάδου στις ερωτήσεις με αρ. 23.06.011.02.556 και 23.06.011.03.085, ημερομηνίας 8 Μαΐου 2018 και 31^{ης} Αυγούστου 2018, αντίστοιχα, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Επιθυμώ να αναφερθώ στις πιο πάνω ερωτήσεις, με το ίδιο αντικείμενο, και, με βάση την ενημέρωση που έτυχα από το αρμόδιο Τμήμα, να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

- (α) Η άδεια οδήγησης ανά κατηγορία οχήματος, όπως γνωρίζετε, εκδίδεται σε άτομο που έχει υποβάλει αίτηση, βάσει των διατάξεων του περί Άδειας Οδήγησης Νόμου του 2001 έως 2018, στον οποίο προνοούνται, ανάμεσα σε άλλα, οι προϋποθέσεις για χορήγηση άδειας οδήγησης, δηλ. το ελάχιστο όριο ηλικίας, οι ελάχιστες σωματικές και διανοητικές ικανότητες, καθώς και το κατά πόσο ο ενδιαφερόμενος έχει επιτύχει σε θεωρητική και πρακτική εξέταση πάνω στα θέματα που καθορίζονται στο άρθρο 23 του υπό αναφορά Νόμου. Σύμφωνα με το άρθρο 23 «Η εξέταση που διενεργείται για σκοπούς απόκτησης πιστοποιητικού ικανότητας αποτελείται από προφορική ή και γραπτή διαπίστωση των γνώσεων του εξεταζόμενου σε θέματα κανόνων οδικής κυκλοφορίας, οδικής ασφάλειας και οδικής συμπεριφοράς και

από πρακτική δοκιμασία της ικανότητας οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος, της κατηγορίας ή ειδικής κατηγορίας για την οποία ζητείται η έκδοση του πιστοποιητικού ικανότητας”.

- (β) Στο σχετικό Νόμο έχει ενσωματωθεί η Οδηγία 2006/126/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2006 για την άδεια οδήγησης (αναδιατύπωση), με την Κ.Δ.Π. 460/2015, η οποία έχει δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 23 Δεκεμβρίου, 2015 (Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι), σε τρόπο ώστε να συνάδει με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Συγκεκριμένα, έχει ενσωματωθεί το Παράρτημα ΙΙ της υπό αναφορά Οδηγίας, στο οποίο καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για τις εξετάσεις οδήγησης (θεωρητική εξέταση, δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς, βαθμολόγηση της εξέτασης, διάρκεια και τόπος της εξέτασης).
- (γ) Η εισαγωγή του θεσμού της προηγμένης άδειας οδήγησης (Advanced Drivers License), που τίθεται στις ερωτήσεις σας, δεν προβλέπεται σε οποιαδήποτε ευρωπαϊκή Οδηγία και μέχρι στιγμής δεν έχουμε μελετήσει ένα τέτοιο θέμα. Σύμφωνα με την πληροφόρηση που εξασφάλισε το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, πρόκειται για θεσμό που λειτουργεί στο Ηνωμένο Βασίλειο καθαρά ως ιδιωτική/κερδοσκοπική πρωτοβουλία και δεν περιβάλλεται από οποιαδήποτε εθνική νομοθεσία.
2. Παραμένω στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε περαιτέρω διευκρινίσεις.»

Απάντηση ημερομηνίας 10 Απριλίου 2019 της Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Βασιλικής Αναστασιάδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.010, ημερομηνίας 25 Ιουλίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη

«Βελτίωση της Λεωφόρου Περνέρας στο Παραλίμνι

Σχετικά με το πιο πάνω θέμα και μετά από σχετική ενημέρωση που έλαβα από το αρμόδιο Τμήμα σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Η Σύμβαση για τη βελτίωση της Λεωφόρου Περνέρα υπογράφηκε στις 04/03/2016 με την εταιρεία General Constructions Co Ltd. για το ποσό των €5.695.708 συν Φ.Π.Α. Η περίοδος εκτέλεσης του Έργου ήταν 78 εβδομάδες με ημερομηνία έναρξης στις 22/03/2016.
3. Σε σχέση με τον Διαγωνισμό με αριθμό PS/C/718, ο οποίος διεξήχθη για το εν λόγω Έργο, παρατίθενται τα ακόλουθα δεδομένα:
- I. Κατά τη διάρκεια της προκήρυξης του Διαγωνισμού, και κατόπιν παρέμβασης του Γενικού Ελεγκτή για τα πρόσθετα χρηματοοικονομικά και τεχνικά κριτήρια επιλογής που είχαν τεθεί από την Αναθέτουσα Αρχή στα Έγγραφα Διαγωνισμού, το Τμήμα Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ) κλήθηκε σε συνεδρία από την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΑΔΣ) για συζήτηση του θέματος.
- II. Στην συνεδρία συζητήθηκε διεξοδικά το θέμα των κριτηρίων και ποιοι/πόσοι εργολήπτες θα μπορούσαν να τα ικανοποιούν, προκειμένου να δύνανται να υποβάλουν προσφορά. Στην εν λόγω συνεδρία παρευρέθηκαν εκτός από αρμόδιους λειτουργούς της ΑΑΔΣ, εκπρόσωποι του Γενικού Ελεγκτή και του ΤΔΕ. Αποτέλεσμα της συζήτησης ήταν η διαμόρφωση και κατάληξη σε διαφοροποιημένα κριτήρια επιλογής, προκειμένου να διευρυνθεί ο Διαγωνισμός, τα οποία το ΤΔΕ θα έθετε πλέον στα πρότυπα έγγραφα διαγωνισμού που χρησιμοποιεί, περιλαμβανομένων και του συγκεκριμένου Έργου.
4. Σε ό,τι αφορά τα συγκεκριμένα ερωτήματά σας, το Υπουργείο έχει τις ακόλουθες θέσεις:
- I. Η “χρονοτριβή” δεν οφείλεται στην “προκήρυξη των προσφορών”, δηλαδή στα έγγραφα του διαγωνισμού, αλλά κυρίως στα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετωπίζει ο Εργολάβος.
- II. Ανάλογα προβλήματα φαίνεται ότι αντιμετωπίζουν πολλοί εργολήπτες τα τελευταία έτη, γεγονός που οδήγησε την ΑΑΔΣ σε διερεύνηση του ενδεχομένου τροποποίησης των κριτηρίων, κυρίως των χρηματοοικονομικών, για αντιμετώπιση της αδυναμίας των εργολάβων να τηρούν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις.
- III. Η έκδοση και, κατ’ επέκταση, τροποποίηση των προτύπων εγγράφων διαγωνισμού, είναι αρμοδιότητα της ΑΑΔΣ, την οποία ασκεί συνήθως σε συνεννόηση με τα Τμήματα που διενεργούν μεγάλους διαγωνισμούς από απόψεως κόστους και σπουδαιότητας, ένεκα εμπειριών. Ένα από τα Τμήματα αυτά είναι το ΤΔΕ, το οποίο βρίσκεται σε επαφή για συζήτηση των επικείμενων νέων κριτηρίων με την ΑΑΔΣ. Το ΤΔΕ, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες ζητούνται οι απόψεις του από την ΑΑΔΣ πριν από τη διαμόρφωση των κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης, έχει υποβάλει πολλές φορές, και πρόσφατα, εισηγήσεις για τροποποίηση των κριτηρίων, για διευκόλυνση της υλοποίησης των έργων και, ει δυνατόν, της διεύρυνσης του ανταγωνισμού.

- IV. Νοείται, βεβαίως, ότι τα πρότυπα έγγραφα διαγωνισμού είναι οδηγός για χρήση από τις αναθέτουσες αρχές ανάλογα με το μέγεθος και τη σπουδαιότητα των έργων που προωθούν για υλοποίηση.»

Απάντηση ημερομηνίας 8 Απριλίου 2019 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Πετρίδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.124, ημερομηνίας 13 Σεπτεμβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και παραθέτω τον πιο κάτω πίνακα όπου καταγράφονται τα έγγραφα διαμονής που εκδόθηκαν από την 1.1.2014 μέχρι σήμερα, ανά έτος έκδοσης και κατηγορία διαμονής, ως προς το ερώτημα υπ' αρ. 1 της ερώτησης:

Έτος Έκδοσης	Κατηγορία Διαμονής	Αριθμός
2015	Οικιακή Απασχόληση	17521
	Πολίτες της ΕΕ και Μέλη των Οικογενειών τους	9502
	Γενική Απασχόληση	6189
	Επισκέπτες	5474
	Μέλη Οικογένειας Κυπρίου	3878
	Άδειες Μετανάστευσης	3040
	Εκπαίδευση	2591
	Οικογενειακή Επανένωση Υπηκόων Τρίτων Χωρών	1722
	Απασχόληση σε Εταιρεία Ξένων Συμφερόντων	1511
	Διεθνής Προστασία	1214
	Επί Μακράν Διαμένοντες	115
	Ειδικές Άδειες	112
Σύνολο 2014		52869
2015	Οικιακή Απασχόληση	15565
	Πολίτες της ΕΕ και Μέλη των Οικογενειών τους	9930
	Γενική Απασχόληση	6129
	Επισκέπτες	5399
	Μέλη Οικογένειας Κυπρίου	4402
	Εκπαίδευση	3224
	Άδειες Μετανάστευσης	3085
	Διεθνής Προστασία	2942
	Οικογενειακή Επανένωση Υπηκόων Τρίτων Χωρών	1811
	Απασχόληση σε Εταιρεία Ξένων Συμφερόντων	1632
	Ειδικές Άδειες	69
	Επί Μακράν Διαμένοντες	37
Σύνολο 2015		54225
	Οικιακή Απασχόληση	15617
	Πολίτες της ΕΕ και Μέλη των Οικογενειών τους	13652
	Εκπαίδευση	6036
	Γενική Απασχόληση	5934
	Επισκέπτες	5417

	Άδειες Μετανάστευσης	4967
	Μέλη Οικογένειας Κυπρίου	4204
	Διεθνής Προστασία	3648
	Οικογενειακή Επανάσωση Υπηκόων Τρίτων Χωρών	2185
	Απασχόληση σε Εταιρεία Ξένων Συμφερόντων	1869
	Θύματα Εμπορίας/Εκμετάλλευσης προσώπων	93
	Επί Μακράν Διαμένοντες	40
	Ειδικές Άδειες	25
	Επιστημονική Έρευνα	11
Σύνολο 2016		63698
2017	Πολίτες της ΕΕ και Μέλη των Οικογενειών τους	14669
	Οικιακή Απασχόληση	12223
	Εκπαίδευση	8861
	Άδειες Μετανάστευσης	6010
	Γενική Απασχόληση	5660
	Επισκέπτες	4971
	Μέλη Οικογένειας Κυπρίου	2619
	Διεθνής Προστασία	2445
	Απασχόληση σε Εταιρεία Ξένων Συμφερόντων	2394
	Οικογενειακή Επανάσωση Υπηκόων Τρίτων Χωρών	2299
	Θύματα Εμπορίας/Εκμετάλλευσης προσώπων	67
	Ειδικές Άδειες	38
	Επί Μακράν Διαμένοντες	25
	Επιστημονική Έρευνα	14
Σύνολο 2017		62295
2018	Πολίτες της ΕΕ και Μέλη των Οικογενειών τους	18796
	Οικιακή Απασχόληση	14693
	Εκπαίδευση	8525
	Γενική Απασχόληση	6129
	Άδειες Μετανάστευσης	5548
	Διεθνής Προστασία	5307
	Επισκέπτες	5042
	Απασχόληση σε Εταιρεία Ξένων Συμφερόντων	3338
	Οικογενειακή Επανάσωση Υπηκόων Τρίτων Χωρών	3003
	Μέλη Οικογένειας Κυπρίου	2882
	Θύματα Εμπορίας/Εκμετάλλευσης προσώπων	90
	Εποχική Εργασία	87
	Ειδικές Άδειες	56
	Επί Μακράν Διαμένοντες	32

	Ενδοεταιρική Μετάθεση	26
	Επιστημονική Έρευνα	12
	Απασχόληση σε Νεοφυείς-Καινοτόμες Επιχειρήσεις	6
Σύνολο 2018		73572
2019	Πολίτες της ΕΕ και Μέλη των Οικογενειών τους	6022
	Οικιακή Απασχόληση	3173
	Άδειες Μετανάστευσης	1342
	Γενική Απασχόληση	1333
	Επισκέπτες	1212
	Εκπαίδευση	1121
	Διεθνής Προστασία	1008
	Απασχόληση σε Εταιρεία Ξένων Συμφερόντων	852
	Οικογενειακή Επανάμνηση Υπηκόων Τρίτων Χωρών	852
	Μέλη Οικογένειας Κυπρίου	705
	Ενδοεταιρική Μετάθεση	13
	Ειδικές Άδειες	11
	Εποχική Εργασία	11
	Θύματα Εμπορίας/Εκμετάλλευσης προσώπων	9
	Επιστημονική Έρευνα	6
	Επί Μακράν Διαμένοντες	4
Σύνολο 2019 (μέχρι 3.4.2019)		73572
ΣΥΝΟΛΟ		

2. Σημειώνεται πως ως προς τα ερωτήματα υπ' αρ. 2 και 3 της υπό αναφορά ερώτησης, το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης δεν τηρεί τέτοια στοιχεία. Εκτίμηση για τα σημεία αυτά ενδεχομένως να μπορεί να παραχωρηθεί από την Αστυνομία ή/και την Υπηρεσία Ασύλου.»

Απάντηση ημερομηνίας 8 Απριλίου 2019 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Πετρίδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.254, ημερομηνίας 19 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Αναφέρομαι στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.254 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή Λευκωσίας, κ. Γιώργο Περδίκη και επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

- Ο “απεγκλωβισμός” και η μεταβίβαση τίτλων ιδιοκτησίας επ’ ονόματι των αγοραστών αποτελεί στόχο πρωταρχικής σημασίας για το Υπουργείο Εσωτερικών, ως αποδεικνύεται και από την ολοκλήρωση εξέτασης μεγάλου αριθμού αιτήσεων και της μεταβίβασης περίπου 5.500 τίτλων μέχρι το τέλος του 2018. Όμως, όπως ορθά επισημαίνει ο αξιότιμος βουλευτής στην ερώτηση του, παρόλο που ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, κ. Χρίστος Πατσαλίδης, είχε δεσμευτεί κατά τη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού στις 3.7.2018, για μαζική απόσυρση κατατεθειμένων αιτήσεων/εφέσεων από τα πιστωτικά ιδρύματα, οι οποίες υποβάλλονται βάσει του άρθρου 44KB του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμου (9/1965), η δέσμευση αυτή παραμένει ανεκπλήρωτη. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω εκκρεμούσες αιτήσεις/εφέσεις συνεχίζουν ακόμη και σήμερα να ανέρχονται στις 330 παγκύπρια.
- Συναφώς επιβεβαιώνεται ότι το Υπουργείο Εσωτερικών θα συνεχίσει τις προσπάθειες για καθολικό απεγκλωβισμό όλων των αγοραστών, ανεξαρτήτως των ισχυρισμών τραπεζών για αντισυνταγματικότητα της σχετικής νομοθεσίας.»

Απάντηση ημερομηνίας 4 Απριλίου 2019 του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Καδή στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.271, ημερομηνίας 23 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τα στοιχεία των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών και το σύστημα TRACES (TRade Control and Expert System) στο οποίο καταχωρούνται οι ενδοκοινοτικές εμπορικές μετακινήσεις ζώων, αφίχθηκαν μεταξύ των ετών 2014 έως 2018 από κράτη-μέλη, ο πιο κάτω αριθμός σκύλων στο αεροδρόμιο Λάρνακας:

Έτος	Αριθμός
2014	244
2015	472
2016	225
2017	171
2018	147
ΣΥΝΟΛΟ	1259

Επίσης, κατά την ίδια περίοδο, αφίχθηκαν στο Συνοριακό Κέντρο Κτηνιατρικού Ελέγχου του αεροδρομίου Λάρνακας από τρίτες χώρες, για εμπορικούς σκοπούς ο πιο κάτω αριθμός σκύλων:

Έτος	Αριθμός
2014	0
2015	97
2016	489
2017	505
2018	234
ΣΥΝΟΛΟ	1325

Όσον αφορά στις μη εμπορικού χαρακτήρα αφίξεις σκύλων από τρίτες χώρες, ο ανά έτος αντίστοιχος αριθμός είναι:

Αεροδρόμιο Λάρνακας	
Έτος	Αριθμός
2014	494
2015	479
2016	601
2017	743
2018	871
ΣΥΝΟΛΟ	3188

Αεροδρόμιο Πάφου	
Έτος	Αριθμός
2014	31
2015	60
2016	48
2017	55
2018	49
ΣΥΝΟΛΟ	243

Από την Μαρίνα Λεμεσού εισήλθε στην Κύπρο ένας (1) σκύλος το 2014 και ένας (1) το 2017.

Όσον αφορά στους σκύλους που μετακινήθηκαν προς την Κύπρο από Κράτη Μέλη της Ε.Ε., οι έλεγχοι αυτών των περιπτώσεων διενεργούνται από Τελωνειακούς Λειτουργούς στη βάση εξουσιοδότησης του Τμήματος Τελωνείων από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Τα πιο κάτω στοιχεία αφορούν στα τρία τελευταία έτη:

Αεροδρόμιο Λάρνακας	
Έτος	Αριθμός
2016	908
2017	1352

Αεροδρόμιο Πάφου	
Έτος	Αριθμός
2016	203
2017	339

2018	(υπολείπονται στοιχεία για ακόμη 2 μήνες)
	950
ΣΥΝΟΛΟ	3210

2018	420
ΣΥΝΟΛΟ	962

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για τυχόν διευκρινίσεις ή πρόσθετες πληροφορίες επί των πιο πάνω.»

Απάντηση ημερομηνίας 4 Απριλίου 2019 του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Καδή στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.292, ημερομηνίας 31^{ης} Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Λίνου Παπαγιάννη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

Η Συνδεδεμένη Στήριξη Αιγοπροβάτων για το έτος 2018, αφορά σε κοινοτικούς πόρους. Για σκοπούς συμμόρφωσης με τις υποδείξεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνέδριου, απαιτούνται όπως προηγηθούν συγκεκριμένοι έλεγχοι και διαδικασίες. Οι επιτόπιοι έλεγχοι που απαιτούνται στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις έχουν ολοκληρωθεί και έπεται η αξιολόγηση των σχετικών αιτήσεων από τον ΚΟΑΠ. Η καταβολή των ενισχύσεων εκτιμάται ότι θα αρχίσει σε περίπου δύο μήνες, ήτοι τον ερχόμενο Απρίλιο/Μάιο.

Σημειώνεται επίσης ότι η καταβολή των ενισχύσεων στους συμμετέχοντες στο Μέτρο 14-Καλή Διαβίωση των Ζώων-Αιγοπροβάτων βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί σύντομα.

Σε ό,τι αφορά στις αποζημιώσεις για ζημιές που επισυνέβησαν το 2018 σε καλλιέργειες, πριν το τέλος του 2018 έχει καταβληθεί το 50% των αποζημιώσεων και η καταβολή του υπόλοιπου ποσού αναμένεται να αρχίσει άμεσα.

Σας διαβεβαιώνουμε ότι όλες οι πιο πάνω διαδικασίες παρακολουθούνται και υλοποιούνται με γνώμονα την ταχύτερη δυνατή καταβολή των ενισχύσεων και αποζημιώσεων στους δικαιούχους σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες και τις απαιτήσεις της νομοθεσίας.»

Απάντηση ημερομηνίας 11 Απριλίου 2019 του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Γιώργου Λακκοτρύπη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.299, ημερομηνίας 1^{ης} Νοεμβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Πεردίκη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας ενημερώνω ότι η χωροθέτηση ή η εξέταση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων δεν αποτελούν αρμοδιότητα του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ).

2) Ωστόσο σημειώνεται ότι, μετά από σχετική έρευνα, Φωτοβολταϊκό Πάρκο της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου ισχύος 20 MW, περιλαμβανόταν στην Ημερήσια Διάταξη της συνεδρίας της αρμόδιας Επιτροπής Μελετών Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) στις 18/10/2018. Επιστολή-Πρόσκληση του Τμήματος Περιβάλλοντος προς τα μέλη της Επιτροπής και άλλες Αρμόδιες Αρχές βρίσκεται αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος και επισυνάπτεται για εύκολη αναφορά.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε πληροφορίες/διευκρινίσεις.»

Απάντηση ημερομηνίας 11 Απριλίου 2019 του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Γιώργου Λακκοτρύπη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.316, ημερομηνίας 7 Νοεμβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Πεردίκη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας ενημερώνω ότι τα καθεστώτα στήριξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) που εκδίδει κατά καιρούς το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) δεν απαγορεύουν την ενοικίαση στεγών για ανάπτυξη έργων ΑΠΕ.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε διευκρινήσεις ή πληροφορίες.»

Απάντηση ημερομηνίας 8 Απριλίου 2019 της Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Βασιλικής Αναστασιάδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.348, ημερομηνίας 22 Νοεμβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Πεردίκη

«Επιθυμώ να αναφερθώ στην πιο πάνω ερώτηση και, με βάση την ενημέρωση που έτυχα από το αρμόδιο Τμήμα, να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

(α) Με βάση τα στοιχεία που τηρούνται στο Αρχείο του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, οι εγγραφές ηλεκτρικών και υβριδικών οχημάτων ανά έτος, για την περίοδο από το 2015 μέχρι το 2018, εκτίθενται στον πιο κάτω πίνακα:

A/A	Κατ. Οχήματος	2015	2016	2017	2018
1	Ηλεκτροκίνητο	13	30	100	135
2	Διπλής Προώσεως	395	746	1362	1674
3	CNG (Compressed Natural Gas)	1	1	----	----
4	Βενζίνη/Υγραέριο	7	10	12	10
5	Πετρέλαιο/Υγραέριο	----	----	3	6

(β) Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον περί Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμο, για τα ηλεκτροκίνητα μηχανοκίνητα οχήματα καθορίζεται μηδενικός φόρος κατανάλωσης καθώς, επίσης, και μηδενικό ετήσιο τέλος κυκλοφορίας.

(γ) Αναφορικά με τα υβριδικά οχήματα, οι εκ κατασκευής εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) είναι συνήθως χαμηλές και κάτω των 120 γραμμ. συναφώς ο φόρος κατανάλωσης για αυτά τα οχήματα είναι συνήθως μηδενικός ενώ το ετήσιο τέλος κυκλοφορίας υπολογίζεται κάτω των 60 ευρώ. Πληροφορικά, αναφέρεται ότι, κατά το έτος 2018 από τα 1674 οχήματα διπλής προώσεως που έχουν εγγραφεί, τα 1342 είχαν CO₂ κάτω των 120 γραμμ.

2. Σε ό,τι αφορά στην εξασφάλιση περαιτέρω διευκολύνσεων για τους κατόχους ηλεκτρικών και φιλικών προς το περιβάλλον αυτοκινήτων, σημειώνεται ότι το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων προωθεί μέτρα για τη δημιουργία των υποδομών για την ηλεκτροκίνηση (χώροι επαναφόρτισης). Επίσης, προωθούνται νομοθετικές ρυθμίσεις για την απαγόρευση της στάθμευσης συμβατικών αυτοκινήτων σε χώρους επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και τη δημιουργία κατάλληλης σήμανσης για τους χώρους αυτούς (ταμπέλες, οδόστρωμα). Πρόσθετα, αναφέρεται ότι υπάρχει συνεργασία του Υπουργείου μας με άλλα συναρμόδια Υπουργεία (Υπουργείο Οικονομικών) για την εξέταση περαιτέρω κινήτρων για την αγορά τέτοιων οχημάτων.

3. Παραμένω στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε περαιτέρω διευκρινίσεις.»

Απάντηση ημερομηνίας 8 Απριλίου 2019 του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Καδή στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.393, ημερομηνίας 13 Δεκεμβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Κώστα Κωνσταντίνου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Η άδεια υλοτομίας από το Τμήμα Δασών ήταν νομότυπη και εκδόθηκε μετά από επιτόπιο έλεγχο και αφού διαπιστώθηκε ότι τα δέντρα ήταν επικίνδυνα λόγω του δυσανάλογα μεγάλου ύψους (22-24 m) σε σχέση με τη διάμετρο. Η σχέση ύψους και διαμέτρου ήταν τέτοια που δεν επέτρεπε την αραίωση τους, αφού ο κίνδυνος πτώσης των δέντρων σε περίπτωση ανέμων θα ήταν ακόμη μεγαλύτερος. Η δε αποκοπή των κορυφών στα πεύκα προκαλεί μόνιμη παραμόρφωση των δέντρων με αποτέλεσμα την αισθητική υποβάθμιση των πάρκων και δεν ενδείκνυται.

3. Το Τμήμα Δασών εξέδωσε άδεια υλοτομίας για τα 12 δέντρα με βάση τον περί Δασών Νόμο. Για τα υπόλοιπα 5 δέντρα (2 ξηρά και 3 υγιή) που οι διαστάσεις του κορμού τους ήταν κάτω από 15 εκατοστά, σύμφωνα με τον ίδιο νόμο, δεν απαιτείτο έκδοση άδειας υλοτομίας. Ως εκ τούτου δεν υπάρχει θέμα παράβασης των όρων της άδειας υλοτομίας.

4. Όσον αφορά στα υπόλοιπα πάρκα της κοινότητας Στατού-Αγίου Φωτίου, το Τμήμα Δασών θα εκφέρει άποψη όταν ο ιδιοκτήτης των πάρκων, δηλαδή το Κοινοτικό Συμβούλιο, ζητήσει τέτοια συμβουλή από το Τμήμα Δασών. Πληροφορείστε περαιτέρω ότι κατά τις επιτόπιες επισκέψεις εξετάζεται αν υπάρχει κάποιος κίνδυνος, όπως για παράδειγμα αν το δέντρο έχει πάρει κάποια κλίση, αν υπάρχει κάποιος ραγισμένος κλάδος, κ.λπ. και λαμβάνονται ενέργειες όταν υπάρχει ορατός κίνδυνος δηλαδή κάτι που μπορεί να προβλεφθεί.

Παραμένουμε στη διάθεση σας για τυχόν διευκρινίσεις ή πρόσθετες πληροφορίες επί των πιο πάνω.»

Απάντηση ημερομηνίας 10 Απριλίου 2019 της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ζέτας Αιμιλιανίδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.416, ημερομηνίας 4 Ιανουαρίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Πεردίκη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Το δικαίωμα της συμμετοχής των εργαζομένων στη διοίκηση των επιχειρήσεων ρυθμίζεται με βάση τις πρόνοιες των περί της Σύστασης Ευρωπαϊκών Συμβουλίων Εργαζομένων Νόμων του 2011-2018. Η εν

λόγω νομοθεσία τυγχάνει εφαρμογής σε όλες τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και απασχολούν τουλάχιστον χίλιους εργαζομένους στα κράτη μέλη και τουλάχιστον εκατό πενήντα εργαζομένους σε καθένα από δύο τουλάχιστον διαφορετικά κράτη μέλη. Σ' αυτές τις επιχειρήσεις, ο εργοδότης υποχρεούται να διασφαλίζει την ίδρυση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή να προβαίνει σε διαβούλευση ή/και να ενημερώνει τους εργαζομένους ή τους εκπροσώπους τους για συγκεκριμένα θέματα. Παράλληλα, η εν λόγω νομοθεσία δίδει τη δυνατότητα υποβολής γνώμης από τους εργαζομένους ή τους εκπροσώπους τους, χωρίς όμως να επηρεάζονται τα προνόμια της διεύθυνσης. Επομένως, δεν προνοείται δικαίωμα αρνησικυρίας σε αποφάσεις που είναι προνόμιο του εργοδότη.

3. Όσον αφορά στα θέματα που άπτονται της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, αυτά ρυθμίζονται με βάση τις πρόνοιες της περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών. Με βάση την εν λόγω Νομοθεσία, προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία Επιτροπών Ασφάλειας στους χώρους εργασίας, εφόσον εργοδοτούνται από τον ίδιο εργοδότη 10 εργαζόμενοι.
4. Αρχικά, ο θεσμός των Επιτροπών Ασφάλειας εφαρμόστηκε σε ορισμένους μόνο τομείς της οικονομικής δραστηριότητας που εγκρίθηκαν ως τομείς προτεραιότητας, όπως ήταν η μεταποιητική βιομηχανία και οι κατασκευές. Σταδιακά, με Διατάγματα της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο θεσμός των Επιτροπών Ασφάλειας διευρύνθηκε και κάλυψε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας.
5. Οι διατάξεις της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία στην εργασία προνοούν την υποχρέωση του εργοδότη να διαβουλευτεί με τους εργαζομένους του για όλα τα θέματα ασφάλειας και υγείας στον χώρο εργασίας. Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας, που εκλέγονται ή ορίζονται από τους εργαζομένους, ως μέλη των Επιτροπών Ασφάλειας, υποβάλλουν, μεταξύ άλλων, εισηγήσεις στον εργοδότη για μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών.
6. Με βάση τις διατάξεις της υπό αναφορά Νομοθεσίας, τα μέλη των Επιτροπών Ασφάλειας δεν έχουν δικαίωμα αρνησικυρίας πάνω στις αποφάσεις της διοίκησης που αφορούν στην ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στον χώρο εργασίας. Επομένως, ο ρόλος των εν λόγω Επιτροπών είναι συμβουλευτικός προς τον εργοδότη.»

Απάντηση ημερομηνίας 8 Απριλίου 2019 του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Καδή στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.420, ημερομηνίας 7 Ιανουαρίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

Το έργο “Διαμόρφωση του αλιευτικού καταφυγίου και του Ποταμού στο Λιοπέτρι” αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα έργα υποδομής που αφορούν τον αλιευτικό τομέα της Κύπρου και προγραμματίζεται να ξεκινήσει εντός του 2019. Σύμφωνα με πληροφόρηση που είχαμε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, το οποίο συντονίζει το όλο έργο και είναι σε θέση να παρέχει λεπτομερέστερη πληροφόρηση για την πορεία του έργου, στο παρόν στάδιο έχουν ολοκληρωθεί τα κατασκευαστικά σχέδια και έχει εξασφαλιστεί η Γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής, ενώ η προκήρυξη του έργου αναμένεται να γίνει τον ερχόμενο Απρίλιο. Σημειώνεται ότι το έργο έχει εγκριθεί για συγχρηματοδότηση από Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας 2014-2020 με εκτιμώμενο προϋπολογισμό €7 εκ.

Παραμένουμε στη διάθεση σας για τυχόν διευκρινίσεις ή πρόσθετες πληροφορίες επί των πιο πάνω.»

Απάντηση ημερομηνίας 11 Απριλίου 2019 του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Γιώργου Λακκοτρύπη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.434, ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου 2019, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ελένης Μαύρου

«Σε σχέση με την πιο πάνω ερώτηση σας ενημερώνω ότι τα σχέδια χορηγιών για ενεργειακή αναβάθμιση των υφιστάμενων κτιρίων που υλοποιήθηκαν μέχρι σήμερα δεν λαμβάνουν υπόψη την στατική επάρκεια των κτιρίων. Η Οδηγία 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, καθώς και οι περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμοι του 2006 έως 2017, με τους οποίους η Κύπρος έχει εναρμονίσει την Οδηγία αυτή στο εθνικό δίκαιο, δεν απαιτούν κάτι τέτοιο.

Ωστόσο, αναγνωρίζεται ότι μπορούν να προκύψουν και οφέλη για τους ιδιοκτήτες των κτιρίων από τον συνδυασμό ενεργειακής αναβάθμισης και αντισεισμικής αναβάθμισης κτιρίων. Η νέα Οδηγία για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων, Οδηγία 2018/844/ΕΕ, την οποία βρισκόμαστε στο στάδιο να εναρμονίσουμε στο εθνικό δίκαιο, δίνει τη δυνατότητα για συζήτηση του θέματος αυτού με τα εμπλεκόμενα μέρη του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα στα πλαίσια της διαμόρφωσης της νέας Στρατηγικής για την Ανακαίνιση Κτιρίων, που θα αποτελέσει μέρος του υπό διαμόρφωση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα. Επιπλέον, ο συνδυασμός της ενεργειακής αναβάθμισης με την αντιμετώπιση προβλημάτων που προκύπτουν από την

έντονη σεισμική δραστηριότητα αποτελούν το αντικείμενο ερευνητικού προγράμματος που συντονίζει το ΤΕΠΑΚ και συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς που είναι το Υπουργείο Εσωτερικών, το ΕΤΕΚ και το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Η διαβούλευση που αναφέρεται πιο πάνω, καθώς και η γνώση που θα αποκτηθεί από την έρευνα, θα αναδείξει πιθανές συνέργειες μεταξύ ενεργειακής αναβάθμισης και αντισεισμικής αναβάθμισης κτιρίων.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε πρόσθετες πληροφορίες ή διευκρινίσεις.»

Απάντηση ημερομηνίας 8 Απριλίου 2019 της Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Βασιλικής Αναστασιάδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.448, ημερομηνίας 18 Ιανουαρίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση του βουλευτή κ. Γιώργου Περδίκη, με αριθμό Ερ. 23.06.011.03.448 και ημερομηνία 18 Ιανουαρίου, που αφορά τα εναλλακτικά καύσιμα σε σχέση με την προώθηση της ηλεκτροκίνησης στην Κύπρο και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Η Οδηγία 2014/94/ΕΕ, για την προώθηση και την ανάπτυξη των υποδομών εναλλακτικών καυσίμων στον τομέα των μεταφορών, θέτει πρακτικούς στόχους και προωθείται ειδικά η ανάπτυξη της αγοράς και των σχετικών υποδομών για τη χρήση ηλεκτρισμού, υδροποιημένου φυσικού αερίου (LNG), συμπιεσμένου φυσικού αερίου (CNG) και υδρογόνου στις μεταφορές προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η εξάρτηση από τα υγρά ορυκτά καύσιμα και να περιοριστούν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις στον τομέα των μεταφορών.

Στην Οδηγία, δεν προβλέπεται καθορισμένος αριθμός σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων μέχρι τέλος του 2020, αλλά αναφέρεται ότι πρέπει να υπάρχει κατάλληλος αριθμός ανάλογα με τα ηλεκτρικά οχήματα που βρίσκονται σε κυκλοφορία σε κάθε κράτος μέλος.

Ενδεικτικά, στο προοίμιο της Οδηγίας συστήνεται (χωρίς να είναι υποχρεωτικό) ότι, ο επαρκής μέσος αριθμός σημείων επαναφόρτισης θα πρέπει να αντιστοιχεί σε τουλάχιστον ένα σημείο επαναφόρτισης ανά 10 αυτοκίνητα. Μέχρι σήμερα υπάρχουν 88 ηλεκτρικά αυτοκίνητα και 36 δημοσίως προσβάσιμα σημεία φόρτισης (18 διπλά).

Το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, λόγω του περιορισμένου ενδιαφέροντος στο παρόν στάδιο για την ανάπτυξη τέτοιων υποδομών από τον ιδιωτικό τομέα, προχωρά με τις διαδικασίες για την εγκατάσταση 20 (10 διπλών) δημοσίως προσβάσιμων σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων σε δημόσιους δρόμους, σε σημεία που κρίνεται απαραίτητο για την αποτελεσματικότερη κάλυψη του οδικού δικτύου.

Σημειώνεται ότι, οι υποδομές που θα υλοποιηθούν από το δημόσιο τομέα θα είναι περιορισμένης έκτασης και μόνο εκεί όπου είναι απολύτως απαραίτητο.

Για τα σημεία ανεφοδιασμού οχημάτων με CNG (Συμπιεσμένο Φυσικό Αέριο) μέχρι τέλος του 2020 και τα σημεία ανεφοδιασμού με CNG κατά μήκος των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (TEN-T) μέχρι τέλος του 2025 (υποχρεωτικοί στόχοι), επίσης δεν καθορίζεται αριθμός σημείων αλλά όπως αναφέρεται στην Οδηγία θα πρέπει να υπάρχει κατάλληλος αριθμός σημείων. Σημειώνω ότι, το εν λόγω θέμα αφορά στις αρμοδιότητες άλλων Υπουργείων και Υπηρεσιών όπως το Υπουργείο Ενέργειας, τη ΔΕΦΑ κ.ά.

Όσον αφορά στα σημεία ανεφοδιασμού με LNG (Υδροποιημένο Φυσικό Αέριο) σε διεθνείς λιμένες προκειμένου να καθίσταται δυνατή η κυκλοφορία πλοίων σε ολόκληρο το κεντρικό δίκτυο των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (TEN-T) μέχρι το τέλος του 2025 και τα σημεία ανεφοδιασμού με LNG (Υδροποιημένο Φυσικό Αέριο) σε εσωτερικούς λιμένες προκειμένου να καθίσταται δυνατή η κυκλοφορία πλοίων σε ολόκληρο το κεντρικό δίκτυο των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (TEN-T) μέχρι τέλος του 2030, (υποχρεωτικοί στόχοι), η Αρχή Λιμένων Κύπρου, συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα "Poseidon Med II" με σκοπό την ετοιμασία και εκπόνηση μελέτης σχετικά με την χωροθέτηση καθώς και μελλοντική ανάπτυξη υποδομών ανεφοδιασμού καυσίμων LNG στα Κυπριακά λιμάνια.

Επιπρόσθετα, στην Οδηγία, υπάρχουν και άλλοι μη υποχρεωτικοί στόχοι για τους οποίους, επαφίεται στο κάθε κράτος μέλος η λήψη απόφασης για την υλοποίησή τους και αφορούν, στη χρήση υδρογόνου σε οχήματα, τη χρήση ηλεκτρισμού σε πλοία, τη χρήση LNG για βαρέα οχήματα και τη χρήση ηλεκτρισμού για ανεφοδιασμό αεροσκαφών που σταθμεύουν.

Παραμένω στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε πληροφορίες χρειαστείτε.»

Απάντηση ημερομηνίας 8 Απριλίου 2019 της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ζέτας Αιμιλιανίδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.451, ημερομηνίας 18 Ιανουαρίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω Κοινοβουλευτική Ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, στα πλαίσια εφαρμογής του Διατάγματος δυνάμει του άρθρου 36(1)(α) και 36(1)(ε) του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου, έχουν διαμορφώσει "Όρους και Προϋποθέσεις για παροχή Υπηρεσιών Κατ' οίκον Φροντίδας" με βάση τους οποίους εγγράφουν φυσικά πρόσωπα ως κατ' οίκον φροντιστές ή φυσικά ή νομικά πρόσωπα ως Πάροχους Υπηρεσίας Κατ' οίκον Φροντίδας, σκοπός των οποίων είναι ο καθορισμός των ελάχιστων κριτηρίων που πρέπει να πληροί ο πάροχος φροντίδας ώστε να διασφαλίζεται η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών φροντίδας, όπως εκπαίδευση, γνώση πρώτων βοηθειών κτλ.
3. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του αναφερομένου Διατάγματος, σε πλήρως δικαιολογημένες περιπτώσεις και αφού ληφθούν υπόψη όλα τα δεδομένα, εγκρίνεται η παροχή υπηρεσιών φροντίδας από άτομα του οικογενειακού περιβάλλοντος του δικαιούχου φροντίδας.
4. Τέλος, ενημερωτικά αναφέρεται ότι από τον Νοέμβριο 2017, στα πλαίσια του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου (Ανάγκες για Κατ' οίκον Φροντίδα Ατόμων με Αναπηρίες) Διατάγματος του 2017, οι ανάγκες κατ' οίκον φροντίδας των ατόμων με αναπηρία αξιολογούνται και εγκρίνονται από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες.»

Απάντηση ημερομηνίας 4 Απριλίου 2019 της Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Βασιλικής Αναστασιάδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.463, ημερομηνίας 24 Ιανουαρίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Πεردίκη

«Η κατεχόμενη Μονή της Παναγίας Αψινθιώτισσας στο Συγχαρή

Επιθυμώ να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα και να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

1. Οι αναφερόμενες ακατάλληλες επεμβάσεις περιμετρικά της Μονής, είναι σε γνώση του Τμήματος Αρχαιοτήτων, το οποίο προβαίνει σε ενέργειες, μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του. Συγκεκριμένα, έχει απευθυνθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών, για προώθηση όλων των ενδεδειγμένων δικών του ενεργειών. Οι εν λόγω χρήσεις είναι, πράγματι, ακατάλληλες και η χωροθέτησή τους περιμετρικά και σε επαφή με ένα τόσο σημαντικό Αρχαίο Μνημείο, όπως επίσης και η διάνοιξη μονοπατιών πλησίον των ερειπίων, επηρεάζουν τόσο τη μορφολογία του, όσο και τη στατικότητα του.
2. Το Τμήμα Αρχαιοτήτων βρίσκεται σε επαφή με την Τεχνική Επιτροπή για την Πολιτιστική Κληρονομιά για το θέμα, η οποία, ήδη, όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, προωθεί την εκπόνηση μελέτης, για ανάληψη εργασιών συντήρησης, της εν λόγω Μονής.

Στη διάθεσή σας για περαιτέρω διευκρινίσεις.»

Απάντηση ημερομηνίας 11 Απριλίου 2019 του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Γιώργου Λακκοτρύπη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.466, ημερομηνίας 24 Ιανουαρίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Πεردίκη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ ότι η Κυπριακή Δημοκρατία υπέβαλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το προβλεπόμενο Εθνικό Σχέδιο Δράσης (προσχέδιο) για την Ενέργεια και το Κλίμα. Αντιλαμβανόμαστε ότι το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, το οποίο έχει αναλάβει την Γραμματεία για το Εθνικό Σχέδιο της Κύπρου για την Ενέργεια και το Κλίμα για την περίοδο 2021-2030, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 15.11.2017 και αριθμό 83.709, θα παραθέσει περισσότερες λεπτομέρειες για το θέμα.»

Απάντηση ημερομηνίας 11 Απριλίου 2019 του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Γιώργου Λακκοτρύπη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.481, ημερομηνίας 4 Φεβρουαρίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χρίστου Χρίστου

«Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Βιοτέχνες στη Βιοτεχνική Ζώνη Μάμμαρι

Σχετικά με το πιο πάνω θέμα, με το οποίο ζητείτε να πληροφορηθείτε για την εκτέλεση έργων στη Βιοτεχνική Ζώνη Μάμμαρι και διατυπώνετε την αντίθεσή σας σε σχέση με το ύψος των ενοικίων για την κρατική γη, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- (α) Η ανάπτυξη των Βιομηχανικών/Βιοτεχνικών Ζωνών είναι αρμοδιότητα των τοπικών Αρχών με οικονομική συνεισφορά της Κυβέρνησης. Σύμφωνα με την Κυβερνητική πολιτική για ανάπτυξη των Βιομηχανικών Ζωνών η Κυβέρνηση αναλαμβάνει τις δαπάνες κατασκευής (ασφαλτόστρωσης) δρόμου προσπέλασης, κεντρικού οδικού άξονα, χάραξη εσωτερικού οδικού δικτύου (χωματουργικά) όπως αυτό σχεδιάζεται από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και μεταφορά υπηρεσιών κοινής ωφελείας (ρεύμα, νερό, τηλεφωνικές γραμμές) μέχρι τα σύνορα των Ζωνών. Σημειώνεται ότι σε ολόκληρη την Ελεύθερη Κύπρο υπάρχουν πέραν των 100 Βιομηχανικών/Βιοτεχνικών Ζωνών οι οποίες έχουν ανάγκη από έργα υποδομής. Η Κυβέρνηση προωθεί την εκτέλεσή τους αξιολογώντας τις ανάγκες κατά

προτεραιότητα μέσα στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων του κράτους και των διαθέσιμων πιστώσεων στον Κρατικό Προϋπολογισμό.

- (β) Το Υπουργείο, στα πλαίσια της πιο πάνω πολιτικής, έχει διαθέσει το απαιτούμενο ποσό, τα έτη 2001-2004 για την ασφαλτόστρωση δρόμου πρόσβασης, μεταφορά νερού, ηλεκτρικού ρεύματος και τηλεφωνικών γραμμών μέχρι τα σύνορα της ενγκεκριμένης Ζώνης.
- (γ) Για την κατασκευή του οδικού δικτύου της Βιοτεχνικής Ζώνης Μάμμαρι έχει ετοιμασθεί εκτίμηση κόστους του έργου από τον Έπαρχο Λευκωσίας τον Ιούλιο του 2013. Ενόψει όμως της οικονομικής κρίσης και σχετικής εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών, οι αναπτυξιακές δαπάνες έπρεπε να περιοριστούν μόνο στα συνεχιζόμενα έργα και δεν επιτρέπεται η συμπερίληψη νέων έργων στους Προϋπολογισμούς. Επειδή στο υπό αναφορά κοστολόγιο περιέχονται και δαπάνες που δεν καλύπτονται από την κυβερνητική πολιτική για ανάπτυξη των Βιομηχανικών/Βιοτεχνικών Ζωνών (π.χ. αποχετευτικά, εργασίες ΑΗΚ, ΑΤΗΚ) ζητήθηκε από το Κοινοτικό Συμβούλιο, τον Ιούνιο 2017 να αναλυθεί η εκτίμηση κόστους για να διαφανούν οι εργασίες που θα πρέπει να αναληφθούν από το Κοινοτικό Συμβούλιο, χωρίς να υπάρξει ανταπόκριση μέχρι σήμερα.
- (δ) Όσον αφορά το ύψος και την είσπραξη των ενοικίων που οι βιοτέχνες καταβάλλουν για την εκμισθωμένη χαλίτικη γη, το θέμα αυτό δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, αλλά του Υπουργείου Εσωτερικών.»

Απάντηση ημερομηνίας 8 Απριλίου 2019 του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Καδή στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.487, ημερομηνίας 7 Φεβρουαρίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη

«Αναφορικά με την ερώτηση αρ. 23.06.011.03.487 του βουλευτή κ. Χρίστου Ορφανίδη θα ήθελα να σας πληροφορήσω για τα ακόλουθα:

Οι χορηγίες που παραχωρούνται στα πλαίσια επενδυτικών σχεδίων καταβάλλονται στους δικαιούχους μετά την πραγματοποίηση των επενδυτικών δράσεων από μέρους τους και κατόπιν της διενέργειας των απαραίτητων ελέγχων περιλαμβανομένου και επιτόπιου ελέγχου από λειτουργούς του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών. Ως εκ τούτου, δεν υφίσταται ενδεχόμενο παραχώρησης επενδυτικών χορηγιών οι οποίες να αξιοποιηθούν για σκοπούς άλλους από τον αρχικό σκοπό έγκρισης. Σε περίπτωση που μετά την παραχώρηση των ενισχύσεων διαφανεί στα πλαίσια των εκ των υστέρων ελέγχων ότι ο αιτητής δεν τηρεί τις σχετικές υποχρεώσεις που προκύπτουν από τη συμμετοχή του μέτρου, τότε ο ΚΟΑΠ δύναται να προβεί σε ανάκτηση μέρους ή όλου του ποσού χορήγησης.

Σημειώνεται ότι στα πλαίσια της 1^{ης} προκήρυξης του Καθεστώτος 4.1 του ΠΑΑ 2014-2020 δεν υποβλήθηκε καμιά αίτηση που να αφορά δημιουργία βιολογικού σταθμού επεξεργασίας λυμάτων ενώ σε ό,τι αφορά προηγούμενες προκηρύξεις αντίστοιχων μέτρων δεν υπάρχει κανένα σχετικό έργο που να υπόκειται σε δεσμεύσεις προς τον ΚΟΑΠ.

Παραμένουμε στην διάθεση σας για τυχόν διευκρινήσεις ή πρόσθετες πληροφορίες.»

Απάντηση ημερομηνίας 8 Απριλίου 2019 της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ζέτας Αιμιλιανίδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.497, ημερομηνίας 11 Φεβρουαρίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη

«Σχετικά με την υπό αναφορά Κοινοβουλευτική Ερώτηση σας ενημερώνω τα ακόλουθα:

- 2. Η αρμόδια Ενιαία Υπηρεσία Επιθεωρήσεων του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων διενήργησε επιτόπια επιθεώρηση και από τους ελέγχους που διενεργήθηκαν, διαφάνηκε η απασχόληση προσώπου που λαμβάνει Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα.
- 3. Ο ενδιαφερόμενος θα κληθεί να εγγράφει ως αυτοτελώς εργαζόμενος και θα ακολουθηθεί η προβλεπόμενη από την περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νομοθεσία επίδοση διαπίστωσης παράβασης και ακολούθως πράξης επιβολής διοικητικού προστίμου. Περαιτέρω, το Υπουργείο θα εξετάσει, ως οφείλει, το ενδεχόμενο να έχουν προκύψει υπερπληρωμές Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος στον ενδιαφερόμενο και θα ακολουθηθούν όλες οι εκ της περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νομοθεσίας απαιτούμενες διαδικασίες.»

Απάντηση ημερομηνίας 10 Απριλίου 2019 του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Καδή στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.510, ημερομηνίας 20 Φεβρουαρίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Πεردίκη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Το έργο της μαρίνας Αγίας Νάπας χωροθετείται εξ ολοκλήρου εντός της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) "Αγία Θέκλα-Λιοπέτρι" του Δικτύου Natura 2000. Η συγκεκριμένη θέση επιλέχθηκε το 2001, πολύ πριν την ένταξη της εν λόγω περιοχής στο Δίκτυο.
3. Σύμφωνα με το άρθρο 16 του Περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και Άγριας Ζωής Νόμου [Ν.153(Ι)/2003], αξιολογήθηκαν δεόντως οι επιπτώσεις του έργου στα είδη και οικοτόπους των ειδών της ΖΕΠ και σύμφωνα με την αξιολόγηση, οι επιπτώσεις αναμένονταν να είναι αρνητικές και μη αναστρέψιμες για το είδος *Charadrius leschenaultii*, το οποίο διαχειμάζει στην περιοχή και αποτελεί το είδος χαρακτηρισμού της ΖΕΠ.
4. Δεδομένης της προαναφερόμενης αξιολόγησης και ελλείψει εναλλακτικών θέσεων ανάπτυξης, το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κατέθεσε Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για χαρακτηρισμό του εν λόγω έργου ως έργο υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, η οποία και εγκρίθηκε, με Απόφαση του στις 20.8.2014.
5. Σύμφωνα με τον Περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και Άγριας Ζωής Νόμου θα πρέπει να ληφθεί κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο, ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του δικτύου Natura 2000. Ως αντισταθμιστικό για την απώλεια του ενδιαίτηματος του συγκεκριμένου πτηνού έχει διευρευνηθεί η ΖΕΠ του Κάβο Γκρέκο, ώστε να συμπεριλάβει περιοχή κατάλληλη για τη διαβίωση του εν λόγω είδους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε ενημερωθεί για τα πιο πάνω.
6. Στις 19.10.2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε επιστολή προς τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας με την οποία επεσήμανε κάποια σημεία προκειμένου να βοηθήσει τις κυπριακές αρχές να διασφαλίσουν την πλήρη τήρηση της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 6.4 της Οδηγίας των Οικοτόπων. Επιπλέον, ζήτησε όπως επανεξεταστεί η πληρότητα των αντισταθμιστικών μέτρων που λήφθηκαν, καθώς επίσης και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποκατάσταση των υποβαθμισμένων ΖΕΠ της Αγίας Θέκλας, αλλά και της ΖΕΠ του Κάβο Γκρέκο από τις παράνομες δραστηριότητες.
7. Η Δημοκρατία βρίσκεται σε επαφή με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά δεν έχει ακόμα αποστείλει επίσημη απάντηση στην εν λόγω επιστολή, αφού τα αντισταθμιστικά μέτρα και τα μέτρα αποκατάστασης μελετώνται σε συνεργασία με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, ως αρμόδια αρχή για τη διαχείριση της πτηνοπανίδας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για τυχόν διευκρινίσεις ή πρόσθετες πληροφορίες επί των πιο πάνω.»

Απάντηση ημερομηνίας 4 Απριλίου 2019 του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Καδή στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.513, ημερομηνίας 25 Φεβρουαρίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Μέσα στα πλαίσια των ελέγχων που διεξάγει το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για την προστασία και λειτουργικότητα των συστημάτων του, διαπίστωσε σε επιτόπιο έλεγχο, ότι οι όροι που τέθηκαν κατά την ανέγερση του Κοινοτικού Νηπιαγωγείου Αυγόρου για τον αγωγό Χοιροκοιτίας-Αμμοχώστου, ο οποίος διασχίζει το τεμάχιο στο οποίο ανεγέρθηκε το Νηπιαγωγείο, δεν τηρούνταν.

Συγκεκριμένα κατά την έκδοση της Πολεοδομικής Άδειας για την υπό αναφορά ανάπτυξη, τέθηκαν μεταξύ άλλων οι ακόλουθοι όροι:

“Δεν θα γίνει οποιαδήποτε μόνιμη κατασκευή ή τοποθέτηση παιγνιδιών ή δενδροφύτευση επί της απαλλοτριωμένης λωρίδας γης σε σχέση με τον αγωγό ύδρευσης που διέρχεται διαμέσου του τεμαχίου, καθώς και στη νησίδα επαναστροφής, ούτως ώστε να υπάρχει δυνατότητα απρόσκοπτης πρόσβασης σε συνεργεία του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων για σκοπούς ελέγχου/συντήρησης του αγωγού. Επίσης πάνω στην απαλλοτριωμένη λωρίδα γης που περνά από το χώρο που θα πλακοστρωθεί με κυβόλιθους (εγκριμένο χωροταξικό σχέδιο), θα πρέπει να κατασκευαστούν σε όλο το πλάτος της απαλλοτρίωσης, πλάκες από σκυρόδεμα πάχους 20cm, οπλισμένες σταυροειδώς με χάλυβα διαμ. 12mm ανά 20mm.”

Κατά τον αναφερόμενο έλεγχο, διαπιστώθηκε μόνιμη περιφράξη και εγκαταστάσεις παιγνιδότοπου εντός του δικαιώματος δουλείας του αγωγού και το ΤΑΥ συνέστησε την άμεση συμμόρφωση με τους όρους της Πολεοδομικής Άδειας, δηλαδή, τη μετακίνηση οποιωνδήποτε εγκαταστάσεων βρίσκονται εντός του δικαιώματος δουλείας του αγωγού.

Το θέμα συζητήθηκε σε συσκέψεις με την Τοπική Αρχή και τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και προκειμένου το ΤΑΥ να υποβοηθήσει την Τοπική Αρχή να συμμορφωθεί με την υφιστάμενη κατάσταση, δεσμεύτηκε να εξετάσει εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης του αγωγού. Για το σκοπό αυτό το ΤΑΥ διεξήγαγε σχετική μελέτη και προνόησε συγκεκριμένο ποσό στον προϋπολογισμό του 2019. Τα

αποτελέσματα της μελέτης συζητήθηκαν σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαρτίου 2019, με τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, όπου συμφωνήθηκαν τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν για συμμόρφωση με την υφιστάμενη κατάσταση.

Σημειώνεται ότι η εκτέλεση οποιωνδήποτε εργασιών θα πρέπει να γίνει σε χρόνο που δεν θα λειτουργεί το Κοινοτικό Νηπιαγωγείο και παράλληλα σε χρόνο που οι καταναλώσεις της περιοχής Αμμοχώστου θα είναι χαμηλές, ώστε ο επηρεασμός από τη διακοπή της παροχής από τον αγωγό να είναι ο ελάχιστος.

Το ΤΑΥ καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε το θέμα να διευθετηθεί πριν το τέλος του 2019.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για τυχόν διευκρινίσεις ή πρόσθετες πληροφορίες επί των πιο πάνω.»

Απάντηση ημερομηνίας 8 Απριλίου 2019 του Υπουργού Οικονομικών κ. Χάρη Γεωργιάδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.544, ημερομηνίας 18 Μαρτίου 2019, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ελένης Μαύρου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας αναφέρω τα ακόλουθα:

Μετά από την υποβολή σχετικής Πρότασης από τον Υπουργό Οικονομικών, το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερομηνίας 31 Ιανουαρίου 2019, αποφάσισε σε σχέση με την Πολιτική για την απόκτηση από τη Δημοκρατία ακινήτων της πρώην Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας Λτδ (ΣΚΤ):

- (α) Να εγκρίνει την σύσταση Τεχνικής Επιτροπής αποτελούμενης από τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων Οικονομικών (Πρόεδρος), Εσωτερικών και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, ή εκπροσώπους τους, με τους ακόλουθους όρους εντολής:
- I. Να επιβεβαιώσει την διαθεσιμότητα των ακινήτων και την διαδικασία απόκτησης τους από το κράτος, σε συνεργασία με το Διοικητικό Συμβούλιο της Κυπριακής Εταιρείας Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων Λτδ (ΚΕΔΙΠΕΣ).
  - II. Να αξιολογήσει τα αιτήματα που έχουν υποβληθεί από κρατικές υπηρεσίες, Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλες οντότητες της Γενικής Κυβέρνησης, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, την αξία του ακινήτου, τις προοπτικές πώλησης ή εμπορικής αξιοποίησής του, τον προτεινόμενο σκοπό χρήσης, την ύπαρξη εναλλακτικών επιλογών και την ενδεχόμενη ιδιαίτερη σημασία για την τοπική κοινωνία.
  - III. Να υποβάλει μέχρι τις 30/4/2019 σχετική εισήγηση στον Υπουργό Οικονομικών προκειμένου το θέμα να υποβληθεί εκ νέου στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη τελικών αποφάσεων.
- (β) Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών:
- I. Να υποβάλει εκ νέου Πρόταση στο Συμβούλιο συνοδευόμενη από έκθεση της Τεχνικής Επιτροπής.
  - II. Να ενημερώσει την Βουλή των Αντιπροσώπων για τα διαθέσιμα ακίνητα της πρώην ΣΚΤ και την πολιτική απόκτησής τους.

Σε συνέχεια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου έχουν παγοποιηθεί οι οποιοσδήποτε διαδικασίες για πώληση κτηρίων της πρώην ΣΚΤ εξαιρουμένων των ακινήτων που έχουν αποκτηθεί έναντι της ανταλλαγής χρεών.

Αναφορικά με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η Τεχνική Επιτροπή που δημιουργήθηκε με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, έχει προχωρήσει στη συλλογή των αιτημάτων τόσο από Υπηρεσίες και Οργανισμούς του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα καθώς και από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με την Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων έχουν λάβει πέραν των 170 αιτημάτων από Δήμους και Κοινότητες. Στην παρούσα φάση τα αιτήματα αξιολογούνται από το Υπουργείο Εσωτερικών λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την χρήση των κτηρίων καθώς και τη δυνατότητα του χρήστη για αξιοποίηση του ακινήτου και συντήρησή του.

Στην βάση των πιο πάνω αξιολογείται και το σχετικό αίτημα του Κοινοτικού Συμβουλίου Πέρα Ορεινής.

Το Υπουργείο Οικονομικών είναι στην διάθεσή σας για οποιοσδήποτε περαιτέρω πληροφορίες χρειάζεστε.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τέταρτο: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση. Δε θα μπορούμε σήμερα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εδώ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Η επόμενη τακτική συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την επόμενη Παρασκευή, 19 Απριλίου 2019, στις 11:00 το πρωί, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

1. Ο περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.01.060.033-2019).
2. Οι περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Διαχείριση και Διάθεση/Χρήση Κοπριάς και άλλων Κτηνοτροφικών Αποβλήτων που προκύπτουν από Αγελαδοτροφικές Μονάδες) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.013-2019).
3. Ο περί του Ελέγχου της Ανάληψης Εργασίας στον Ιδιωτικό Τομέα από Πρώην Κρατικούς Αξιωματούχους και Ορισμένους Πρώην Υπαλλήλους του Δημοσίου και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018.
(Πρόταση νόμου του κ. Γιώργου Πεردίκη, προέδρου του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών)
(Αρ. Φακ. 23.02.059.016-2018).
4. Οι περί Βιοκτόνων (Επαγγελματική Χρήση Βιοκτόνων) (Καταργητικοί) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.076-2018).
5. Οι περί Βιοκτόνων (Εκτέλεση Επαγγελματικών Εργασιών) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.075-2018).
6. Ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Συγγενικών Δικαιωμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.01.060.028-2019).
7. Ο περί Απόσπασης Εργοδοτούμενων Αορίστου Χρόνου της Δημόσιας Υπηρεσίας και των Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου Νόμος του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.01.060.003-2019).
8. Ο περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.01.060.093-2019).
9. Ο περί Ανάκαμψης ΚΕΠΕΥ και Λοιπών Οντοτήτων υπό την Εποπτεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και για Συναφή Θέματα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.01.060.022-2019).
10. Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2014.
(Πρόταση νόμου των κ. Γιώργου Πεردίκη, βουλευτή Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, και Παύλου Μυλωνά, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού).
(Αρ. Φακ. 23.02.055.018-2014).
11. Ο περί Αρχείου Πληθυσμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.02.060.038-2019).
12. Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Τεχνικός Έλεγχος και Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου) (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2018.
(Πρόταση νόμου των κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου, βουλευτή Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Γιώργου Λιλλήκα, προέδρου της Συμμαχίας Πολιτών, Αντρέα Φακοντή, Κώστα Κώστα και Χριστάκη Τζιοβάνη, βουλευτών ΑΚΕΛ-Αριστέρα-Νέες Δυνάμεις, και Άννας Θεολόγου, ανεξάρτητης βουλευτού).
(Αρ. Φακ. 23.02.059.080-2018).
13. Οι περί Αρχαιοτήτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.025-2019).
14. Οι περί Σπόρων (Σιτηρά) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.

- (Αρ. Φακ. 23.03.056.030-2019).
15. Οι περί Σπόρων (Κτηνοτροφικά Φυτά) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.031-2019).
  16. Σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων που αφορά την παράνομη αναγνώριση από τις ΗΠΑ της κυριαρχίας του Ισραήλ στα κατεχόμενα συριακά Υψώματα Γκολάν.
(Κατατέθηκε από την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις).
(Αρ. Φακ. 23.10.001).
  17. Σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων όσον αφορά την άρση του εμπόργκο πώλησης όπλων στην Κυπριακή Δημοκρατία από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.
(Κατατέθηκε από την κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού).
(Αρ. Φακ. 23.10.001).
  18. Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2017.
(Αρ. Φακ. 23.01.058.145-2017).
  19. Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.027-2018).
  20. Ο περί του Εφημεριακού Κλήρου της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας της Κύπρου Νόμος του 2015.
(Αρ. Φακ. 23.01.056.250-2015).
  21. Ο περί της Εκλογής των Μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019.
(Πρόταση νόμου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών).
(Αρ. Φακ. 23.02.060.037-2019).
  22. Οι περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Προστασία Σκύλων και Γατών σε Εκτροφεία, Ξενοδοχεία, Καταφύγια και Υποστατικά Φύλαξης) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.021-2019)
  23. Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.022-2019).
  24. Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ειδικό Καθεστώς για Τηλεπικοινωνιακές, Ραδιοφωνικές και Τηλεοπτικές ή Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες που παρέχονται από Μη Εγκατεστημένα Υποκείμενα στο Φόρο Πρόσωπα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.023-2019).
  25. Οι περί Πυροβόλων και Μη Πυροβόλων Όπλων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.050.069-2013).
  26. Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού και Εξαρτωμένους τους) (Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.051.067-2014).
  27. Οι περί Προστασίας της Παραλίας (Άδειες και Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.052.036-2015).
  28. Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Εκλογή, Αξιολόγηση και Ανέλιξη Ακαδημαϊκού Προσωπικού) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.

- (Αρ. Φακ. 23.03.053.028-2016).
29. Οι περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων (Χώροι Εκπαίδευσης Κυνηγετικών Σκύλων) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.053.049-2016).
  30. Οι περί Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου (Εκλογή, Αξιολόγηση και Ανέλιξη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.053.082-2016).
  31. Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.054.051-2017).
  32. Οι περί της Σύμβασης για την Προστασία της Μεσογείου Θάλασσας από τη Ρύπανση και περί Συναφών Πρωτοκόλλων (Τεχνητοί Ύφαλοι) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.054.085-2017).
  33. Οι περί Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Γενικοί Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.054.086-2017).
  34. Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.054.087-2017).
  35. Οι περί Αλιείας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.054.097-2017).
  36. Οι περί Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου (Σχέδιο Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.054.100-2017).
  37. Οι περί Σχολής Κωφών - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.055.012-2018).
  38. Οι περί Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (Σχολές και Τμήματα κατά Σχολή) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.055.018-2018).
  39. Οι περί της Προστασίας των Νέων κατά την Απασχόληση (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.055.040-2018).
  40. Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ακαδημαϊκό Προσωπικό) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.055.047-2018).
  41. Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Δίδακτρα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.055.057-2018).
  42. Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Φοιτητικά Θέματα και Θέματα Σπουδών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.055.058-2018).
  43. Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ίδρυση Ερευνητικών Μονάδων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.055.070-2018).
  44. Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες) (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019. (Αρ. Φακ. 23.03.055.071-2018).
  45. Οι περί Δασών (Άδειες, Χρήση Δασικών Δρόμων και Εξαγωγή Δασικών Προϊόντων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.

(Αρ. Φακ. 23.03.055.072-2018).

46. Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφορές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.074-2018).
47. Οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.098-2018).
48. Οι περί Οδοντιάτρων (Ειδικά Προσόντα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.110-2018).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1. «Η ανησυχητική έξαρση του εγκλήματος στην Κύπρο».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Αριστού Δαμιανού εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις).
(Αρ. Φακ. 23.05.051.001-2018).
2. «Το μέλλον της Ευρώπης».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων κ. Γιώργου Λιλλήκα εκ μέρους της επιτροπής).
(Αρ. Φακ. 23.05.051.004-2018).
3. «Το καθεστώς των βρετανικών βάσεων στην Κύπρο μετά το Brexit».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Πανίκου Λεωνίδου εκ μέρους του Δημοκρατικού Κόμματος).
(Αρ. Φακ. 23.05.051.006-2018).
4. «Εξέταση θεμάτων που αφορούν τους διορισμούς του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου και του γενικού διευθυντή του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥΠΥ), καθώς και το ασυμβίβαστο που προκύπτει για τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του ΟΚΥΠΥ».
(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών).
(Αρ. Φακ. 23.04.035.181-2018).
5. «Το δημογραφικό πρόβλημα στην Κύπρο, οι επιπτώσεις του στην οικονομία και την κοινωνία και οι πολιτικές που μπορούν να επιφέρουν πληθυσμιακή αναζωογόνηση στην πατρίδα μας».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Μιχάλη Γιωργάλλα).
(Αρ. Φακ. 23.05.052.002-2019).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 13.51 μ.μ.)

Παρόντες βουλευτές

(αλφαβητικά κατά κόμμα)

ΔΗΣΥ

Αριστείδου Μαριέλλα

Κυριακίδου Στέλλα

Γεωργίου Γεώργιος

Κωνσταντίνου Κώστας

Δημητρίου Αννίτα

Μαυρίδης Μάριος

Δημητρίου Δημήτρης

Νεοφύτου Αβέρωφ

Δίπλαρος Ευθύμιος	Νουρής Νίκος
Ζαχαρίου Ζαχαρίας	Σταύρου Ελένη
Κάρουλλας Γιώργος	Τορναρίτης Νίκος
Κουλλά Ονούφριος	Χατζηγιάννης Κυριάκος
Κυπριανού Ανδρέας	

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Αδάμου Αδάμος	Κώστα Κώστας
Γεωργίου Κ. Γιώργος	Λουκαΐδης Γιώργος
Γεωργίου Τ. Γιώργος	Μαύρου Ελένη
Δαμιανού Άριστος	Σάββα Ευανθία
Καυκαλιάς Αντρέας	Στεφάνου Στέφανος
Κέττηρος Νίκος	Τζιοβάνης Χριστάκης
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη	Φακοντής Αντρέας
Κυπριανού Άντρος	Χαραλαμπίδου Ειρήνη

ΔΗΚΟ

Βότσης Άγγελος	Ορφανίδης Χρίστος
Ερωτοκρίτου Χριστιάνα	Παπαδόπουλος Νικόλας
Κουλίας Ζαχαρίας	Πιπτοκοπίτης Χαράλαμπος
Λεωνίδου Πανίκος	Προκοπίου Γεώργιος
Μυλωνάς Παύλος	

ΚΣ ΕΔΕΚ

Ευσταθίου Κωστής	Σιζόπουλος Μαρίνος
Μυριάνθους Ηλίας	

Συμμαχία Πολιτών

Λιλήκας Γιώργος

Αλληλεγγύη

Συλλούρης Δημήτρης	Γιωργάλλας Μιχάλης
(Πρόεδρος Βουλής)	

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Θεοπέμπτου Χαράλαμπος	Περδίκης Γιώργος

ΕΛΑΜ

Παπαγιάννης Λίνος	Χρίστου Χρίστος

Ανεξάρτητοι

Θεολόγου Άννα

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Μαντοβάνη Αντωνέλλα (Λατίνων)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Αναφορά στις ακόλουθες διεθνείς δραστηριότητες της Βουλής:
  - α. Συμμετοχή αντιπροσωπίας της Βουλής υπό τον Πρόεδρο στην 140^η Διάσκεψη της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης στην Ντόχα του Κατάρ.

- β. Συμμετοχή του Προέδρου της Βουλής στη Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων των Χωρών Μελών της ΕΕ στη Βιέννη.
- γ. Συμμετοχή του κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη υπό την ιδιότητά του ως Εισηγητή της Επιτροπής της Συνέλευσης για τη Δημοκρατία, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τα Ανθρωπιστικά Θέματα στη συνεδρίαση του προεδρείου της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη στην Κοπεγχάγη.
2. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων, διαδικαστική συζήτηση (Γιώργος Λουκαΐδης, Πρόεδρος, Νικόλας Παπαδόπουλος, Νίκος Τορναρίτης, Γιώργος Πεردίκης, Γιώργος Λιλλήκας) για το σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων που αφορά την άρση του εμπάργκο πώλησης όπλων στην Κυπριακή Δημοκρατία από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και το σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων όσον αφορά την παράνομη αναγνώριση από τις ΗΠΑ της κυριαρχίας του Ισραήλ στα κατεχόμενα συριακά Υψώματα Γκολάν και απόφαση για τη μη κήρυξη του πρώτου ως επείγοντος και για αναβολή του δεύτερου.
  3. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί της Διακρατικής Συμφωνίας Αναφορικά με Απευθείας Υποθαλάσσιο Αγωγό Φυσικού Αερίου μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου (Κυρωτικός) Νόμος του 2019», συζήτηση (Πρόεδρος, Νίκος Τορναρίτης, Άγγελος Βότσης, Γιώργος Λιλλήκας, Γιώργος Λουκαΐδης, Μαρίνος Σιζόπουλος, Ανδρέας Κυπριανού, Άντρος Κυπριανού) και ψήφισή του σε νόμο.
  4. Εισήγηση του κ. Γιώργου Λουκαΐδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις για αναβολή του νομοσχεδίου «Ο περί του Δικαιώματος Ορισμένων Υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στη Δημοκρατία Νόμος του 2019», παρατηρήσεις του Προέδρου και του κ. Νικόλα Παπαδόπουλου και απόφαση για αναβολή του.
  5. Συνέχιση της συζήτησης (Χρίστος Χρίστου, Γιώργος Πεردίκης, Μιχάλης Γιωργάλλας, Γιώργος Λιλλήκας, Άννα Θεολόγου, Μαρίνος Σιζόπουλος, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, Γιώργος Λουκαΐδης, Ονούφριος Κουλλά, Άντρος Κυπριανού, Αβέρωφ Νεοφύτου, Λίνος Παπαγιάννης, Πρόεδρος, Νικόλας Παπαδόπουλος, Άγγελος Βότσης, Παύλος Μυλωνάς) του θέματος «Το πόρισμα της Ερευνητικής Επιτροπής για τον συνεργατισμό», το κείμενο σχετικού ψηφίσματος των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ και έγκρισή του, το κείμενο σχετικού σχεδίου απόφασης των κ. Γιώργου Λιλλήκα εκ μέρους της Συμμαχίας Πολιτών και Γιώργου Πεردίκη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών και απόρριψή του, το κείμενο σχετικού σχεδίου απόφασης του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου και απόρριψή του και λήξη του θέματος.
  6. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές Υποθέσεις Νόμος του 2014», αγορεύσεις (Γεώργιος Γεωργίου, Κωστής Ευσταθίου, Άριστος Δαμιανού, Μιχάλης Γιωργάλλας, Πάνικος Λεωνίδου, Ζαχαρίας Κουλίας) και ψήφισή του σε νόμο.
  7. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου του 2019 Νόμος του 2019» και ψήφισή του σε νόμο.
  8. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου του 2019 Νόμος του 2019» και ψήφισή του σε νόμο.
  9. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί της Ίδρυσης Ταμείου Αλληλεγγύης για την Απασχόληση και την Κοινωνική Συνοχή (Καταργητικός) Νόμος του 2015», συζήτηση (Άριστος Δαμιανού, Άγγελος Βότσης, Μιχάλης Γιωργάλλας) και ψήφισή του σε νόμο.
  10. Εισήγηση του κ. Μαρίνου Σιζόπουλου για αναβολή των νομοσχεδίων και των κανονισμών:
    - α. «Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019»,
    - β. «Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2019»,
    - γ. «Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019»,
    - δ. «Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ειδικό Καθεστώς για Τηλεπικοινωνιακές, Ραδιοφωνικές και Τηλεοπτικές ή Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες που παρέχονται από Μη Εγκατεστημένα Υποκείμενα στο Φόρο Πρόσωπα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019»,
 παρατηρήσεις των κ. Άγγελου Βότση και Ευθύμιου Δίπλάρου και απόφαση για αναβολή τους.
  11. Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Αποχετεύσεων Ιδαλίου Κανονισμοί του 2019» και έγκρισή τους.

12. Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέσεις Κτηματολογικού Λειτουργού Β' (Χωρομετρίας/Χαρτογραφίας), Ανώτερου Τεχνικού Μηχανικού Χωρομετρίας, Βοηθού Κτηματολογικού Λειτουργού και Κτηματολογικού Γραφέα (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2019» και έγκρισή τους.
13. Έκθεση για την πρόταση νόμου «Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2018» και ψήφισή της σε νόμο (με αρ. 2).
14. Ερωτήσεις βουλευτών:
Τοπικά Σχέδια Παραλιμνίου, Αγίας Νάπας, Δερύνειας και Ελεύθερης Επαρχίας Αμμοχώστου - Τραπεζικές εγγυητικές για αλλοδαπούς εργαζομένους - Αγωγός υδατοπρομήθειας στον δρόμο Δερύνειας-Σωτήρας - Ωράριο και στελέχωση Κέντρων Θαλασσαιμίας - Εγγυήσεις Κυπριακής Δημοκρατίας για μη εξυπηρετούμενα δάνεια της Ελληνικής Τράπεζας - Καταγγελίες για ταφή υπολειμμάτων καύσης από εταιρεία στην περιοχή Πυργών και Κόρνου - Ο εξωραϊσμός της κοίτης του ποταμού Τρέμινθου στο Κίτι - Συντήρηση δρόμων Βάβλας-Οράς και Οράς-Οδού - Αναδιάρθρωση δανείων πολιτικά εκθειμένων προσώπων από τη Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα - Δαπάνη για παροχή νομικής αρωγής στους αξιωματούχους της ΣΚΤ που κατέθεσαν ενώπιον της Ερευνητικής Επιτροπής.
15. Απαντήσεις υπουργών στις ακόλουθες ερωτήσεις βουλευτών:
Προηγμένη άδεια οδήγησης - Advanced Drivers License - Καθυστέρηση του έργου στην περιοχή Περνέρας Παραλιμνίου - Εργοδότηση πολιτών τρίτων χωρών στην Κύπρο - Καταγγελίες για μη εφαρμογή προνοιών του περί Μεταβίβασης και Υποθηκεύσεως Ακινήτων Νόμου από τραπεζικά ιδρύματα - Εισαγωγή σκύλων στην Κύπρο - Πληροφορίες για καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων σε κτηνοτρόφους - Νέα αίτηση για δημιουργία φωτοβολταϊκού πάρκου εντός του υγροβιότοπου Ακρωτηρίου - Εισήγηση για ενοικίαση στεγών για ανάπτυξη έργων ΑΠΕ - Πώληση το 2015-2018 ηλεκτρικών και υβριδικών αυτοκινήτων και κίνητρα για αγορά τους - Εκρίζωση δέντρων στον Στατό-Άγιο Φώτιο κατά παράβαση παραχωρηθείσας άδειας υλοτομίας - Το δικαίωμα συμμετοχής των εργαζομένων στη διοίκηση των επιχειρήσεων - Αποπεράτωση του έργου του ποταμού Λιοπετρίου - Ανάγκη επιβολής στατικών και αντισεισμικών προϋποθέσεων για την επιχορήγηση της ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων - Προώθηση της ηλεκτροκίνησης στα οχήματα - Τροποποίηση των όρων και προϋποθέσεων των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, ώστε να δικαιούνται αμοιβή πρόσωπα που φροντίζουν αποκλειστικά συγγενείς τους - Επεμβάσεις στο μοναστήρι της Παναγίας της Αψινθιώτισσας - Οι ενέργειες της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πλαίσιο των συνολικών στόχων της ΕΕ για την ενέργεια και το κλίμα - Προβλήματα στη βιομηχανική περιοχή του Μάμμαρι - Χορηγίες για επενδυτικά σχέδια στον πρωτογενή τομέα και αξιοποίησή τους - Αίτημα για ενημέρωση σχετικά με τα αποτελέσματα επιθεώρησης από κρατική υπηρεσία - Λάθη και παραλείψεις στην περιβαλλοντική εκτίμηση της μαρίνας Μακρονήσου στην Αγία Νάπα - Ενέργειες για την αντιμετώπιση του κινδύνου από κεντρικό αγωγό ύδρευσης σε πολύ μικρό βάθος στην κοινότητα Αυγόρου - Το αίτημα του κοινοτικού συμβουλίου Πέρα Ορεινής για παραχώρηση σε αυτό τεμαχίων που ανήκαν σε Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα.

Τιμή: €3,50